RIJEKA 20
20 : LUKA
RAZLIČIT
OST | — VO
DA RAD
MIGRACI
JE

Rijeka – grad kandidat
za Europsku prijestolnicu
kulture

Sadržaj

Iznimno nam je drago što je pred vama ova važna publikacija

0. Uvod – osnovni principi 2
Veliko nam zadovoljstvo pričinja mogućnost da se Rijeka u zadnjem krugu natječe za naslov Europske prijestolnice kulture. Prvi je korak bio u potpunosti shvatiti

1. doprinos dugoročnoj strategiji 9
Postigli smo skladan odnos između postojeće jasne i održive strategije Grada Rijeke te zamaha koji joj je dao projekt kao što je EPK i njegova

2. europska dimenzija 17
Bilo je, naravno, vrlo poticajno surađivati s više od stotinu međunarodnih partnera, razvijajući i stvarajući sjajan

3. kulturni i umjetnički sadržaj 21
koji nije samo zbirka ozbiljnih umjetničkih produkcija i projekata, nego i širi pristup cjelokupnosti ljudskoga stanja. Dubok temeljni koncept *Luke različitosti* preveden je u teme *Rada*, *Vode* i *Migracija* te niz sjajnih inicijativa. Ambicioznim programom testirat ćemo svoju

4. sposobnost provedbe 73
ali sigurni smo u to da će riječka heterogena kulturna scena – koja uživa punu podršku Gradskoga vijeća – još jednom dokazati svoju ozbiljnost i potrebnu izdržljivost. U postojećoj i novoj infrastrukturi održavat će se kulturni programi, kojima svrha nije puko divljenje nego uvođenje novog doba za

5. doseg 80
koji se širi na dimenzije učenja i sudjelovanja. Pripremamo niz iznimno inkluzivnih i poticajnih okvirnih programa i platformi koji će promijeniti način na koji svaki građanin i posjetitelj Rijeke doživljava vlastitu ulogu u javnoj sferi. Kako bismo sve to postigli, pažljivo smo osmislili model za pametno

6. upravljanje 85
kojim smo u potpunosti umanjili moguće rizike u pitanjima financija i donošenja odluka. Na kraju ovog izdanja donosimo vam još neke

7. dodatne informacije 99
jer je uvijek potrebno još nešto dodati.

Napisali smo ovu knjigu, sada je vrijeme za čitanje.

Tim RI:2020

0. UVOD

0.1 Zašto Rijeka?

Europa treba Rijeku i Rijeka treba Europu

RIJEKA JE NAUČILA LEKCIJU O RAZLIČITOSTIMA

Rijeka je grad koji turisti na putu prema Jadranu i svojem ljetovanju iz snova često zaobilaze. Zaobilaze ga jer ga ne poznaju. Zaobilaze ga jer je život ionako suviše težak da bi uključili još i posjet zamršenom postindustrijskom gradu. Rijeka se i ne trudi učiniti se privlačnom posjetiteljima. Možda je to zbog stidljivosti, ukorijenjene u razočaranje što nije viđena, što je podcjenjivana. Grad je naučio ne mariti. Rijeka 2020 kao most prema Europi gradu nudi priliku da ponovno razvije svoj ponos, ali i poniznost.

Istodobno, Rijeku određuje prostor opterećen povijesnim događajima, podijeljenoga grada, oblikovanog prisilnim i dobrovoljnim migracijama. Rijeka je živi primjer društvenog, kulturnog i ekonomskog diskontinuiteta, koji usprkos svemu pokušava održati dostojnu egzistenciju.

Europa, kao kontinent i kao projekt, počinje sumnjati u vlastite temeljne vrijednosti otvorenosti, različitosti i tolerancije. Ambicija staroga svijeta da služi kao svjetionik slobode pretvorila se u zid sazdan od straha. Odgovor u vidu kulture jedini je primjeren odgovor. Potrebno nam je primjerno djelovanje, kao i angažman građana, u izgradnji Prijestolnice kulture koja se suočava s opasnošću sadašnjice i oživljava nadu budućnosti.

Upravo je taj izazov ono što zanima RI:2020. Europa 2020 desetogodišnja je strategija Europske unije za više radnih mjesta i održivi rast. Nastala je 2010. godine radi stvaranja uvjeta za pametan, održiv i uključiv rast. Pet je glavnih ciljeva dogovoreno za EU do isteka 2020. godine: zaposlenost, istraživanje i razvoj, klimatske promjene i energija, obrazovanje, društvena uključenost i smanjenje siromaštva.

Iste će godine Europa odabrati prvu prijestolnicu kulture iz Hrvatske, zemlje koju se još uvijek poistovjećuje s nesigurnošću, oskudicom i ratom, upravo onim čega se Europa boji. Baš zato Europa treba Rijeku, grad koji je poznat po tome što je ostao oaza normalnosti u abnormalnom kontekstu, osobito tijekom ranih devedesetih. Ta je tvrdoglavost ono što Rijeci daje njezinu europsku i kulturnu odrednicu, iako je ona gotovo nepoznata.

NOVI IDENTITETI U TRANSNACIONALNOM KONTEKSTU

Rijeka je pomalo umoran grad koji treba ponovno stvoriti sliku o sebi. Zbog toga Rijeka treba Europu. Moramo posegnuti izvan vlastitih uspomena i pripovijesti na koje smo navikli, o uspješnoj luci i prosperitetnom industrijskom gradu, jer taj grad jednostavno više ne postoji. Iščeznuo je krajem prošloga stoljeća, zajedno s 25 000 izgubljenih radnih mjesta, ostavljajući napuštene tvorničke hale, dimnjake i postrojenja.

Industrijsko je nasljeđe Rijeke golemo i epohalno, toliko da je stvorilo sâm grad. Međutim, nostalgija nije idealan način za život u sadašnjosti ni stvaranju budućnosti. Riječka nostalgija hrani njezinu apatiju. Otud i naša potreba za snažnom prekretnicom: energijom 20 000 studenata našega razmjerno nova i ambiciozna Sveučilišta, inovacijom kreativnog sektora i naslovom Europske prijestolnice kulture, kako bismo njegovali i pronosili. Potreban nam je izazov koji nas izbacuje iz zone ugode svakodnevnog života i lokalnog ponosa. Rijeka 2020 projekt je osmišljen kao višegodišnji razvojni ciklus kroz koji stvaramo intenzivno međunarodno iskustvo potrebno kako bi naša kulturna kompetencija, naše inovacijske vještine i istinska baština izašla na vidjelo.

Trebamo drugačiji par očiju, susrete s Drugim, identitet znatiželje i solidarnosti. Trebamo zajednički projekt koji bi nas okupio u želji da budućnost osmislimo umjesto da je samo iščekujemo.

RIJEČKA KULTURA: SKRIVENA BLAGA

Riječka je kulturna scena oduvijek bila postojana, dinamična, stabilna i progresivna.

No, ona nikada nije bila presudni dio gradskoga imidža. Izvan granica grada samo rijetki Rijeku povezuju s kulturom i umjetnošću. Umjesto toga, grad u misli priziva brodove, plave kute, kapetane, dizalice, hrđu, naftu i nebodere za radničke obitelji.

Rijeka znači rad, a kultura zadovoljstvo, opuštanje, ljepotu, kontemplaciju.

Rijeka nikada nije ozbiljno istražila turizam kao razvojni potencijal, bez obzira na svoje predispozicije i položaj. Umjetnost i kultura grada gotovo su posve neotkriveni, pogotovo na međunarodnoj razini. Naše nevjerojatno kulturno pismovno naslijeđe, izvorna glazbena tradicija i karneval pod zaštitom UNESCO-a tajne su koje građani čuvaju samo za sebe. Ako se može reći da je prava kultura ugrožena komercijalizacijom i utjecajem masovnog turizma, u Rijeci se događa upravo suprotno. Svoju kulturu i naslijeđe nismo nimalo komercijalizirali pa se suočavamo sa stvarnom opasnošću lokalnog tržišta koje je premalo da bi bilo održivo.

Riječki kulturni i kreativni sektor mora nadrasti svoju osnovnu lokalnu funkciju i postati ozbiljan pokretač gradskih inovativnih ambicija, turističke privlačnosti i mjerljiva poboljšanja kvalitete življenja. Moderni su svjetski gradovi suparnici koji se bore za ulaganja, nove stanovnike, studente, posjetitelje. U tom je kontekstu kulturni potencijal Rijeke jedva iskušan.

Rijeka se protekle četiri godine pripremala prijaviti za naslov Europske prijestolnice kulture, jer žudi za sudjelovanjem u "natjecanju", za vrednovanjem u usporedbi s drugim europskim gradovima i za ponovnim učenjem o vlastitim vrijednostima. No, moramo "osvojiti" i kritičnu pozornost povezanu s naslovom Europske prijestolnice kulture. Potrebni su nam međunarodni reflektori da nas zaslijepe i potaknu iskoračiti iz provincijske samodopadnosti prema kojoj ponekad, iznenađujuće, posrnemo.

0.2 Planira li vaš grad uključiti i svoju okolicu? Objasnite tu odluku.

Surađujemo sa susjedima zbog zajedničkog *prostora*, *ambicije* i *identiteta*

PROSTOR

Razvoj grada uvelike je okrenut gradskoj okolici. Površina grada od 44 km^2 daleko je premala, što uvelike utječe na kulturni razvoj. Taj problem potječe iz 1993. godine, kada je zbog novoga teritorijalnog ustroja Hrvatske Rijeka izgubila 90% svoje površine i brojne infrastrukturne resurse koje je razvijala više od 50 godina.

Problem administrativne rascjepkanosti zamijetila je i Europska komisija, koja ističe važnost utjecaja koji gradovi imaju na razvoj. U skladu sa svojom strategijom Europska komisija zahtijeva da se urbane aglomeracije i formalno uspostave. Kako bi doskočila poteškoćama teritorijalnog ustroja, Hrvatska je taj zahtjev uvrstila u svoje zakonodavstvo, a Rijeka je prvi grad koji ga je 7. listopada 2015. i službeno proveo.

Urbana aglomeracija Rijeka sastoji se od 10 članica (4 grada i 6 općina), a proteže se na površini od više od 414 km^2 i ima 190 000 stanovnika.

Rijeka je, kao središte aglomeracije, izradila razvojnu strategiju koja služi kao osnova za identificiranje projekata koji se mogu financirati iz europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova – Integrirana teritorijalna ulaganja.

Drugim riječima, život, razvoj i poslovanje Rijeke ne prestaju na administrativnim granicama grada. Rijeka se širi, stvarajući jasnu funkcionalnu cjelinu, poslovno okruženje, način življenja i kulturni identitet. Rijeka je kontinuirano urbano područje na 50 km obale i zaleđa Riječkoga zaljeva, neusporedivo mjesto za život, mjesto za RI:2020.

AMBICIJA

Mnogo je razloga za uključivanje Županije u projekt, počevši od činjenice da je Rijeka njezino kulturno, gospodarsko, financijsko, zdravstveno, prometno i znanstveno središte.

Dvije od sveukupno tri županijske kulturne ustanove nalaze se u samome središtu Rijeke, dok je treća smještena u predgrađu. Budući da je njihovo djelovanje isprepleteno s riječkom kulturnom scenom, logično je da je i Županija motivirana da sudjeluje u projektu RI:2020.

Županija se, također, može podičiti iznimno važnim kulturnim naslijeđem, s 30 javnih kulturnih ustanova i nizom nevladinih organizacija. Tri su kulturne tradicije s ovoga područja uvrštene na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine.

More, 45 otoka, planine i planinska jezera, svi lako dostupni iz gradskoga središta, ono je što Rijeku i njezinu okolicu čini istinski jedinstvenom i posebnom regijom neusporedive kulturne i biološke raznolikosti.

Ključni motiv za uključivanje okolice grada je integrirani i međuovisni razvojni potencijal koji Europska prijestolnica kulture nudi Županiji i široj regiji. Iako dvije trećine stanovništva pripada dinamičnoj urbanoj aglomeraciji Rijeke, preostali dio, planinsko područje Gorskoga kotara ili udaljeni otoci, izložen je štetnim demografskim, društveno-gospodarskim i razvojnim trendovima.

Rijeka kroz projekt RI:2020 želi potaknuti razvoj udaljenih dijelova svoje regije. Odluka za uključivanjem okolnog područja temelji se na uspješnoj suradnji Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije na brojnim kapitalnim projektima.

Ambiciji Primorsko-goranske županije da se uključi u projekt RI:2020 pridružuje se želja Grada Opatije, zasebnog grada-partnera u projektu Europske prijestolnice kulture.

Opatija i njezina rivijera prepoznale su potencijal koji RI:2020 ima za razvoj kulturnog turizma. Od 2014. godine Rijeka i Opatija promoviraju se kao jedinstveno turističko odredište. Činjenica da Opatijska rivijera, tek na pola sata vožnje od Rijeke, ima 16 500 ležajeva od kojih je 8000 hotelskih, čini je, kao vrhunsko odredište kulturnog turizma, vrijednim resursom za Ri:2020 .

IDENTITET

Riječka regija ili obalni pojas Kvarnera područje je suživota sa zajedničkim dijalektom, dnevnim listom, nogometnim klubom, mentalitetom i jedinstvenim središtem s gravitacijskom silom – Rijekom

0.3 Ukratko objasnite sveukupni kulturni profil vašeg grada

Rijeka ima bogatu *povijest*, suvremenu *scenu* i *metodu*.

POVIJEST SLUČAJA

Rijeka je grad burne prošlosti koja je stvorila povijesnu kartu ispunjenu protuslovnim, ponekad kontroverznim i bizarnim detaljima. Pod političkim utjecajem monarhizma, fašizma i socijalizma razvio se jedinstven i osebujan multinacionalni, multireligijski i multikulturalni grad. Sloboda, tolerancija i otvorenost upravo su odluke koje Rijeku čine izuzetnom u međunarodnom kontekstu.

Pogled na političku kartu riječke regije u proteklih stotinu godina otkriva da je na tome dijelu Hrvatske postojalo čak 12 država. Riječanin rođen 1913. koji je poživio do 1991. godine bio je stanovnik Austro-Ugarske Monarhije, Države Slovenaca, Hrvata i Srba, Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca, Talijanske uprave za Kvarner, Slobodne Države Rijeke, Kraljevine Italije, Kraljevine Jugoslavije, Nezavisne Države Hrvatske, Trećeg Reicha, Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Republike Hrvatske.

Neki su trenuci u političkoj povijesti Rijeke bili osobito dramatični, poput takozvanog Marša na Rijeku 1919. godine, kada je talijanski pisac i protofašist Gabrielle D'Annunzio ušao u grad sa svojom vojskom. Uspostavio je vlastitu državu koju su u teoriji podržavali pravni dokumenti, a u praksi represija, tako ustanovivši prvi fašističku državu na svijetu.

Tijekom dvaju svjetskih ratova grad je bio podijeljen slično kao Berlin desetljećima poslije – zapadni je dio bio pod Kraljevinom Italijom, dok je istočni pripadao Kraljevini Jugoslaviji. Središte grada dijelio je zid od betona i čelika podignut duž Mrtvoga kanala. Sukobi iz toga razdoblja odražavaju se u egzodusu gotovo 50 000 Talijana nakon što je partizanska vojska osvojila Rijeku krajem Drugoga svjetskoga rata. Rijeka je bila dio mašte i nostalgije brojnih etniciteta kao i uzrok dalekosežnih političkih previranja.

Usprkos tim diskontinuitetima Rijeka je naslijedila najviše od dva najstabilnija i najdugovječnija državna sustava: Austro-Ugarske i socijalističke Jugoslavije. Bît grada podsjetnik je na riječko graditeljstvo iz razdoblja Austro-Ugarske. Arhitekturna baština Austro-Ugarske vrlo je vrijedna. Ona stvara prepoznatljiv izgled grada koji povezuje sredozemni obalni grad s kontinentalnim duhom Budimpešte i Beča, zbog čega je Rijeka pravi vizualni raritet.

Unutrašnje migracije drastično su promijenile demografsku strukturu i gradski mentalitet. Zbog prilika za poslom stanovništvo iz raznih dijelova Jugoslavije, napose Dalmacije, Bosne i Hercegovine te Srbije doselilo se u Rijeku i okolicu. U razdoblju od kraja Drugoga svjetskoga rata do sedamdesetih broj stanovnika se utrostručio, prvenstveno zbog doseljavanja.

Jednostavno rečeno, čak donekle karikirano: okosnica riječkoga kulturnoga profila austrougarske su građevine i jugoslavenski narod.

GENIUS LOCI

Poslijeratno doseljavanje potaknulo je razvoj riječke urbane strukture koja je zauzvrat poticala specifične kulturne procese čiji su kreatori bili mladi. Prva *rock* scena istočne Europe nastala je u Rijeci tijekom pedesetih i šezdesetih. Njezine početke obilježilo je otvaranje *rock*-kluba i *disco*-kluba Husar (1957.–1964.) i osnivanje prvog jugoslavenskog *rock*-benda pod imenom Uragani. Takav je temelj bio vrlo plodonosan za novu glazbenu i izvedbenu scenu sedamdesetih i osamdesetih koja se uvelike oslanjala na *punk*. Prva *punk* grupa istočne Europe, Paraf trio, osnovana je 1976. godine u Rijeci. Veliki broj tada mladih pokretača riječke urbane scene danas je aktivan u kulturnom životu, a tadašnje inicijative nadahnule su mnoge naredne generacije: *techno* zajednicu, supkulturne pokrete, LGBT scenu koja posljednjih godina okuplja inicijative vezane za *queer* kulturu i klupski život.

Kulturno raznoliko područje Primorsko-goranske županije komplementarno je urbanizmu Rijeke. Tri su znamenitosti tipične za riječke regiju uvrštene na listu UNESCO-ove Svjetske baštine: godišnji pokladni ophod zvončara s područja Kastavštine (etnografska pojava karnevalskog tipa), dvoglasno pjevanje i sviranje po istarskoj ljestvici (glazbeni folklor) te sredozemni način prehrane na hrvatskome dijelu Jadrana.

Industrijsko nasljeđe Rijeke važno je poglavlje. Industrijalizacija grada počela je osnivanjem Rafinerije šećera u 18. stoljeću uz ulaganje nizozemskog kapitala. Ubrzo je uslijedilo otvaranje tvornice papira (francuski kapital), tvornice torpeda (britanski kapital), brodogradilišta Ganz-Danubius (austrougarski kapital), rafinerije nafte (austrijsko-francuski kapital), ljuštionice riže (austrijski kapital) i drugih velikih postrojenja. Najvažnija je značajka industrijskog lica Rijeke činjenica da je ondje izumljen torpedo, a njegov konačni oblik odredio je britanski industrijalac Robert Whitehead.

AKTUALNA KULTURNA SCENA

Institucije

Jezgru kulturne scene tvori 12 kulturnih institucija, od kojih je šest utemeljio Grad Rijeka (Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Muzej grada Rijeke, Gradska knjižnica Rijeka, Art-kino i Gradsko kazalište lutaka), tri Županija (Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Prirodoslovni muzej i Ustanova Ivan Matetić Ronjgov), dvije Republika Hrvatska (Državni arhiv u Rijeci, Muzej turizma Opatija), a jednu Grad Opatija (Festival Opatija).

Neke su ustanove osobito složene, kao primjerice Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca koje uključuje Operu, Balet te Hrvatsku i Talijansku dramu. Ako gore navedenima priključimo i obrazovne ustanove (Glazbenu školu Ivan Matetić Ronjgov Rijeka, Srednju školu za primijenjenu umjetnost te Akademiju primijenjenih umjetnosti), jasnije se ocrtava veličina riječke institucionalne kulture. Sve spomenute ustanove zapošljavaju otprilike 600 stručnih radnika.

Izvaninstitucionalna scena

Izvaninstitucionalna kultura obuhvaća brojne organizacije i pojedince koji se, vođeni zajedničkim interesima, udružuju kako bi ostvarili manje konvencionalne kreativne projekte. Organizacije civilnoga društva na području kulture imaju važnu ulogu, osobito na području suvremene umjetnosti. Duh izvaninstitucionalne kulture svoje korijene vuče iz supkulturnog i kontrakulturnog pokreta gradske mladeži iz osamdesetih. Grad Rijeka će tijekom 2016. godine sufinancirati programe 60 nezavisnih udruga u kulturi.

Kreativno poduzetništvo

Noviji elementi riječkog kulturnog života kreativne su industrije, poduzeća koja brišu granice između kulture i poduzetništva, temeljena isključivo na tržišnim načelima. Sektor obuhvaća različite djelatnosti, od oglašavanja, medija, marketinških agencija, softverskih tvrtki, dizajna itd. Zornije prikazano, u Rijeci je 47 tvrtki koje rade na području dizajna i arhitekture. Pridoda li se tome i brz razvoj *start-up* kompanija, jasno je da Rijeka ima značajan potencijal za razvoj žive kulturne djelatnosti.

Sva tri navedena segmenta riječke kulturne scene uključuju oko 1000 profesionalaca.

METODA

Riječka kulturna scena i politika obilježene su snažnom željom za emancipacijom i jačanjem institucijske, ali i izvanistitucijske djelatnosti. Nova ustanova, Art-Kino, osnovana je usprkos financijskoj krizi. Vrijedna kulturna infrastruktura bez naknade je predana nezavisnoj djelatnosti. Daljnji je dokaz radikalna kadrovska politika, to jest postavljanje snažnih i nezavisnih pojedinaca iz svijeta umjetnosti, Olivera Frljića i Slavena Tolja, na čelo dviju ključnih ustanova, Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca i Muzeja moderne i suvremene umjetnosti. Rezultati takve politike su vidljivi.

Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca iskoristilo je Dan neovisnosti da se proglasi Hrvatskim LGBT kazalištem Ivana pl. Zajca Rijeka. To je bio jedan od najsnažnijih odgovora na poražavajući državni referendum koji je zaprijetio ugrozom prava seksualnih manjina; Rijeka i njezina regija među rijetkima su u Hrvatskoj koji su se suprotstavili toj prijetnji.

Muzej moderne i suvremene umjetnosti ponudio je Riječanima novu perspektivu, suočivši ih s jedinstvenim performansom održanim ispred socijalističkog Spomenika oslobođenja gdje se nekoć, nakon Drugoga svjetskoga rata, protezala državna granica koja je dijelila grad. Kipovi na samome spomeniku postavljeni su na visini na kojoj se iz podnožja ne mogu lako vidjeti. Stoga su znatiželjnici posebnim dizalom podizani do razine kipova, što je otvorilo sasvim novi pogled na grad i nove razine shvaćanja.

Gradska knjižnica Rijeka dinamično preispituje granice i okvire svojega djelovanja. U njezinim se prostorijama stariji građani mogu služiti *tabletima*, na stotine njih uči kako se služiti tehnologijom i po prvi puta otkrivaju čaroliju interneta.

Na nogometnom stadionu najpopularnijeg kluba osnovana je mala knjižnica za mlade nogometaše.

Unutar Dječjeg odjela Knjižnice organiziran je inkubator za 3D ispisivanje i modeliranje namijenjen djeci i mladima. To je jedino mjesto u čitavoj državi gdje se javno i besplatno može koristiti uslugama 3D ispisivanja.

0.4 Objasnite koncept programa koji će biti pokrenut ako grad bude imenovan Europskom prijestolnicom kulture.

Luku različitosti tvore klasteri: *Voda*, *Rad* i *Migracije*.

LUKA

Rijeka je najveća hrvatska luka. Također, bila je najveća luka u bivšoj Jugoslaviji, a uz **Trst** gotovo 50 godina jedna od dviju suparničkih glavnih luka Austro-Ugarske monarhije.

Grad je uspone i padove proživljavao usporedo s usponima i padovima svoje luke. Sudbina luke određivala je i sudbinu grada. Usprkos značajnim gospodarskim pomacima, luka je zadržala snažnu ulogu u gospodarstvu grada, obuhvaćajući veliki dio samoga gradskoga središta. Veliki dio toga danas se otvara za drugačiju vrstu urbanog razvoja. Luka je i dalje vrlo važna u svakodnevnom životu Riječana.

Luka je zajednički, magnetski privlačan pojam s kojim se Riječani još uvijek poistovjećuju, usprkos činjenici da današnje luke, uključujući i riječku, nemaju isti kulturni utjecaj kakav su luke imale u prošlosti, u kojima su pomorci bili izaslanici kulturnih razmjena, donosili svjetska iskustva, nove *vinilke*, novu modu i trendove. Povijesna luka Rijeke odigrala je ulogu sličnu onoj kakvu ima internet, globalni hub informacija, značajno oblikujući duh grada. Urbanistička obnova koju zamišljamo za svoj grad u području luke najsnažnije se odražava u našoj programskoj liniji (i pridruženom programu) **Slatko i slano /Sweet & Salt/ – gdje rijeka susreće more**.

U svim školskim udžbenicima uz fotografiju Rijeke uvijek je stajala rečenica: "Rijeka, najveća jugoslavenska/hrvatska luka". Takva vrsta prirodnog ponosa ponekad je stvarala političke i vojne sukobe koje pratimo kroz programski pravac (i pridruženi program) **Doba moći**.

Početkom 20. stoljeća Rijeka je bila polazna luka stotinama tisuća emigranata iz Europe na putu prema Sjevernoj i Južnoj Americi. Tim se iskustvima iseljeništva koristimo kako bismo obogatili programsku liniju (i pridruženi program) **Kuhinja – centar za kreativne migracije**.

U drugoj polovini 20. stoljeća u riječkoj je luci radilo više od 5000 radnika, pod geslom "Luka je Rijeka, Rijeka je luka". Riječka su djeca učila brojeve sa svojih prozora i balkona, brojeći

brodove usidrene u Riječkom zaljevu. Povezanost građana s morskom obalom prati se kroz jedinstvenu inicijativu četiriju gradskih/regionalnih muzeja, programsku liniju (i pridruženi program) **Lungomare – Muzej u pokretu**.

Dali smo sve kako bismo poštovali duh luke i njeno industrijsko naslijeđe, istodobno joj dajući novo značenje i novu priču: pojam "luke" isprepleten je sa svim sferama urbanoga života. Naš programski pravac (i pridruženi program) **27 susjedstava /27 Neighbourhoods/** omogućava zajednicama razvoj dugotrajnih odnosa s jednim susjedstvom u svakoj državi članici EU, kroz prikupljanje znanja, razmjenu kulturnih navika, od ljudi ljudima.

Luka se oduvijek smatrala zaštitom, ali i mjestom trgovine i međunarodne komunikacije. U tome kontekstu, programski pravci, odnosno *"flagships"* donose nove vrste tereta Luci različitosti 2020: umjetničke, kreativne i inovativne proizvode iz čitavog svijeta, koji se dopremaju u Rijeku i otpremaju iz nje. Stoga luku vidimo kao temu širokog, metaforičkog značenja, značenja u kojem je ključno spojiti i stvoriti "slobodnu luku" za umjetničko i inventivno eksperimentiranje. Živimo u *peer-to-peer* digitalnoj kulturi koja se može smatrati piratskom lukom, ali i lukom *start-up* entuzijazma. Ta je preobrazba ideje i oblika rada razvijena i prakticirana kroz inicijative unutar programskog pravca (i pridruženog programa) **Dopolavoro – nestalna povijest rada**.

I konačno – Luka je mjesto za dječje snove i maštarije, poput cirkusa ili sportske arene. Ti se snovi moraju održati i na kopnu, gdje se grad susreće s morem. Podržavamo otvorenost naših najmlađih građana, učimo od njih i dijelimo s njima, stvarajući laboratorij zaigranosti kroz programski pravac (i pridružene programe) **Ciglena kuća /Brick House/** – zajedničko mjesto za rast, čiji su autor i domaćini **Gradska knjižnica**, **Art-Kino**, **Muzej grada Rijeke**, **Kazalište lutaka** i kulturne udruge, u kompleksu *Rikard Benčić.*

VODA

"Staviš li prst u more, bit ćeš povezan s cijelim svijetom."

Zajedno s lukom, povijest Rijeke razvijala se u kontekstu koji su činili brodogradilište, rafinerija, tvornica torpeda, brodarstvo i ribarstvo, Vojno-pomorska akademija. Život i rad pored mora i s morem poseban su dio egzistencije našega grada.

No, more nije jedina gradska voda. Rijeka je grad iznikao na slatkoj vodi; prosječna godišnja količina oborina u njegovu neposrednom zaleđu je 3500 mm. U našoj se okolici nalaze deseci izvora pitke vode. Grad je ime dobio po rijeci Rječini, koja je nekoć predstavljala granicu između dviju država i dva različita dijela grada. Od 17. stoljeća na gradskome grbu stoji natpis *Indeficienter* (nepresušan), pod slikom vrča iz kojega neprestano istječe **voda**.

Jedan od gradskih izvora pitke vode nalazi se u samome središtu grada i svježom vodom opskrbljuje čitavu Rijeku i njezinu regiju. Voda je strateški resurs i javno dobro koje omogućava nebrojene mogućnosti za razumno i ekološki odgovorno iskorištavanje.

Osim toga, omogućava i **biološku raznovrsnost** koja daje jasan pečat našoj okolici. Otoci, luke, plaže, obalni gradići, planine, šume, nebo.

Identificirali smo kulturne projekte i projekte zajednice koji se usredotočuju na naš okoliš. Brz, dominantan industrijalizam koji je stoljećima oblikovao Rijeku ostavio je izazove, zabrinutost, ali i prirodne mogućnosti. O našim se lukama mora stvoriti nova slika. Naši otoci privlače posjetitelje koji traže autentičnost i uslugu. Naš grad probija rijeka koja ga istodobno dijeli i spaja.

Rijeka je grad obilježen vodom i nazvan po vodi – tekući grad, u doslovnom i prenesenom smislu.

RAD

Kao osnovno ljudsko pravo, **rad** je u posljednja dva desetljeća u potpunosti preobražen. Rijeka je preživjela krah industrijske proizvodnje i sada kreće novim putovima razvoja.

Tijekom devedesetih, zbog rata i katastrofalnog procesa privatizacije, Rijeka je izgubila gotovo 25 000 radnih mjesta u industriji, ali i status i identitet industrijskoga grada. U procesima deindustrijalizacije koji su zahvatili mnoge gradove, osobito istočnoeuropske, gospodarska strategija okretanja prema uslužnom sektoru nije donijela očekivane rezultate. Rijeka tek mora otkriti svoj pravi potencijal u sferi intelektualnog i kreativnog rada.

U ovim vremenima duboke gospodarske i društvene krize, praćene visokom stopom nezaposlenosti, javljaju se egzistencijalna pitanja: kakva je sudbina rada i radnih mjesta u eri novih tehnologija i industrija? Hoće li tradicionalni oblici zaposlenja, stabilna radna mjesta s punim radnim vremenom i pravima, preživjeti i nakon 2020. godine? Kakav će biti položaj djelatnika u znanosti, zdravstvenoj skrbi, obrazovanju i drugim sferama javnoga interesa? Kakva se sudbina očekuje za sve koji moraju usvojiti život temeljen na povremenom i privremenom radu? Kakav će biti položaj zaposlenika u kulturnim

institucijama? Nezavisnih umjetnika? Možemo li govoriti o povezanosti i međusobnoj ovisnosti između "umjetničkog rada" i "umjetnosti rada"?

Umjetnici, intelektualci, radnici, aktivisti i drugi sudionici programa RI:2020 posvetit će se tim i sličnim pitanjima. S **radom** kao ishodištem koncepta Rijeka 2020 otvara se arena za interdisciplinarnu povezanost s drugim sferama društvene, produktivne, političke i kreativne aktivnosti.

MIGRACIJE

Rijeka je grad političkog diskontinuiteta, obilježen brojnim migracijama u grad i iz njega. Različite kulture ovdje su se ispreplele/sudarile/ponovno sastale. Srećom, rezultat je tradicija tolerancije kao temeljna vrijednost. Tijekom 19. i 20. stoljeća Rijeka je kao snažan industrijski grad privlačila nove stanovnike, pa ne čudi što biti Riječaninom danas znači živjeti u gradu s 22 nacionalne manjine, gdje dnevni list izlazi na dva jezika (donedavno na četiri), s dvije konstitutivne manjine, redovitim radijskim programom na talijanskom jeziku te romskim naseljem čiji su se stanovnici integrirali u radni i društveni život grada.

Kao i nekad, Rijeka je danas prepoznatljiva kao liberalni i otvoreni grad koji se oduvijek protivi diskriminaciji. S RI:2020 planiramo smjelo ući u područja različitosti, u arenu nezadovoljstva. Znatiželjni smo u pogledu pozitivnih, ali i negativnih različitosti.

U stvaranju Kulturnog programa tema *migracije* sama se nametnula kao važan sadržaj/uzrok različitosti. Shvaćamo da se Rijeka, Hrvatska i čitava Europa moraju pripremiti za buduće scenarije koji uključuju goleme promjene u stanovništvu, veću mobilnost, fizički i intelektualni nomadizam i transnacionalnu razmjenu. No, Rijeci je ta priča već poznata. Toliko se ljudi iselilo, kroz našu luku i s našega sela; neki su se vratili, neki su marili za svoju kulturu i u drugim zemljama i na drugim kontinentima. Želimo da RI:2020 pruži kreativnu poveznicu između iskustava emigracije i imigracije. Želimo razumjeti sklonost kulturnom nomadizmu i međukulturnim načinima življenja.

Biramo pojam "migracije", u množini, kao jedan od tri ključna programska *klastera*. Pojam "različitost" ostaje u našem sloganu: **Rijeka 2020 – Luka različitosti**.

•

Klasteri RI:2020: Voda – Rad – Migracije, zajedno s pojmom Luka, čine narativni i vrijednosni sustav našega grada. Istodobno odražavaju i jačaju temelje Europske unije: poštivanje različitosti, otvoreni dijalog i transparentnu suradnju. Bez obzira na političku želju ili demokratsku tradiciju, te se vrijednosti nikada ne mogu zajamčiti, nego ih se ponovno oživljava sa svakim naraštajem. Upravo je prava i stalna opasnost od zanemarivanja tih vrijednosti ono što ih čini toliko vrijednima i krhkima. Mora ih se braniti ozbiljno, strateški i kulturno.

Naš Kulturni program stvara uvjete za umjetnike i građane Rijeke tako što će obraniti i razvijati te vrijednosti. Oni su izazov o kojemu ovisi budućnost Rijeke i Europe. Uvjereni smo da koncept Rijeke 2020 i njegova provedba mogu nadahnuti druge europske gradove da se suoče sa sličnim razvojnim problemima, uz odgovarajući kulturni odgovor.

1. DOPRINOS DUGOROČNOJ STRATEGIJI

1.1 Opišite kulturnu strategiju koja je na snazi u vašem gradu u vrijeme podnošenja prijave kao i planove grada za jačanje kapaciteta kulturnih i kreativnih sektora, uključujući i razvoj njihovih dugoročnih veza te gospodarskoga i društvenog sektora u vašem gradu. Kakvi su planovi za održavanje kulturnih aktivnosti nakon godine u kojoj grad nosi naslov?

Rijeka već *ima strukturiranu* strategiju s vizijom *nakon 2020. godine*

Strategiju kulturnog razvitka Grada Rijeke 2013.–2020. (Strategija), nakon opsežne javne rasprave usvojilo je Gradsko vijeće 19. ožujka 2013. godine. Sedmogodišnje razdoblje odabrano je iz dva razloga. Prvi je taj što se poklapa sa sedmogodišnjim financijskim okvirom EU. Drugi je taj što se Ri:2020 smatra mogućom krunom i velikim finalom svih naših strateških aspiracija. Strategija je u biti izraz našeg uvjerenja da "kultura mora nadići uske okvire i preuzeti aktivniju ulogu u procesu urbane transformacije" te da "kulturni sektor mora sudjelovati u rješavanju društvenih, gospodarskih, fizičkih, okolišnih i drugih problema s kojima se suočava Grad Rijeka i tako pridonijeti njegovu sveopćem razvoju." Uistinu, Rijeka je prvi grad u Hrvatskoj koji je usvojio sveoubuhvatnu strategiju kulturnog razvoja.

TEMELJNE VRIJEDNOSTI

Strategija izričito potvrđuje kulturu kao sferu javnoga interesa za sve stanovnike Rijeke, posebnu pozornost posvećujući povećanju dostupnosti kulture za sve, osobito za najugroženije skupine društva: nezaposlene, siromašne, osobe s posebnim potrebama i starije. Ovaj dokument nalaže da javna kulturna dobra i usluge "moraju biti dostupni svim građanima Rijeke, bez obzira na njihov društveno-gospodarski status, dob, spol, etničku pripadnost, vjersko opredjeljenje ili bilo kakve druge značajke. Kultura ne pripada samo nekim posebno određenim, odabranim skupinama; naprotiv, ona je javno dobro koje pripada svima."

PRIORITETI I CILJEVI

Strategija definira 13 općih strateških ciljeva i 8 strateških prioriteta.

Mogu se podijeliti u četiri glavna cilja:

- jačanje kapaciteta i moderniziranje ustanova i nezavisnog sektora kroz poboljšanu infrastrukturu i kapacitete upravljanja, informatizaciju i digitalizaciju
- povećanje kvalitete i dostupnosti kulturnih proizvoda, otvaranje sektora javnosti
- promicanje međusektorskog povezivanja, s naglaskom na povezivanje s obrazovnim sustavom, kreativnim industrijama i gospodarstvom općento te urbanizmom
- etabliranje Rijeke kao"grada kulture i kreativnosti" na državnoj i međunarodnoj razini

NAKON 2020.

Strategija izričito navodi da je "projekt Europske prijestolnice kulture 2020. dugotrajan proces koji zahtijeva značajne resurse, ljudske i financijske. No, mi taj projekt ne smatramo izoliranim jednogodišnjim događajem nego krunom svih naših nastojanja, ulaganja i promjena koje će se dogoditi u našoj kulturi u nadolazećim godinama. Nadalje, vidimo ga kao održivi projekt koji će stvarati dugotrajne kulturne, gospodarske i društvene učinke, koji će zauzvrat davati potreban zamah konačnoj preobrazbi Rijeke u grad kreativnosti i znanja."

To znači da naše aktivnosti poduzete u okviru projekta RI:2020 neće završiti 2020. godine, nego će se nastaviti, u skladu s našim načelom održivosti, kao važan faktor u kulturnom životu grada i okolnog područja. Kandidirajući se za naslov, Grad Rijeka također se obvezuje nastaviti s pružanjem pomoći i nakon 2020., u financijskom pogledu, ali i drugačije, umjetničkim projektima i njihovim izvođačima koji se pokažu najuspješnijima u okviru Kulturnog programa 2020. U tu će se svrhu u gradskome proračunu otvoriti nove stavke za kulturno obrazovanje i kreativne industrije.

1.2 Kako je inicijativa Europske prijestolnice kulture uključena u ovu strategiju?

Europska prijestolnica kulture jedan je od *najvažnijih prioriteta nas i naših partnera.*

Kandidatura Grada Rijeke definirana je u Strategiji kao treći najvažniji od ukupno osam strateških prioriteta. Ta kandidatura nije samoj sebi svrha, nego je projekt koji može značajno pridonijeti postizanju osnovnog cilja kulturnog i urbanističkog razvoja Rijeke: poboljšanja kvalitete življenja svih njezinih stanovnika. Obrazloženje tog strateškog prioriteta jest da "kandidatura odražava našu viziju, naše vjerovanje u pokretačku silu kulture i njezinih prednosti za sve aspekte života te našu želju da podijelimo tu viziju s cjelokupnom zajednicom, u regiji i dalje, napose našu želju da ojačamo međunarodni položaj Rijeke i da se pobliže povežemo kroz vjeru u zajedničku budućnost."

Uska povezanost projekta RI:2020 sa Strategijom također se vidi u činjenici da je Gradsko vijeće usvojilo Strategiju, ali i odluku da se Grad Rijeka prijavi za naslov Europske prijestolnice kulture 2020. na istoj sjednici održanoj 17. travnja 2013. godine.

Strategija Rijeke u potpunosti je usklađena s duhom Europske prijestolnice kulture u pogledu ne samo poznatog načina razmišljanja nego i konkretnih rješenja.

Kandidatura Rijeke uključena je ne samo u Strategiju kulturnog razvoja nego i u Strategiju razvoja Grada Rijeke 2014.–2020. kao jedan od tri ključna prioriteta na području urbane regeneracije: "Kandidatura Rijeke prilika je da se pristupi planiranju kulturne infrastrukture u spoju s urbanim oživljavanjem, što je nov zadatak za kulturu u razvoju grada."

STRATEGIJE PARTNERA

Kandidatura Rijeke uključena je ne samo u strateške dokumente samoga Grada nego i one Primorsko-goranske županije, Sveučilišta u Rijeci i Turističke zajednice Grada Rijeke.

Budući da je Rijeka također kulturno i administrativno središte Primorsko-goranske županije, strateške smjernice za kulturni razvitak grada uvelike se preklapaju s dugotrajnom vizijom županije. "Strategija kulturnog razvitka Primorsko-goranske

županije za razdoblje 2015.–2020." u završnoj je fazi izrade; u njoj je kandidatura Rijeke definirana i kao prioritet Primorsko-goranske županije.

U strategiji razvoja Sveučilišta u Rijeci 2014.–2020. kandidatura RI:2020 navedena je kao strateški cilj u jednom od naša četiri ključna prioriteta: jačanje javne funkcije Sveučilišta. Strategija Sveučilišta izričito navodi "/.../ u suradnji s Gradom Rijekom, natjecati se za status Europske prijestolnice kulture (*European Capital of Culture*) 2020."

I konačno, Strategija razvoja kulturnog turizma Rijeke za razdoblje 2015.–2020., usvojena u srpnju 2015. navodi: "Turistička zajednica Rijeke igra važnu ulogu u promotivnim aktivnostima vezanim za kandidaturu Rijeke. Ako Rijeka osvoji naslov, Turistička zajednica Grada Rijeke imat će ključnu ulogu u promociji grada i svih relevantnih aktivnosti."

1.3 Ako vašem gradu bude dodijeljen naslov Europske prijestolnice kulture, što mislite što će biti dugoročni kulturni, društveni i gospodarski utjecaj na grad (uključujući i aspekte urbanog razvoja)?

Očekujemo da će naslov značajno potaknuti našu putanju rasta

Kandidatura Grada Rijeke motivirana je željom za povećanjem brzine razvoja grada. Riječki strateški dokumenti definiraju njegovu viziju dugotrajnog razvoja u moderni europski grad, razvijene kulture, napredne tehnologije, društvene uključenosti i ekološke održivosti.

U pogledu kulturnog razvoja naslov Europske prijestolnice kulture 2020 nesumnjivo će pridonijeti poboljšanju kvalitete, raznolikosti i dostupnosti kulturne ponude te ojačati kulturni i kreativni sektor. Visokokvalitetni programi omogućavaju Rijeci da se europskoj publici predstavi na najbolji mogući način, uz veću međunarodnu prepoznatljivost Rijeke kao kozmopolitskoga grada. Nadalje, time će se ujedno pridonijeti ugledu Hrvatske kao zemlje članice.

Obnova i širenje kulturne infrastrukture, revitalizacija stare povijesne jezgre, stvaranje novih kulturnih četvrti i novih kreativnih žarišta u našoj županiji samo su neki od planiranih dugoročnih učinaka na kulturni razvoj. To će potaknuti veće zanimanje za našu umjetnost i suvremena umjetnička djela u kontekstu europskog povijesnog naslijeđa i suvremena umjetnička djela. Približavanjem umjetnosti i kulture djeci i mladima odgajamo novu publiku. Povećavamo sudjelovanje postojeće publike pozivajući ih na aktivno sudjelovanje u programu.

Tijekom pripreme i provedbe RI:2020, umjetnici i kulturni djelatnici stječu nova znanja i vještine, što otvara nove mogućnosti za njihovo privremeno i stalno zaposlenje.

U pogledu gospodarskog razvoja naslov će pridonijeti većoj konkurentnosti i bržem prestrukturiranju riječkoga gospodarstva. Jačanje kreativne industrije stvorit će bolje uvjete za razvoj novih proizvoda i usluga. To će, također, pridonijeti boljoj suradnji s privatnim sektorom i Sveučilištem u Rijeci.

Naslov će pozitivno djelovati na bolju kvalitetu turizma. Rijeka nije prikladna za masovni turizam. Njezin je fokus kulturni turizam. Identitet grada sagrađen je na industrijskom naslijeđu, koje postaje platforma za brojne programe i važan resurs za posjetitelje. Veći broj turističkih posjeta nakon 2020. godine bit će jedan od kriterija za ocjenu uspješnosti projekta.

U pogledu društvenog razvoja naša je početna točka vizija grada kao prostora zajedništva, smanjene socijalne nejednakosti i socijalne kohezije. RI:2020 će pridonijeti povećanom i aktivnom sudjelovanju naših građana u kulturnim aktivnostima. Posebnu pozornost posvećujemo uključenju marginaliziranih građana, osoba s invaliditetom i drugih ranjivih socijalnih skupina.

U pogledu urbanog razvoja naslov će osnažiti važnost javnih prostora, obogaćenih umjetničkim intervencijama koje potiču izravnu interakciju između umjetnika i građana. Urbana područja postaju mjesta gdje se stvaraju umjetnički projekti u suradnji s lokalnom zajednicom, čime se osigurava njihova održivost i nakon 2020. godine.

1.4 Opišite planove za praćenje i evaluaciju utjecaja naslova na vaš grad i planove širenja rezultata evaluacije. Razmatrat će se posebice sljedeća pitanja:

1.4.1 Tko će provesti evaluaciju?

Pristup Istraživačkom programu RI:2020 temelji se na holističkom konceptu kojim se u prikupljanju podataka primjenjuju različite metode, kvantitativne i kvalitativne, s ciljem mjerenja učinaka i utjecaja. Uspostavit ćemo strukturu s četiri središnje komponente:

Neovisni evaluator – na temelju javnog natječaja Grad Rijeka odredit će neovisnog evaluatora koji će provesti petogodišnji evaluacijski program (2017.–2021.). Neovisni evaluator bit će odgovoran za razvoj i vođenje istraživanja, praćenja i ocjenjivanja utjecaja godine u kojoj je dodijeljen naslov, uključujući izradu studija i anketa.

Sveučilište u Rijeci – s ciljem povećanja kapaciteta Sveučilišta u Rijeci u programima istraživanja i podučavanja na području kulture i umjetnosti, Sveučilište će provesti *Research Fellowship Programme* i *Open Access Programme*.

Savjetodavna skupina – na temelju preporuka Skupine za politiku Europske prijestolnice kulture uspostavit ćemo skupinu od šest članova iz istraživačkih timova nedavnih Europskih prijestolnica kulture i jednog člana iz irske Europske prijestolnice kulture. Skupina će pružati savjete i pomoć Agenciji Rijeka 2020, Sveučilištu u Rijeci i neovisnom evaluatoru. U razdoblju od 2017. do 2021. godine organizirat će se niz mentorskih radionica po vodstvom članova Savjetodavne skupine.

Koordinator evaluacije Agencije RI:2020 – bit će odgovoran za koordinaciju evaluacije.

1.4.2 Hoće li konkretni ciljevi i prekretnice u razdoblju od imenovanja do godine u kojoj grad nosi naslov biti uključeni u vaš plan evaluacije?

Konkretni ciljevi Istraživačkog programa RI:2020 u razdoblju između imenovanja i godine u kojoj grad nosi naslov su sljedeći:

Opći ciljevi

- dati dokaze za donošenje odluka unutar Agencije RI:2020 u daljnjem planiranju i razvoju kulturnog programa i marketinške strategije

Specifični ciljevi

- prikupiti dokaze na temelju utjecaja Europske prijestolnice kulture prije godine u kojoj je dodijeljen naslov koji će se iskoristiti kao osnova za evaluaciju

- razviti integrativni koncept istraživanja radi procjene, mjerenja i analize gospodarskih i kulturnih utjecaja te utjecaja na okoliš

- razviti i primijeniti okvirni program za doktorsko ili poslijedoktorsko znanstveno istraživanje u sklopu kojega će se provoditi specifična istraživanja i analize vezane za program Ri:2020 i evaluacijski program rada

- razviti i primijeniti okvir za otvoreni i slobodni pristup podacima, izvješćima i istraživanjima u *on-line* i *off-line* okruženju kao naslijeđe RI:2020 te poticati buduće kulturne politike temeljene na dokazima

Kako bi se postigli svi ciljevi unutar Istraživačkoga programa RI:2020, razvit će se četiri potprograma:

Integrative Research Programme – svi će se istraživački projekti razviti u sklopu sedam tematskih *klastera*. Program će početi tri godine prije događanja i omogućit će osnovne podatke i ciljeve za praćenje i ocjenu.

Knowledge Sharing Programme – Agencija RI:2020 organizirat će niz savjetodavnih sesija za evaluatore pod vodstvom Savjetodavne skupine, za razvoj evaluatorskih vještina te za pomaganje evaluatorima da istraže moguće metode i otkriju pitanja koja predstavljaju poseban izazov.

Research Fellowship Programme – organizirat će se prilike za doktorsko i poslijedoktorsko znanstveno istraživanje za domaće i međunarodne znanstvenike kako bi se proširilo sudjelovanje u Istraživačkom programu RI:2020. Nadograđujemo kapacitet Sveučilišta u Rijeci i potičemo razvoj nove generacije kulturnih istraživača.

Open Access Programme – kako bi se osigurao slobodni i otvoreni pristup svim podacima i materijalima prikupljenim tijekom istraživanja te osigurao interaktivni kanal za dijalog s građanima i sudionicima tijekom evaluacijskog procesa, Sveučilište u Rijeci provest će potprogram arhiviranja i upravljanja znanstvenim podacima u okruženjima sa i bez internetske povezanosti. Otvoreni pristup podacima razvit će se kao e-platforma, a svi će se materijali objavljivati pod licencom organizacije *Creative Commons*. Punktovi javnog pristupa s interaktivnim displejima na javnim mjestima osigurat će otvorenu komunikaciju s građanima, nudeći im sudjelovanje u evaluacijskom procesu i informirajući ih o rezultatima evaluacije.

POTPROGRAMI	PREKRETNICE	2016.	2017.	2018.	2019.
Integrativno istraživanje	Javni natječaj za neovisnog evaluatora	✓			
	Definicija i izrada evaluacijskog istraživanja	✓			
	Osnovne studije, izvješća, stručni radovi		✓	✓	✓
	Faza praćenja	✓	✓	✓	
Dijeljenje znanja	Uspostava Savjetodavne skupine			✓	
	Najmanje dva godišnja sastanka Savjetodavne skupine	✓	✓	✓	✓
	Najmanje dvije godišnje savjetodavne sesije za sve evaluatore	✓	✓	✓	
Istraživačke stipendije	Razvoj operativnog tijela i kriterija za *Research Fellowship Programme* i prvi Javni poziv za znanstvene suradnike	✓			
	Svake godine jedan Javni poziv za znanstvene suradnike Odabrani znanstveni suradnici provode istraživanje o specifičnim aspektima RI:2020	✓	✓	✓	
Otvoreni pristup	Izrada i razvoj platforme Otvorenog pristupa podacima i Punktova javnog pristupa	✓	✓		
	Redovito ažuriranje platforme Otvorenog pristupa podacima	✓	✓	✓	
	Punktovi javnog pristupa postavljeni na javnim mjestima		✓	✓	✓

1.4.3 Koje osnovne studije ili istraživanja – ako će ih biti – namjeravate koristiti?

Razne državne i javne agencije prikupljaju podatke koji će se upotrijebiti za svrhe evaluacije i praćenja. No, velik je dio takvih podataka rascjepkan ili prikupljen s različitim ciljevima. Stoga će se osnovne studije razviti unutar okvira sedam prethodno definiranih tematskih *klastera*, povezujući podatke sekundarne analize, rezultate iz postojećih i dodatnih anketa.

1.4.4 Koje ćete vrste informacija pratiti i nadzirati?

Evaluaciji i praćenju pristupamo iz pretpostavke da su istraživačke metode performativne. One ne otkrivaju samo činjenice nego ponovno stvaraju društvene svjetove odgovarajući na različite potrebe i vrijednosti raznih dionika. Razvojem komplementarnih metoda pokrivamo širok raspon učinaka, uključujući intrinzične kulturne utjecaje kao i utjecaje u gospodarskim, društvenim i ekološkim područjima. Upotrijebit ćemo i povezati odgovarajuće metode ocjene, kao što su studije slučaja, mapiranje, fokusne grupe, ankete, sekundarne analize podataka, intervjui, promatranja itd. Poseban tok naših istraživanja osmišljen je u sklopu izvedbenih tradicija društvene znanosti (npr. pripovijedanje).

Takva inovativna provedba istraživanja donosi dodatnu vrijednost, potiče osjećaj pripadnosti, dodjeljuje ulogu lokalnom stanovništvu kao koproducentima projekata, potiče osjećaj lokalnog vlasništva i osigurava materijal za poticanje građanskog, ali i posjetiteljskog entuzijazma.

Nakon preporuke Skupine za politiku Europskih prijestolnica kulture, a kako bi se osigurala usporedivost u mjerenju utjecaja, pratit ćemo i nadzirati podatke unutar Istraživačkog programa RI:2020 kroz sedam područja i širok spektar potencijalnih učinaka:

PODRUČJE PROCJENE	KLJUČNI POKAZATELJI
1. KULTURNA ŽIVOST I ODRŽIVOST	
Razina kulturne ponude	▸ broj kulturnih i umjetničkih događaja ▸ % pozitivnih i negativnih osvrta o kulturnim programima
Inovativne produkcije	▸ broj novih suradnji i zajedničkih aktivnosti ▸ broj novih međusektorskih i interdisciplinarnih suradnji
Lokalni i nacionalni značaj programa	▸ Stručna ocjena značaja kulturnog i umjetničkog programa % lokalnog, regionalnog i državnog značaja ▸ Stručno prihvaćanje ključnih događaja: % izvrsnog, dobrog, lošeg
Ulaganje u kulturni sektor	▸ % javnog ulaganja u kulturni sektor i broj bespovratnih potpora ▸ % privatnog ulaganja u kulturni sektor i broj bespovratnih potpora ▸ % ulaganja EU u kulturni sektor i broj bespovratnih potpora ▸ % prihoda u kulturnom sektoru
Stvaranje novih radnih mjesta i razvitak	▸ broj zaposlenih u kulturi ▸ % broj zaposlenih u kulturi ▸ broj edukativnih programa za stručne djelatnike u kulturnom sektoru ▸ broj zaposlenih u kulturnom sektoru s novim vještinama
2. KULTURNA DOSTUPNOST I SUDJELOVANJE	
Demografska slika sudionika događaja	▸ % lokalnih, regionalnih i nacionalnih sudionika, ▸ % sudionika prema društveno-gospodarskoj razvrstanosti (dob, godišnji prihod, razina obrazovanja itd.) ▸ % sudionika sa slabim dotadašnjim afinitetom prema kulturi ▸ broj građana koji sudjeluju u umjetničkim djelima
Volonteri	▸ broj volontera na događanjima ▸ broj registriranih i aktivnih volontera ▸ broj dana volontiranja
Zadovoljstvo publike	▸ Prihvaćanje događanja: % izvrsnog, dobrog, lošeg
Kulturni pristup	▸ broj prostora za događaje u kulturi prilagođenih osobama s invaliditetom ▸ broj ulaznica s popustom, propusnica, posebnog prijevoza na događanja ▸ broj besplatnih događanja ▸ broj događanja u susjedstvima, školama i prostorima zajednice
3. SLIKA GRADA	
Mediji	▸ broj tiskanih i digitalnih članaka ▸ broj reportaža u elektronskim medijima ▸ broj objavljenih stavki u društvenim medijima
Percepcija	▸ Stanovnici, regionalna i lokalna percepcija: % ljudi koji grad vide kao kulturno odredište ▸ Stanovnici, regionalna i nacionalna percepcija grada: % dobrog, % lošeg ▸ Nacionalna percepcija RI:2020: % ljudi koji žele posjetiti grad ▸ % osoba u dobnoj skupini između 18 i 25 godina koje razmatraju mogućnost povratka nakon studiranja izvan grada ▸ % studenata na Sveučilištu u Rijeci koji razmatraju mogućnost ostanka u gradu i regiji

PODRUČJE PROCJENE	KLJUČNI POKAZATELJI
4. UPRAVLJANJE I PROCES ISPORUKE	
Sponzori i prihod	▸ broj sponzora ▸ % prihoda iz privatnog sektora
Proračun	▸ % izvora prihoda iz lokalnih, regionalnih, vladinih ili drugih javnih sektora, EU ▸ % troškova za kulturne i umjetničke programe, marketing i administraciju
Raspon upravljanja i izvršni tim	▸ broj djelatnika iz kulture uključenih u upravljanje i izvršni tim ▸ broj djelatnika iz drugih sektora uključenih u upravljanje i tim za isporuku ▸ % zaposlenih prema društveno-gospodarskoj razvrstanosti (dob, godišnji prihod, razina obrazovanja itd.)
5. EUROPSKA DIMENZIJA	
Europske suradnje	▸ broj europskih partnerstava i zemalja uključenih u nove projekte ▸ broj projekata temeljenih na europskim temama
Europska publika u gradu i regiji	▸ broj posjetitelja iz drugih europskih zemalja ▸ broj sudionika u događanjima iz drugih europskih zemalja
Europska percepcija	▸ % ljudi koji grad vide kao kulturno odredište ▸ % ljudi koji žele posjetiti grad ▸ % stanovnika sa sviješću o raznolikosti europskih kultura ▸ % stanovnika sa smislom pripadanja zajedničkom kulturnom prostoru
6. EKONOMIJA I TURIZAM	
Radna mjesta otvorena u relevantnim sektorima	▸ broj zaposlenih u turizmu ▸ broj zaposlenih u ekonomiji znanja
Dodatni troškovi	▸ broj poduzeća koja nude usluge i robu za kulturni programs ▸ prosječna potrošnja posjetitelja
Broj posjetitelja	▸ broj konferencija u gradu ▸ broj sudionika konferencija koji posjećuju grad
Smještaj	▸ ukupan broj noćenja u gradu i regiji
7. DRUGA PODRUČJA	
Društveni kapital	▸ % ljudi sa snažnim osjećajem pripadanja te lokalnim i regionalnim ponosom ▸ % ljudi koji su izgradili nove društvene veze ▸ % ljudi koji izražavaju jače samopouzdanje i pouzdanje u zajednicu
Urbana regeneracija	▸ broj obnovljenih građevina i preuređenih javnih trgova ▸ broj regeneriranih urbanih područja ▸ broj projekata urbane regeneracije u gradu
Održivost okoliša	▸ broj ljudi koji se služi javnim prijevozom ▸ broj događanja koja se koriste redovnim promicanjem svijesti o zaštiti okoliša

1.4.5 Kako ćete definirati "uspjeh"?

Usredotočit ćemo se na dvije dimenzije uspjeha: isporuku i vrijednost. RI:2020 značit će uspjeh ako dostignemo planirane ciljeve na vrijeme, ako zadovoljimo očekivanja kvalitete te provedemo projekt u okviru planiranog proračuna. Ali uspjeh će također ovisiti o vrijednosti stvorenoj za građane Rijeke i regije. Očekujemo porast od najmanje 70 % svih mjerljivih pokazatelja unutar različitih tematskih jedinica i očekujemo da će javnost prepoznati pozitivne učinke Europske prijestolnice kulture na život zajednice.

1.4.6 Tijekom kojeg vremenskog razdoblja i koliko redovito će se provoditi evaluacija?

ŠTO	KADA	ISHODI
Tko i kako: postavljanje organizacijske strukture i planiranje	2016.	▸ Određeni dionici koji upravljanju evaluacijskim planom
Izrada evaluacijskog istraživanja i potprograma	2017.	▸ Popis pokazatelja i definicija ciljeva koje su odobrili svi dionici ▸ Prvo istraživanje provedeno za osnovne studije ▸ Koncept i plan razvijeni za niz edukativnih sesija i prve sesije održane ▸ Koncept/kriteriji razvijeni i prvi objavljeni javni poziv za znanstvenu stipendiju ▸ Razvijena e-platforma za otvoren pristup podacima ▸ Razvijen prototip interaktivnog displeja
Osnovne studije	2017. 2018. 2019.	▸ Osnovna istraživanja provedena ▸ Statistika, dokumentacija, izvješća, radovi i studije objavljeni
Faza praćenja	2017. 2018. 2019.	▸ Praćenje provedeno ▸ Rezultati uspoređeni s ciljevima i definiran utjecaj uspjeha ▸ Identificirane korekcije
Provedba programa *Knowledge Sharing Programme*, *Research Fellowship Programme* i *Open Access Programme*	2017. 2018. 2019. 2020. 2021.	▸ Ostvaren niz savjetodavnih sesija ▸ Javni pozivi za znanstvenu stipendiju, objavljeni ▸ Istraživanja koja su proveli istraživači-stipendisti ▸ E-platforma za otvoren pristup podacima redovito ažurirana ▸ Interaktivni displej u svakodnevnoj uporabi postavljen u javnim prostorima
Provedba evaluacije RI:2020	2020.	▸ Multidisciplinarno istraživanje, provedeno
Post-RI:2020 evaluacija	2021.	▸ Analiza podataka provedena ▸ Konačno evaluacijsko izvješće objavljeno i podijeljeno
Izvan evaluacijskog vremenskog okvira	2022. i poslije	▸ Dugotrajni učinci izmjereni kroz nove istraživačke projekte
Izvan Istraživačkog programa RI:2020	2022. i poslije	▸ Naslijeđe Istraživačkog programa RI:2020 vidljivo kroz održivost programa *Research Fellowship Programme* te Otvorenog pristupa podacima i Strategije za dugotrajni kulturni razvoj grada

2. EUROPSKA DIMENZIJA

2.1 Detaljno izložite opseg i kvalitetu aktivnosti

U našim primarnim *klasterima* već se nalaze: **Rad**, **Voda** i **Migracije**, koje smatramo trima zajedničkim i ključnim izazovima europskih krajeva. Čitav naš Kulturni program definiran je tim zajedničkim temama i našom neumornom potragom za susretima koji obogaćuju lokalni/regionalni kontekst.

Rijeka je srednje velik grad, s aktivnom lukom, dugom i ponekad krvavom poviješću te bogatim industrijskim naslijeđem. Rijeka je grad na rijeci, okružen planinama i morem. Kao obalni grad na ivici Europe, te značajke dijelimo s mnogim europskim gradovima.

Rijeka je grad bogata umjetničkog izričaja, aktivne i kritične publike i prepoznatljive snage inicijative. Imamo ponosno industrijsko naslijeđe, dokazanu sposobnost za smišljanje i proizvodnju dobara, ali i ideja. Dijelimo zdravo nepovjerenje prema nesposobnosti.

Stoga odgovaramo na *oba* izazova koje podrazumijeva naslov Europske prijestolnice kulture: **etiku** i **izvrsnost**.

Etiku u značenju participativnog, raznolikog i inkluzivnog programa, usmjerenu na angažman građana i identificirane potrebe. Znamo da „privremeni građani“, promatrači i poticatelji često jasnije vide mjere koje bi se mogle poduzeti. Oni prodiru kroz lokalnu sljepoću i društvene navike. Rijeka 2020 sklopila je čvrste sporazume s kulturnim i obrazovnim ustanovama, s građanskim inicijativama iz gradova i susjedstava u drugim europskim zemljama. Takve transnacionalne razmjene daju nov vjetar u leđa našim mogućnostima smišljanja i provedbe ozbiljnih programa kulturne inkluzije.

Izvrsnost u smislu povišenja standarda umjetničkih nastojanja i kritičke mogućnosti publike, time što ih kao promatrače, a ponekad i kao sudionike, dovodimo u izravan kontakt s nizom najboljih, uvaženih i ključnih europskih umjetnika. To znači prepoznavanje najkreativnijih europskih redatelja, spisatelja i skladatelja koje zatim posuđujemo za svoj grad. Rijeka ima dovoljno kapaciteta, prostora i gladne publike kako bi podržala umjetničke susrete sa suvremenim majstorima.

Upravo spoj i mjerilo naših kulturnih kapaciteta obilježava mjesto Rijeke u Europi i mjesto Europe u svijetu. U pripremi naše prijave jasno nam je da je kontinuitet nužnost. On je okosnica smjera koji smo odabrali, uvelike okrenuta Europi. Sve nas navodi na to da međuovisnost zahtijeva strpljenje i želju za učenjem.

Stoga smo pomno odabrali svoje veze s europskim mrežama. Konkretizirali smo doprinos koji nam je potreban i razmjene koje se mogu ostvariti. Pretvaramo Rijeku u raskrižje europskog kulturnog partnerstva, s definiranim ciljevima.

2.1.1 Promicanje kulturne različitosti Europe, interkulturnog dijaloga i većeg međusobnog razumijevanja među europskim građanima

Kulturni program podijelili smo u tri *klastera*, od kojih su jedan **Migracije**. Iskustvo nestalnog konteksta, prilagodbe i širenja utkano je u povijest naših ljudi i našega grada, kao i u tkanje Europe.

Svojim programskim pravcem **Kuhinja** uspostavili smo centar za kreativne migracije, u kojem se ta iskustva mogu podijeliti, rasvijetliti i otkriti. Potvrđen je niz suradnji s europskim centrima za migracijsku politiku, prihvat izbjeglica i posebne projekte. Nastojimo promijeniti retoriku mobilnosti, istražujući prednosti te obogaćenje i rafiniranje interkulturnih društava.

Stoga se okrećemo Europi u potrazi za novom perspektivom i shvaćanjima. **Brunnenpassage**, kulturni centar sa sjedištem u Beču, civilno je i gradsko partnerstvo koje se izravno bavi migrantima, miješanjem i sudarom kultura, iz čega nastaju ulični festivali, kreativne radionice i performansi u zajednici. Njima se vodimo u svojim nastojanjima stvaranja održivog programa “interkulturne akupresure”.

Culture Action Europe (CAE) najveća je kulturna politička platforma Europe. Specijalna fokusna grupa mreže usredotočena na interkulturno djelovanje pomoći će nam pri izradi ciljeva i njihovu smještaju na europsku tapiseriju nošenja s različitostima.

Programski pravac **27 susjedstava** predstavlja intimniji oblik razvoja interkulturne kompetencije. Lokalne udruge na jednome kraju Europe suočavaju se s iskustvima s drugog kraja; zajednički običaji i poteškoće pretvaraju ih u djela kulturne razmjene koja se dijele na Festivalu susjedstava. Tek se pri izravnom susretu sa stvarnošću posve različitom od naše budi naša znatiželja i introspekcija.

2.1.2 Isticanje zajedničkih aspekata europskih kultura, baštine i povijesti, kao i europske integracije i aktualnih europskih tema

Uspjeli smo – putem svojih programskih pravaca – identificirati određene izazove koji, suočeni s vrlo promjenjivim uvjetima u Europi i u svijetu, zahtijevaju nove strategije.

Slatko&Slano /Sweet&Salt/ bavi se novim otkrivanjem urbanosti i postindustrijskim planiranjem. Surađivat ćemo s arhitektima, odjelom za urbanističko planiranje i aktivistima iz čitave Europe kako bismo stvorili prikladnu ravnotežu između tradicionalnog i modernog, između razvoja i zaštite prirodne i povijesne baštine. Europski gradovi poznaju te izazove.

Muzej u pokretu, novi oblik muzeja i pohranjivanja uspomena, učit će od mreža kao što su **NEMO** i **Europska mreža muzeja na otvorenom** kako bi usavršio svoju putanju i tehnologiju "muzeja bez zidova".

Konačno, ako postoje teme koje čvrsto povezuju europske gradove, one se tiču rada, nezaposlenosti i ekonomske sigurnosti. Programski pravac **Dopolavoro** usredotočuje se na redovni, ali i neformalni rad, na slobodno vrijeme i životna opterećenja. Dijeljenjem pristupa, proučavanjem kreativnih novoosnovanih poduzeća, razvijanjem inicijativa za suradnju poput **RiHuba**, vježbanjem zajedničkih pothvata i dijeljenjem sličnih inicijativa u drugim gradovima, stvaramo iskustvenu bazu na kojoj ćemo graditi integriran i fleksibilan pristup novim oblicima rada.

2.1.3 Predstavljanje europskih umjetnika, suradnja s akterima i gradovima različitih zemalja te transnacionalna partnerstva. Pojasnite. Navedite transnacionalna partnerstva koja je vaš grad već uspostavio.

Programski pravac **Doba moći** uključuje neke od najboljih europskih kazališnih djelatnika. Četiri koprodukcije, smještene u uzbudljive suvremene arene za velike izvedbe, kritičnoj će riječkoj publici donijeti kazališne i operne izvedbe visoke kvalitete. Uz to se očekuje da će, kao vrhunac našeg Kulturnog programa, svake sezone za vrijeme 2020. privlačiti velik broj posjetitelja. **Jan Lauwers** i **NEED Company**, najbolja suvremena flamanska kazališna trupa iz Belgije priprema novo veliko djelo u suradnji s građanskim udrugama i amaterskim glumcima kao i profesionalnim umjetnicima iz Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca u Rijeci. Makedonski scenarist i član Akademije znanosti **Goran Stefanovski** angažiran je da napiše novu predstavu koja odražava mračnu prošlost Rijeke, u režiji **Olivera Frljića**, umjetničkog voditelja u Hrvatskom narodnom kazalištu. Poljski redatelj **Krzysztof Warlikowski** stvara novu produkciju vezanu za lokaciju u kojoj će podijeliti iskustva iz podijeljenoga grada Gdanjska. I naposljetku, **Oskaras Korsunovas**, cijenjeni litvanski redatelj, unosi svoje postsovjetsko iskustvo u dramu o postjugoslavenskoj zbilji.

Čak će i **Ciglena kuća /Brick House/** imati koristi od razmjene iskustava s drugim europskim kulturnim inicijativama za mlade. Subtopia (Botkyrka) i **The Green House** (Pečuh) dva su primjera modela koji se otvaraju budućoj publici i obrazovnoj inovaciji.

Za vrijeme pripreme svoje prijave susreli smo se s nizom kulturnih odgovora na teškuzadaću *ponovnog osmišljavanja rada*, *održivosti okoliša* i *prilagodbe na promjene u stanovništvu*. Europski gradovi – u susjedstvima, predgrađima, gradićima i učilištima/kampusima – suočavaju se sa sličnim preprekama. Ali i pronalaze rješenja.

Jedna Rijeka: Učenje je vodoravna nit koja se provlači kroz naš Kulturni program. Tom rijekom struji i neprestani tok iskustava prema europskim partnerskim regijama, gradovima i susjedstvima te od njih. Ta ćemo partnerstva navesti u odjeljcima o svakom programskom pravcu u daljnjem dijelu naše prijave. Iskoristit ćemo iskustvo i ekspertizu razvijene drugdje u Europi i prilagoditi ih lokalnim potrebama i uvjetima.

Korištenje europskom mrežom još je jedan korak naše strategije. Svjesni smo bogatstva europske umreženosti – ljudske i organizacijske višeslojne mreže koju desetljećima njeguju europski kulturni djelatnici. Naše institucije, iako su već imale mnoge partnere i suradnike iz čitave Europe,

trebaju nova polazišta. U procesu postajanja prijestolnicom kulture europske mreže pomažu nam graditi dugotrajne veze na europskoj razini.

Uspostavili smo konkretna partnerstva s nizom pomno odabranih mreža. Bit ćemo domaćin njihovih godišnjih sastanaka u Rijeci u razdoblju od 2017. do 2019., *za vrijeme* procesa, a ne na kraju. Cilj je uspostaviti nove odnose koji će pratiti Rijeku kada postane prijestolnica kulture.

- Culture Action Europe
- Europska mreža muzeja na otvorenom
- Interkulturni gradovi/Vijeće Europe
- Rijeka//gradske platforme
- Agenda 21 – Ujedinjeni gradovi i lokalne uprave (UCLG)
- Kooperativa – Regionalna platforma za kulturu
- Trans Europe Halles
- IETM (Međunarodna mreža za suvremenu izvedbenu umjetnost)
- Les Rencontres – LIKE

2.2 Možete li pojasniti svoju strategiju privlačenja interesa široke europske i međunarodne javnosti?

Postoje tri jednako važne usporedne ceste

Prva – dovesti veliki broj posjetitelja u Rijeku, da bi iskusili *dubinu* našega programa. Naši brojni međunarodni partneri, već dogovoreni i oni koji će tek to postati, važni su ambasadori i pomagači rasta. Oni otvaraju prozore prema našemu moru.

Uz **27 susjedstava** njegujemo dugotrajne odnose s kulturnim i građanskim udrugama temeljenim na susjedstvima u svim zemljama članicama EU-a. To će dovesti do **Festivala susjedstava** koji će se održavati jedanput godišnje, barem tri godine. Mobilnost u srži.

S **Ciglenom kućom** razvijamo metode rada za djecu i s djecom, gradeći mostove prema europskom primjeru. Kulturni centri koji rade s djecom i mladima omogućit će nam novu perspektivu i testirati naše mogućnosti za buđenjem kreativnosti u najmlađim građanima.

Kuhinja lansira centar koji je uistinu inter//lokalan. Rijeka postaje međunarodna iznutra i izvana, povezujući se s migracijskim inicijativama diljem Europe.

Druga – dovesti velik broj posjetitelja/publike zbog *kvalitete* našeg programa – i to polako gradimo. Prijelomna je točka 2020. godina. Ali putem će nam poput antene poslužiti sve veći **Riječki karneval** pomoću kojega ćemo istražiti jesmo li u stvaranju od 2018. do 2019. revitalizirali lokalnu tradiciju i privukli brojne nove posjetitelje.

Doba moći primarni je pokretač za brojnu europsku kazališnu publiku. Četiri će produkcije, po jednu svake sezone, dugo izvoditi neki od najboljih kazališnih djelatnika Europe. Tijekom 2020. godine održat ćemo velika predstavljanja, svake sezone birat će se novo mjesto i nova perspektiva. Apsolutno europsko.

Dopolavoro i **Slatko & Slano** uključuju vrhunske arhitekte, društvene mislioce, društvene inovatore u poslu, privlačeći veliku pozornost i na Rijeku i na njezinu akademsku zajednicu.

Konačno, ključna je **treća** cesta – dovesti ograničen broj kvalificiranih i motiviranih europskih posjetitelja u grad kako bi *nas nadahnuli*. Rijeka 2020 raste učenjem kroz transnacionalnu razmjenu. Zahtijeva inovativne oblike prijema za "privremene građane". To zovemo "ciljana mobilnost", u kojoj su i *kvaliteta* i *količina* razmjena dio jednadžbe.

Naš poziv Europi nije usredotočen na golemo povećanje površnog protoka potrošača kroz naš grad i regiju. Umjesto toga, učeći iz primjera duge povijesti turizma Grada Opatije, želimo stvoriti uvjete za dublji i složeniji profil posjetitelja.

2.3 U kojoj mjeri planirate razviti veze između vašega kulturnog programa i kulturnog programa drugih gradova nositelja naslova Europske prijestolnice kulture?

Ključni su energičan *početak* i *kontinuitet*

Već imamo dalekosežne veze stvorene s velikim brojem europskih prijestolnica kulture, i sadašnjih i budućih, među kojima su **Donostia/San Sebastian 2016**, **Leeuwarden 2018** i **Matera 2019** Naša je suradnja uokvirena potpisivanjem Pisma sporazuma, koja će se aktivirati odmah po dodjeli naslova Europske prijestolnice kulture.

Otvorili smo kanale prema drugim gradovima kandidatima za buduće godine, prije svega iz Irske (**Galway**, **Limerick** i **Three Sisters**), Rumunjske (**Temišvar** i **Bukurešt**) i Crne Gore (**Herceg Novi**). Dijelimo posebne *kvalitete* s tim gradovima i dio istoga duha.

Održavamo prijateljski, ali ograničen kontakt s ostalim hrvatskim gradovima kandidatima za 2020. godinu. Pozvali smo sva četiri grada da u ožujku predstave prijavu na javnom forumu u Rijeci, nakon što svi predamo prijave. Vjerujemo da je ta inicijativa transparentan i smislen način da svojim građanima predočimo alternativne strategije, njihove prednosti i slabosti, prije nego što profesionalna komisija donese svoju odluku.

Svi su ti odnosi prije svega sadržani u tekstu **Jedna Rijeka: Učenje**, vodoravnoj niti koja se provlači našom prijavom. Radi se o gradnji i dijeljenju kapaciteta, učenju transnacionalnih vještina – kompetenciji koju svaki europski grad treba u okviru međuovisnosti i zdravih partnerstava, neovisno o tome koji grad nosi naslov.

U slučaju već izabranih gradova imamo daljnja definirana konkretna preklapanja projekata. S Donostijom 2016 serija umjetničkih praksi koja će povezati naša dva grada počinje 2016. godine. Program Matere 2019 **Beautiful Shame** i naša programska linija **Doba moći** blisko su povezani kao inicijative izvedbene umjetnosti u novim prostorima s renomiranim redateljima i autorima. Leeuwarden 2018, s jasnim fokusom na krajolik i umreženi urbanizam, prirodni je partner za **27 susjedstava**.

Najvažnije od svega – već smo vježbali fazu učenja za svoj proces pažljivim proučavanjem pametnih uspješnih rješenja i konstruktivnih neuspjeha europskih prijestolnica kulture prije nas. Identificirali smo pet glavnih izazova:

- Kreirati **Programski tim** koji odražava i lokalne snage i međunarodne sklonosti. Rijeka je predala mandat za pripremu prijave pomno odabranoj skupini s međukulturnim sposobnostima, ukorijenjenima u razvijenu osobitost riječkog kulturnog krajobraza, uravnoteženim s međunarodnim iskustvom s mrežama i europskim politikama. Izradili smo prijavu u energetskom polju koji su ta dva smjera oblikovala. Gotovo svaki projekt ima jasne i ključne poveznice s glavnim partnerima iz drugih europskih zemalja. Inter//lokalno.

- Ukorijeniti kulturni program u **zajednicu** i njezine građane. Od projektne mreže o suradnji, ne samo međunarodnoj nego i onoj koja jača međuinstitucijske inicijative, kao i ideje koje prelaze nevidljive granice između općinskih/regionalnih institucija i nezavisne scene.

- **Kontinuitet:** Oformiti strukturu i program koji će dugo biti održivi. Radi se o stvaranju uvjeta za kulturni razvoj, a ne samo o stvaranju događanja za vrijeme određene godine. Radi se o procesu *sazrijevanja* Europske prijestolnice kulture, što je zapravo šestogodišnji proces.

- **Upravljanje očekivanjima** je ključno. Kulturni program treba predložiti niz malih i stvarnih koraka koji *grade* naš kapacitet za provedbu naslovne godine 2020. Mora postojati prostor za nadzor i poboljšavanje programa. To je pitanje skromnosti i štedljivosti u Europi koja si ne može dopustiti da bude rastrošna.

- **Odmah početi** s radom kada se objavi naslov. To znači pripremiti program koji prve inicijative preuzima rano u procesu, ne gubeći zamah radosti i zadovoljstva koji dolazi s priznanjem. Ne radi se o iznimno vidljivom stvaranju događanja samo u početku. Radi se o izgradnji posvećenosti dugotrajnim vezama, razvoju publike, značajnoj promjeni u institucionalnim i vladinim strukturama te trajnoj transformaciji bića grada.

Užitak je dijeliti iskustva s drugim prijestolnicama kulture i gradovima kandidatima. Oni već jesu primarni izvor nadahnuća, ne kako bi ih se kopiralo, kloniralo ili imitiralo, nego kako bi se od njih stjecala znanja, kako bi se ona pročišćavala i konačno primjenjivala na naš vlastiti način.

Kako bi se iskoristile lekcije naučene od drugih europskih prijestolnica kulture i pridonijelo naslijeđu, **osnovat će se komisija** od šest članova iz vodećih timova nedavnih Prijestolnica kulture, koji će savjetovati i pomagati projektu Rijeka 2020 u evaluacijskom procesu.

3. KULTURNI I UMJETNIČKI SADRŽAJ

3.1 Koja je umjetnička vizija i strategija kulturnog programa godine naslova?

3.2 Opišite strukturu kulturnog programa, uključujući raspon i raznolikost aktivnosti/ glavnih događaja koji će obilježiti godinu. Za svaku od njih molimo navedite sljedeće podatke: datum i mjesto / projektne partnere / financiranje.

Luka je mjesto dobrodošlice, mjesto susreta i otvorenosti, prolog.

U živom gradu mnogo je točaka pristupa, mnogo prozora, mnogo pristaništa.

Kulturni program Rijeka 2020, koji obuhvaća razdoblje od 2016. do 2021. godine, karta je "kulturnih luka" koje vode do Rijeke i šire se na čitavu Primorsko-goransku županiju.

Pozivnica koja otvara mnoge mogućnosti.

Različitost stvara potreban naboj i potiče konstruktivnu reinvenciju. Upravo se susretom s mnogim "drugima" iskušava snaga fleksibilnog društva. Različitost je naša Luka.

Funkcija projekta RI:2020 prije svega je **stvaranje uvjeta za suradnju** – između gradskih i regionalnih institucija, sa slobodnim umjetnicima i zajednicama, preko često ograničavajućih granica prostora, statusa, generacija i povijesti.

Nakon prvog Poziva primili smo više od dvije stotine prijedloga. Zatim je slijedilo polagano pročišćavanje i umjetnička je strategija dobila svoj oblik. U toj smo fazi oblikovali klastere: Voda, Rad, Migracije. Njihov je značaj za Rijeku već opisan u Uvodu ove prijave.

Pripremili smo strogo profiliranu umjetničku strategiju, sa sedam međuovisnih i neprekidnih struja – nazivamo ih **Programski pravci (+Pridruženi programi) (engl. Flagships + Fleet)** – koje su raspršene, ali ne i fragmentirane, a mogu rasti i prilagođavati se. Početne aktivnosti potiču odgovor. Novi odnosi postaju nove aktivnosti.

Kulturni program osmišljen je tako da primjenjuje načela **etike** i **izvrsnosti** (pogledajte više u 2.1. Opseg i kvaliteta aktivnosti). Njegov je cilj postići ravnotežu između kulturnih aktivnosti usredotočenih na zajednicu, participativne umjetnosti i supkulturnih aktivnosti s jedne te događaja velikog opsega, s nekim od najznačajnijih europskih umjetnika i posebnim aktivnostima iz područja kulturnog turizma s druge strane.

Nit koja se provlači kroz proces našeg *postajanja* Europskom prijestolnicom kulture je "rijeka aktivnosti". Dotiče se svih aspekata u svim fazama projekta RI:2020. Nakon što Rijeka 2021. godine preda titulu Europske prijestolnice kulture drugome gradu, osim infrastrukture ostat će razvijene *ljudske strukture*.

Jedna Rijeka: Učenje

Svjesni smo svojih ograničenih kapaciteta. Našu intuiciju potvrdila su iskustva drugih europskih prijestolnica kulture: trebamo njegovati kulturno vodstvo, upravljanje i komunikacijske vještine te suradnju s građanima. Za to je potrebno vrijeme. Za učenje je potrebno vrijeme i kontinuitet, što je značajno za umjetnički program i širu kulturnu strategiju.

"Rijeka" označuje kapacitet našega grada u stvaranju i dijeljenju kulturnog iskustva s građanima i posjetiteljima; stvara iskustvo, sposobne lidere u kulturi, tehničke resurse i proširenu mrežu partnera iz cijele Europe. Naslijeđe te niti osjećat će se mnogo duže od 2020. godine. Radi se o aktivnom oblikovanju, razvoju, intervencijama, motivacijskim procesima – o transformaciji potencijala zajednice u produktivan, djelotvoran i dugotrajan ljudski i kulturni kapital.

Projekt je osmišljen kao integrirani program učenja za daljnju izgradnju kapaciteta kulturnog sektora i osnaživanje lokalne zajednice, pri čemu se istovremeno razvijaju **transverzalne vještine i specijalizirana znanja i iskustva**, a sve kako bi se uspostavili timovi nužni za upravljanje Europskom prijestolnicom kulture tijekom čitavog razdoblja 2016.–2021.

Program će organizirati poseban odjel unutar Agencije tijekom faza [ri:map] i [ri:learn]. Nakon toga će se formirati novo tijelo, **Rijeka Resource**, koje će preuzeti upravljanje programom učenja. **Sveučilište u Rijeci** (UNIRI) ključan je partner programa, dok se pojedine aktivnosti organiziraju u suradnji s raznim organizacijama iz Hrvatske i inozemstva.

Takvo djelovanje koncentrirano je u **RiHubu**, našem komunikacijskom i *networking* sjedištu, koje funkcionira kao platforma za projekt Rijeka 2020 prema zajednici i ostatku Europe.

OČEKIVANI REZULTAT

Ta će "rijeka" donijeti:

- oko **3300 osobnih obrazovnih iskustava** za lokalno stanovništvo (oko 75 %) i građane europskih gradova

- oko **175 pojedinačnih aktivnosti**: radionica, seminara, usavršavanja, umjetničkih rezidencija/praksi, konferencija, sastanaka, obuka, ljetnih škola, praktikuma, studijskih posjeta, studentskih poslova

- **5 priručnika** i mnoge baze podataka i dokumente kreirane i digitalno dostupne na lokalnoj i globalnoj razini

- **Rijeka Resource** – riječki resursni centar kao trajna struktura za podršku kulturnog razvoja u tri područja: (1) prostor i tehnički radovi, (2) kulturno upravljanje i vodstvo i (3) razvoj publike i angažman zajednice

PRISTUP

Program će se organizirati prema načelima participativnog grupnog rada i interakcije, kritičkog razmišljanja i dijaloga, teorijskog razumijevanja i praktične iskoristivosti. Stoga će:

- rezultirati učinkom umnožavanja – oni koju su naučili bit će motivirani i omogućit će daljnji prijenos svog znanja

- razviti specijalizirana znanja i iskustva, ali i transverzalne vještine kao što su komunikacija, samo-učenje, timski rad, suradnja i slično

- potaknuti kreativno razmišljanje i proaktivni pristup u rješavanju problema

Aktivnosti se razvijaju i odabiru prema trima **kriterijima**:

- odgovor na konkretne potrebe specifičnog programskog pravca i pridruženih joj programa (npr. organizacija događaja manjeg opsega) ili izravan doprinos ukupnom razvoju kapaciteta djelokruga (npr. strateško planiranje u kulturi)

- dugotrajni utjecaj i efekti prelijevanja (kada je to moguće)

- najbrži i najdjelotvorniji način dostizanja specifičnih obrazovnih ishoda

Ciljne skupine i kapaciteti koji se trebaju izgraditi

KAPACITET	ŠIRA ZAJEDNICA	PROFESIONALNI SEKTOR
1. *BARGES* – PROSTOR I TEHNOLOGIJA		
Upravljanje zajedničkim prostornim i tehničkim resursima	✓	✓
Ekološka održivost mjesta održavanja kulturnih događaja		✓
Sudjelovanje u planiranju prostornog razvoja	✓	✓
Trenerske i mentorske vještine osoblja *Rijeka Resource*: Prostor i tehnologija		✓
2. *CREWS* – UPRAVLJANJE I VODSTVO		
Upravljanje projektom, organizacija događaja i umjetničkih projekata	✓	✓
Suradničko upravljanje projektima, razvoj partnerstva i umrežavanje		✓
Upravljanje složenim međunarodnim projektima i događajima velikog opsega		✓
Poslovni razvoj kulture i popratnih djelatnosti	✓	✓
Izvori financiranja: fondovi EU, sponzorstva, pojedinačne donacije, *crowdfunding*		✓
Strateški pristup organizacijskom razvoju		✓
Institucionalne inovacije		✓
Trenerske i mentorske vještine osoblja *Rijeka Resource*: Upravljanje i vodstvo		✓
3. *VOYAGERS* – JAVNOST I ZAJEDNICA		
Inovativne strategije za razvoj publike		✓
Računalne vještine za veći kulturni doseg		✓
Poticanje zajednice na angažman u kulturi u ulozi sustvaratelja	✓	✓
Muzeji orijentirani prema zajednici	✓	✓
Kreativne metode učenja	✓	✓
Volonterski rad u kulturi – građani kao suradnici	✓	✓
Trenerske i mentorske vještine osoblja *Rijeka Resource*		✓

Od te niti učenja brojne prilike za razvoj potencijala i stjecanje novih vještina dobit će:

- **profesionalni sektor** – djelatnici kulturne i kreativne industrije (mladi i iskusni), budući kulturni i kreativni djelatnici (studenti, nezaposleni mladi), lideri u kulturi, umjetnici i stvaratelji (mladi i zreli), stvaratelji iz kreativne industrije (dizajneri, arhitekti, informatički stručnjaci), lokalna uprava (kultura, društvo, prostorno planiranje, gospodarstvo), stručnjaci (sveučilište, nezavisni)

- **šira zajednica** – građani općenito, a posebno oni koji su aktivni u susjedstvima u kojima će se primjenjivati aktivnosti iz 7 programskih linija, građani organizirani u udruge ili neformalne grupe (od zborova i amaterskih kazališnih trupa do udruga umirovljenika i nogometnih navijača), posrednici (kao što su učitelji, socijalni radnici, aktivisti), poduzetnici – vlasnici malih lokalnih tvrtki

Izgrađujemo i jačamo **specijalizirane kapacitete**:

- Uz specijalizirana znanja i iskustva, osobe koje sudjeluju u programu također unaprjeđuju svoje **transverzalne vještine**, npr.:
- rad s drugima – timski rad, zajedničko donošenje odluka, partnerstvo
- komunikacijske vještine – dijalog, javno izlaganje, pregovaranje
- vještine učenja – samostalno učenje, učenje s drugima, poučavanje
- poduzetništvo – vještine i poticaj za proaktivno rješavanje problema
- interkulturalne kompetencije – učenje o/s "drugima"

Primjeri aktivnosti

Trenerske i mentorske vještine osoblja Rijeka Resource

Grupa od 10–12 osoba uči kako poučavati druge i s njima surađivati – obučavaju se za trenere i mentore. Svi prolaze kroz opću edukaciju, a specifične vještine vezane uz područja rada unaprjeđuju se putem posebne obuke (3–4 osobe u grupi; 1 grupa za svako područje). Time se osiguravaju potrebni kapaciteti za uspostavljanje **Rijeka Resourcea**. Također se omogućuje prijenos znanja i iskustva na čitav kulturni sektor grada Rijeke, njegove institucionalne i nezavisne sastavnice.

1. BARGES – PROSTOR I TEHNOLOGIJA

Uređenje i korištenje neuobičajenih i nedovršenih prostora za održavanje događaja

Radionica na kojoj kulturni djelatnici stječu specifična znanja i iskustva o uporabi neuobičajenih (npr. otvoreni javni prostori) i nedovršenih prostora (npr. stari industrijski prostori) za kulturne aktivnosti. Najbolje prakse iz Europe predstavlja mreža Trans Europe Halles, u suradnji s Pogonom i udrugom Operacija Grad (Zagreb).

Energetska učinkovitost i rješenja nulte stope otpada za prostore za održavanje kulturnih događaja

Međunarodna međusektorska konferencija namijenjena podizanju svijesti o važnosti ekološkog upravljanja kulturnim prostorima i platforma za raspravu o praktičnim rješenjima. Partnerstvo sa Sveučilištem u Rijeci.

Praktikum urbane transformacije

Niz radionica za definirane skupine građana kojima oni stječu temeljna znanja i iskustva te dobivaju poticaj za aktivno sudjelovanje u urbanističkom planiranju. Edukacija uprave o načinima aktiviranja građana u izradi urbanističkih planova. U suradnji s Društvom arhitekata, Sveučilištem u Rijeci, Platformom 9.81.

2. CREWS – UPRAVLJANJE I VODSTVO

Upravljanje projektima manjeg opsega / organizacija kulturnih događaja

Radionice i obuka (na primjeru specifičnih projekata) za neprofesionalce, kojima oni stječu temeljne vještine za upravljanje projektom ili organizaciju umjetničkih ili kulturnih događaja – dugoročno ulaganje u potencijale zajednica diljem Županije.

UNICULT

Dvotjedna ljetna škola kulturnog menadžmenta i politike s fokusom na međunarodnoj suradnji u okviru programa Sveučilišta u Rijeci. Pod vodstvom vrhunskih lokalnih i međunarodnih stručnjaka studentima nudi nova saznanja o planiranju projekta, praćenju, zakonskom okviru za europsku suradnju i alatima za istraživanje, analizu i strateško razmišljanje. UNICULT je platforma za umrežavanje (*networking*) i izgradnju partnerstva na kojoj sudjeluju međunarodni studenti iz drugih Prijestolnica kulture i jugoistočne Europe.

Seminar i praktikum: Prikupljanje financijskih sredstava od pojedinaca

Na seminaru se predstavljaju dobre prakse i metode prikupljanja donacija od pojedinaca, nakon čega slijedi praktikum u kojemu se pokreće nekoliko konkretnih kampanja *crowdfundinga*. Partnerstvo sa Sveučilištem u Rijeci.

Javne institucije za budućnost – vođenje, upravljanje, program, zajednica

Međunarodni seminar na kojem će se predstaviti najbolje prakse i trendovi institucionalnih inovacija u Europi koji će potaknuti lokalni sektor i stručnjake na revidiranje institucionalnih modela u kulturi u Hrvatskoj i na Balkanu. Nakon toga slijede studijski posjeti diljem Europe i konferencija visoke razine koja će se održati 2020. godine s fokusom na Europsku prijestolnicu kulture kao sredstvo institucionalnih inovacija. Partnerstvo sa Sveučilištem u Rijeci te regionalnim i europskim mrežama.

3. VOYAGERS – PUBLIKA I ZAJEDNICE

Plan razvoja publike

Prije 2020. godine u nizu radionica razvit će se konkretni planovi za razvoj publike za projekte i institucije/organizacije. Kulturni djelatnici stječu temeljna znanja o trendovima razvoja publike (trodnevni seminar) i slijede uspješne prakse u Europi, odlaskom na umjetničke rezidencije (prakse) u druge europske organizacije i prihvatom umjetničkih inozemnih rezidenata.

Program za animatore

Kombinacija programa umjetničkih rezidencija i praksi; europski programi razmjene i učenja za profesionalce u kulturi (djelatnike, umjetnike, voditelje) radi razvoja vještina na području angažmana zajednice. U suradnji s raznim europskim organizacijama.

Angažiranje volontera

Radionice i obuka s ciljem razvoja suradnje kulturnih institucija i organizacija s volonterima. U partnerstvu s udrugom SMART Rijeka.

Rijeka Resource

Struktura u funkciji resursa u pripremi i organizaciji kulturnog programa za RI:2020, ali i šire, s tri odjela:

1. *Barges* – prostor i tehnologija
2. *Crews* – upravljanje i vodstvo
3. *Voyagers* – javnost i zajednica

Centar će se temeljiti na "ljudskoj strukturi" – skupina iskusnih kulturnih djelatnika proći će edukacije i postati treneri i mentori u ovim specifičnim poljima. Nećemo samo poučavati i educirati ljude, educirat ćemo ljude koji će moći educirati druge.

GLAVNE AKTIVNOSTI

Edukacije i podrška

- organizacija edukativnih aktivnosti – radionice, seminari, prakse itd.
- profesionalna podrška – stručna pomoć, savjetovanja, praktični savjeti

Dijeljeni resursi i izgradnja partnerstva

- upravljanje zajedničkim prostorima za održavanje događaja, mobilnim pozornicama, osobljem
- koordinacija timova
- pojednostavljenje lokalnih partnerstva i zajedničkih inicijativa
- povezivanje s partnerima iz inozemstva
- zajedničke kampanje u razvoju publike

Istraživanje i publikacije:

- istraživanje: mapiranje prostora/lokacija, istraživanje publike, prakse upravljanja
- digitalne publikacije: baze podataka o prostorima/lokacijama, ljudima i kapacitetima, publici, priručnicima i edukativnim materijalima

PARTNERI

Sveučilište u Rijeci (UNIRI)

- ktivnosti koje se zajednički osmišljavaju i provode (npr. UNICULT, zapošljavanje studenata, razvoj poslovanja, strateško planiranje, institucionalne inovacije)
- sudjelovanje nastavnika Sveučilišta u Rijeci kao stručnjaka za razne aktivnosti
- sudjelovanje studenata Sveučilišta u Rijeci kao izravnih korisnika programa učenja

Izgradnja trajnih suradničkih odnosa između Sveučilišta u Rijeci i kulturnih institucija i organizacija.

PRIDRUŽENI PARTNERI

Organizacije i institucije koje sudjeluju u izradi i provedbi aktivnosti učenja:

- Akademija umetnosti, Beograd
- Trans Europe Halles i pripadajući kulturni centri
- Culture Action Europe, Bruxelles
- NEMO – Mreža europskih muzejskih organizacija i pripadajući muzeji
- Fondazione Fitzcarraldo, Italija
- Creativity, Culture and Education (CCE), UK
- Udruga Operacija Grad, Zagreb
- POGON – zagrebački centar za nezavisnu kulturu i mlade
- SMart.Eu, Bruxelles i Europa
- Platforma 9.81, Split
- Kooperativa – regionalna platforma za kulturu
- Valletta 2018
- Donostia – San Sebastian 2016
- Interkulturalni gradovi – Vijeće Europe
- Agenda 21 – UCLG

Četiri faze

Proces projekta **Rijeka 2020 – Luka različitosti** traje u razdoblju od 2016. do 2021. Posljednjih godina analizirali smo druge europske prijestolnice kulture i uvjereni smo da je u mnogim slučajevima vrijeme nakon same dodjele titule često bilo neiskorišteno.

Ponekad se prevelik naglasak stavlja na godinu tijekom koje je grad nositelj titule Prijestolnice kulture, bez pokretanja dugotrajnog i zahtjevnog procesa stvarnog "postajanja" Prijestolnicom kulture.

Za nas je Rijeka 2020 dugoročni projekt i kulturna investicija. To, također, pokazuje ozbiljnost našeg shvaćanja ovoga zadatka, jer znamo da je za kvalitetan razvoj potrebno vrijeme i da nam samo pažljivo isplanirana i detaljna strategija može pomoći u ispunjavanju ciljeva. Poštivanje vremenskog okvira i ritma šestogodišnjeg projekta smatramo ključnim uvjetom za postizanje konstruktivnog utjecaja.

[ri:map] 2016–2017

Kulturno mapiranje Rijeke i PGŽ počinje odmah nakon objave titule, a zatim se produbljuje tijekom prvih godinu i pol. Trebamo dobro znati svoj grad i regiju kako bismo pronašli one nevidljive i dali glas onima koji se inače ne čuju. U to ulažemo svoje vrijeme i strast.

Odabrano je svih **27 susjedstava** koja svoju poruku šalju diljem Europe.

Izgradnja kapaciteta. Radionice, prakse, seminari, razmjene, ljetne škole.

Proučavanje i bilježenje. Susjedstva, industrijsko naslijeđe, građanske grupe i strukture, grupe aktivista i nositelji promjena.

Međunarodni doseg. Studijski posjeti i pozivanje partnera iz drugih država. Virtualna razmjena i razmjena na društvenim medijima.

Identifikacija lokacija za buduće kulturne aktivnosti u sklopu projekta Rijeka 2020 i aktivnosti naših Partnera.

[ri:learn] 2017–2019

Tijekom ove prijelazne faze pripremit ćemo projekt Rijeka 2020 za narednu razinu. Pruža se više prilika za nastavak obrazovanja, novo obrazovanje i cjeloživotno učenje, posebno kroz program **Jedna Rijeka: Učenje**. Razvija se bliska suradnja sa Sveučilištem u Rijeci i drugim europskim akademskim institucijama.

Komunikacijski centar **RiHub** se stabilizira i postaje centar za učenje i poučavanje drugih suradnika.

Programski pravac (i pridruženi programi) **Ciglena kuća** i pridruženi partneri intenzivno rade sa školama, doprinoseći suradnji pri stvaranju.

Kreiramo **neophodnu osnovu** za učenje kao podršku našim ambicioznim ciljevima razvoja kulture

Okvir za RI:2020

[prolog] Karneval

Veliko otvorenje – veljača 2020.

[epilog] Karneval

Veliko zatvaranje – veljača 2021.

Projekt RI:2020, kako se približava vrhuncu svojeg "ostvarenja", uokviren je najznačajnijom lokalnom tradicijom – **Riječkim karnevalom**. Karneval će svečano otvoriti i zatvoriti projekt.

Želimo organizirati dostojan **Prolog** za 2020. godinu, vrhunac procesa učenja. Godinu želimo zaokružiti **Epilogom** na početku 2021. godine.

Na početku svake nove godine u Rijeci tradicionalno dolazi do potpunog prevrata tijekom tzv. "petog godišnjeg doba", kako se karneval naziva u našem gradu. Pravila se mijenjaju i stavljaju se maske. Ta je invazija tradicionalni događaj koji neke može i iznenaditi. Njegov je temelj mašta i snalažljivost građana iz čitave županije. Oni tijekom čitave godine pripremaju kostime, maske i koreografije. Sastaju se u garažama kako bi zajedno šili – čitave obitelji na svojim kostimima rade u svojim susjedstvima, nakon posla i škole. Karneval je vjerojatno najraširenija participativna kulturna aktivnost u Rijeci.

IMPULS

Više od 50 000 ljudi okuplja se svake godine na riječkim ulicama kako bi sudjelovali u ovom događaju, zimi i usprkos vremenskim prilikama ili događajima u svijetu. Karneval utječe na svakog pojedinca. Svatko je, bio on posjetitelj ili izvođač, *obvezni sudionik*. Upravo tu dinamičnost želimo istaknuti prilikom ovog važnog projekta Europske prijestolnice kulture.

Ideje vezane uz karneval istodobno su poganskog i kršćanskog porijekla, kao obećanje novog rasta i transformacija nade u gozbu postajanja, promjene i obnove. To je znak koji želimo poslati svojim susjedima, svojim posjetiteljima i Europi.

Subverzivnost, *smijeh*, *podvojenost* i *postajanje*, sve su to elementi koji prožimaju neslužbeni jezik karnevala. "Službeno" se potkopava kroz smijeh, a svijet se gleda novim očima.

Neke smo lekcije naučili od svečanih otvorenja drugih europskih prijestolnica kulture. Odlučili smo da titulu *nećemo* proslaviti organiziranjem "spektakla" za projekt Rijeka 2020 ili jednokrat-

[ri:invent] 2018–2020

U trenutku kada ulazimo u posljednjih godinu i pol prije uplovljavanja u Rijeku 2020, već su formirane nove strukture: Rijeka Resource; **Ciglena kuća** i **Kuhinja**, obje u okviru kompleksa *Rikard Benčić*; **Galeb** je restauriran i smješten na kraju lukobrana Molo Longo. Sve su to fizičke platforme za održive inicijative.

Riječki Karneval već pokazuje znakove duboke transformacije i pojave novih mogućnosti.

Velike europske kazališne koprodukcije pripremljene za programski pravac **Doba moći** počinju s gostujućim nastupima i regionalnim turnejama.

U ovoj fazi ubrzano rastu mogućnosti za prihvat posjetitelja – kulturnih turista i međunarodne publike – u grad i regiju. Bit će dostupna programska linija **Lungomare – Muzej u pokretu**, a planiraju se i izgrađuju nove postaje.

[ri:build] 2020–2021

Napokon vidimo plodove osobne i kolektivne energije koju smo uložili tijekom prve četiri godine.

Ojačane su nezavisne kulturne inicijative i uspostavljaju se potporni mehanizmi za nove kreativne pothvate. To također znači promjenu odnosa s kulturnim institucijama, i za umjetnike i za publiku.

S malim proračunom i učinkovitim upravljanjem stvorili smo održive i fleksibilne resursne centre i kulturne prostore, koji će u Rijeci omogućiti jačanje daljnje konstruktivne kulturne aktivnosti.

nog masovnog događaja. Radije ćemo iskoristiti duboko ukorijenjeni svenarodni događaj kakav je Riječki karneval. Karneval se ne može narediti, on je slobodan. Karneval na kraju ne može biti površan, jer je zapravo duboko ukorijenjen u tradiciji koja živi generacijama.

Kao sve tradicije smještene u modernom kontekstu, i **Riječki karneval** treba transformaciju i nove impulse. Velika je to prilika koju donosi titula Prijestolnice kulture.

Karneval ćemo pratiti i razvijati već od 2017. godine, u bliskoj suradnji s lokalnim udrugama, zajednicama, zvončarima, školama, orkestrima i sportskim klubovima. Gotovo tri godine eksperimentiramo zajedno s karnevalskim skupinama iz čitave kvarnerske regije.

Surađujemo s europskim inicijativama kako bismo umnožili boje karnevala, prikupili vještine i prakse iz drugih karnevalskih tradicija te eksperimentirali. Postoji iskrena želja za učenjem među svim sudionicima Riječkoga karnevala.

Do 23. veljače 2020. godine, kada Međunarodni riječki karneval službeno otvori godinu Rijeke kao Europske prijestolnice kulture, naši građani/izvođači spremni će dočekati susret s posjetiteljima i svojim europskim kolegama u čarobnoj mješavini naslijeđa i suvremenosti.

To će trajati do 14. veljače 2021. godine, kada se ključevi grada vraćaju gradonačelniku i karnevalu još jednom dolazi kraj – kraj koji je, kao i uvijek, samo novi početak.

LOKACIJE

Riječki karneval traje nekoliko dana i prvo počinje u manjim gradovima diljem PGŽ te **Dječjim karnevalom**. Fokus se, prije svega, stavlja na stvaranje ovih ishodišnih točaka, rasprostranjenih čitavom Županijom.

Njegov vrhunac je tradicionalna povorka **Korzom**, glavnom šetnicom i komercijalnim središtem Rijeke. Povorka je povezana s *klasterima* projekta RI:2020, pokrenutima na tri središnje lokacije u gradu, u čemu sudjeluju lokalne zajednice. One *klastere* tumače kako god žele, u skladu s istinskom karnevalskom tradicijom. Ti *paralelni događaji* preklapaju se s glavnom povorkom na Korzu, te stižu u centar grada s njegovih rubova, iz naselja i susjedstava.

AKTIVNOSTI

Radionice i rezidencije:

Profesionalni karnevalski izvođači/učitelji/glazbenici pozivaju se u Rijeku već 2017. godine kako bi se upoznali s lokalnim karnevalskim skupinama.

Radi razmjene iskustava organiziraju se studijski posjeti lokalnih karnevalskih aktivista drugim europskim gradovima, posebno putem definiranih mreža i istraživačkih programa.

Lokalni umjetnici u suradnji s programima **Ciglena kuća** i **Kuhinja** stimuliraju nove pristupe u pripremi karnevala, dodavajući nove elemente i sudionike.

Pozvani gostujući umjetnici i kazališnici

Svake godine od 2017. do 2021. posebno se pozivaju gostujući profesionalci iz najspektakularnijih europskih karnevala, limenih glazbi i uličnih kazališta. Svake će se godine neki od elemenata zadržati i razvijati iz impulsa prethodne godine.

Izložbe

Brojna vizualna i multimedijska izlaganja koja prikazuju povijest Riječkog karnevala i uspoređuju ga s drugim europskim karnevalskim tradicijama, zvončarima i maskama. Ove izložbe putuju susjedstvima diljem Europe u sklopu razmjena i rezidencija.

- *Klasteri*: Voda, Rad, Migracije – također postaju teme karnevala. Karnevalske skupine tumače ih kako žele.

- Pojačano sudjelovanje vizualnih umjetnika, kazališnih djelatnika i dizajnera, što **Riječkom karnevalu** daje novu vrijednost i inovacije.

- Naglašavaju se ruralne karnevalske proslave (čiji su glavni likovi često zvončari). U to će biti uključene druge slične skupine iz Europe, posebice kroz **27 susjedstava**.

- Širenje u prostor "javne umjetnosti" koja je održiva i stabilna (u koprodukciji s Muzejom moderne i suvremene umjetnosti).

- Razvoj **Dječjeg karnevala** (u koprodukciji s **Ciglenom kućom**).

- Razvoj međukulturalnih impulsa (u koprodukciji s **Kuhinjom**).

Jerko Gudac,
Rukavski zvončari,
uz odobrenje autora

VREMENSKI OKVIR

[ri:map] i [ri:learn] 2016–2018

- radionice, razmjene s europskim karnevalskim skupinama, susjedstvima te limenim glazbama

[ri:invent] 2018-2019

- probni rad: siječanj 2019.; predstavljanje prvog Riječkog karnevala u novom ruhu

[ri:build] 2019–2021

- Veliko otvorenje: siječanj/veljača 2020.
- Veliko zatvaranje: siječanj/veljača 2021.

STRATEŠKA PARTNERSTVA

Glavni domaćini projekta

- Agencija Rijeka 2020 i imenovani umjetnički producent
- Turistička zajednica grada Rijeke

Lokalni

- Županijski upravni odjel za kulturu, sport i tehničku kulturu
- Odjel gradske uprave za kulturu Grada Rijeke
- Mreža karnevalskih odbora iz zajednice

Europski

- Europske prijestolnice kulture – Valletta 2018, Matera 2019, 2020. (Irska), 2021. (Rumunjska, Grčka)
- EUNIC – Europska mreža nacionalnih instituta za kulturu

LOKALNI ANGAŽMAN

Središnji cilj projekta je pojačan angažman i razvoj kreativnih vještina lokalnih zajednica, koje su središta karnevalskih skupina. Upravo će se tu događati najveći dio procesa transformacija od 2017. do 2019. godine.

POTENTIAL IMPACT

Revitalizirani će **Riječki karneval**, čiji je korijen u postojećem sudjelovanju, biti proširen i angažiran. Podrška navedenim impulsima pruža se suradnjom u trajnom programu **Rijeka Resource**, planiranom kao nasljednikom iskustva RI:2020.

3.3 Kako će biti izabrani događaji i aktivnosti koji čine kulturni program za godinu naslova?

Matrica

Narativnom strukturom definirani su kriteriji za testiranje svake projektne ideje. Ona sadrži niz konkretnih pitanja, usporedbi i sinergija između projektnih ideja kako bi se uspostavila dramaturška struktura – povezivanje projekata pri njihovom osmišljavanju, neovisno o opsegu, obliku ili zemljopisnom položaju.

Početkom prijavnog procesa objavljen je Poziv za prijedloge u Rijeci, PGŽ i čitavoj Hrvatskoj. Primljeno je 221 manje ili više konkretnih projekata, s neodređenim kriterijima, ali s nabojem strasti i domišljatosti. Nakon grupiranja i analiziranja brojnih dobrih inicijativa koje su predložili kulturni djelatnici, institucije i slobodni umjetnici, iskristalizirali su se pokazatelji i smjernice koje označavaju svaki projekt, uspoređuju ih i ponekad povezuju.

U proljeće 2017. godine objavit ćemo *novi* Poziv za dostavu prijedloga, također na međunarodnoj razini. Isto tako izdvojili smo resurse za dodatke i izmjene Kulturnog programa kako se budemo približavali 2020. godini. Naši kolege bit će pozvani odgovoriti na *klastere*: **Voda**, **Rad**, **Migracije** i na **programske pravce (+pridružene programe)** detaljno opisane u sljedećem poglavlju.

Ova matrica definira iznimne preduvjete za umjetnički rad kreiran i predstavljen u okviru projekta Rijeka 2020. Njome se postavljaju pitanja o publici i uključivanju, potiču izvedbe na neuobičajenim i javnim prostorima te uvjetuje ozbiljna suradnja između dviju ili više kulturnih institucija i udruga, lokalnih i europskih. Matrica stavlja umjetnost i slobodu u središte višeslojnog projekta u trajanju od više od šest godina.

Svaki projekt koji je već povezan ili koji želimo povezati s projektom Rijeka 2020 procjenjuje se na temelju sljedećih pokazatelja i kapaciteta projekta:

IMPULS

Zašto se ovaj projekt treba provesti? Zašto je relevantan?

LOKACIJA

Gdje će se održavati ovaj projekt? U zajednici, na javnim prostorima, postojećim umjetničkim lokacijama ili novim umjetničkim lokacijama?

VREMENSKI OKVIR

Koliko dugo traje projekt? Trajno ili se ponavlja? Koje su mu faze?

AKTIVNOSTI

Što će se dogoditi? Opseg i sadržaj događaja?

STRATEŠKA PARTNERSTVA (LOKALNA, NACIONALNA, REGIONALNA, EUROPSKA)

Tko su suorganizatori? Tko su dionici? Tko ga može financirati? Ima li podrške?

LOKALNI ANGAŽMAN

Koja lokalna zajednica je uključena? Jesu li oni dionici/izvođači ili samo publika?

POTENCIJALNI UČINAK

Koje su posljedice aktivnosti? Što će navedene aktivnosti potaknuti?

SEDAM PROGRAMSKIH PRAVACA (+PRIDRUŽENIH PROGRAMA)

tako mi plovimo

Svaki programski pravac sadrži **temeljnu aktivnost** ili niz aktivnosti koje definiraju specifičnu središnju nit.

Svaki **programski pravac** vodi suradnja između dviju ili više kulturnih institucija ili neovisnih umjetničkih organizacija. Suradnja je temeljno načelo naše umjetničke vizije – poticanje mješavine kompetencija i iskustva s ciljem postizanja iznenađujućih rezultata i osvajanja novih polja djelovanja.

Svaki **programski pravac** osmišljen je kao pokretačka sila **pridruženih** manjih projekata ili projekata srednje veličine. **Programski pravac (+pridruženi programi)** proteže se tijekom čitave izrade, primjene i naslijeđa projekta Europske prijestolnice kulture 2020.

1. Dvadeset i sedam susjedstava / Twenty Seven Neighbourhods

27 + Rijeka = Europa

Europska unija se tijekom godina vrlo brzo širila i sada s Hrvatskom kao posljednjom prinovom obuhvaća 28 država članica. Napori i izazovi integracije su očiti. Razvoj pretpostavljenog europskog identiteta pokazao se složenijim nego se činilo.

Europa se sve teže može nositi s različitim kulturama, tradicijama i navikama. Europska unija najsloženiji je politički ekosustav na svijetu. Je li EU dosegnuo svoje granice i izgubio sposobnost da se nosi s razlikama? Mogu li susjedstva, kao osnovne društvene jedinice urbanih i ruralnih područja, premostiti ta ograničenja i uspostaviti mrežu odnosa i kulturnih susreta s drugim europskim susjedstvima? Taj izazov stavljamo pred sebe, svoja susjedstva i svoje susjede diljem Europe.

Kroz trud i suradnju Europa može izgraditi novi identitet temeljen na lokalnim i regionalnim inicijativama. Mjesto na kojem živimo i radimo prirodna je ishodišna točka za svakog građanina. Upravo se u susjedstvima postiže kulturna suradnja i sudjelovanje na najintenzivniji način. Briga oko transnacionalnih i lokalnih identiteta pravo je značenje pojma *među//lokalno*.

Petar Fabijan,
Beaufortova ljestvica,
uz odobrenje Trafik

STRATEŠKA PARTNERSTVA

Glavni domaćin projekta: Agencija Rijeka 2020, s imenovanim voditeljem programskog pravca. Podrška programa *Rijeka Resource*

Lokalni partneri: Upravni odjel za kulturu, sport i tehničku kulturu Primorsko goranske županije, Odjel gradske uprave za kulturu Grada Rijeke, sve veći broj udruga koje potječu iz zajednica

Europski partneri: Europske prijestolnice kulture 2018 (Leeuwarden, Valletta), 2019 (Matera, Plovdiv), 2020. (Irska), 2021. (Rumunjska, Grčka), Agenda 21 za kulturu i UCLG – mreža gradova, lokalnih i regionalnih uprava, Interkulturalni gradovi – Vijeće Europe, EUNIC – Europska mreža nacionalnih instituta za kulturu

Dodatni izvori financiranja: Europski strukturni fondovi: ESF, ERDF, EAFRD, Europa za građane, lokalne tvrtke, lokalne turističke zajednice, lokalne gradske uprave.

IMPULS

Susjedstvima diljem Rijeke i Primorsko-goranske županije nedostaje lokalnih kulturnih centara i razvijenih modela za građane. Ona još uvijek nisu dovoljno spremna za prihvat neočekivanih impulsa, za dijeljenje s drugim europskim susjedstvima, koji su udaljeni, ali suočeni sa sličnim izazovima.

27 susjedstava pruža višestruke mogućnosti za praksu razmjene koja se proteže diljem čitave Europske unije, pri čemu se stvaraju neformalne mreže kulturnih aktivnosti između susjedstava, koje će potrajati i nakon 2020. godine. Impuls je razvoj vještina u zajednici potrebnih i Rijeci i čitavoj Europi. Dijeljeni prostor.

LOKACIJE

27 odabranih susjedstava – kvartovi, manji gradovi, sela, otoci – u Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji. U planinama, na obali ili na rubovima grada.

Ona su u paru s 27 drugih susjedstava, tako što je svako susjedstvo iz druge članice EU-a. Odabir se vrši u suradnji s 27 partnerskih organizacija iz svake države. U nekim ćemo državama surađivati s gradovima imenovanima Prijestolnicama kulture od 2019. do 2021. godine, a u drugima s organizacijama ili umjetničkim centrima pozvanim na sudjelovanje.

Susjedstva će se povezivati na temelju konkretnih kriterija – organizacijskih kapaciteta, lokalnih skupina koje preuzimaju vlasništvo nad projektom, dinamične lokalne kulture – ali ne uvijek zbog sličnosti. Razlike i kontrasti će se poticati.

Neka susjedstva iz projekta Rijeka 2020 već su definirana i upoznata s planovima.

Pehlin, s aktivnom romskom zajednicom; **Turnić**, s visokim neboderima iz 60-ih i 70-ih godina; novoizgrađeni **studentski kampus** (Sveučilište u Rijeci), koji neprestano raste; gradska četvrt **Baredice**; otoci **Unije** i **Susak**. Ta susjedstva zajedno već pokazuju raznolikost ljudi i prostora koja Rijeku i Kvarner čini onime što jesu.

Preostala susjedstva odabiru se otvorenim pozivom, u kojemu susjedstva moraju pokazati svoju želju i angažiranost za međunarodnu suradnju. Samostalno se nominiraju i sudjeluju u kulturnom mapiranju. Efekti ovog procesa prelijevaju se na druge zajednice, što projektu omogućuje daljnji utjecaj i održivost.

VREMENSKI OKVIR

[ri:map] rujan 2016. – prosinac 2017.

- identifikacija svih 27 susjedstava-domaćina u Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji; uključuju se stručnjaci, a fokus je na kulturnim kompetencijama.
- identifikacija svih gostujućih susjedstava, po jednog iz svake od preostalih 27 članica EU-a, u suradnji s našim europskim partnerima: putem mreže lokalnih uprava, lokalnih umjetničkih udruga, drugim europskim prijestolnicama kulture, veleposlanstvima/konzulatima.
- oblikovanje i provedba stranice Susjedstva na Internetu, s naprednim interaktivnim funkcijama.

[ri:learn] i [ri:invent] 2017–2019

- izgradnja kapaciteta susjedstva; podrška lokalnim organizacijama, prakse, radionice.
- obnova i kulturno recikliranje malih kulturnih centara. Razvoj zaposlenika.
- putovanja timova iz susjedstava diljem Europe kako bi se susreli sa svojim partnerskim susjedstvima

[ri:build] 2019–2021

- *Festival susjedstva* – jednom godišnje tijekom triju godina (2019., 2020., 2021.)

AKTIVNOSTI

27 susjedstava započinje autorefleksijom zajednice, koja se odvija uz pomoć stručnjaka i umjetnika. U složenoj mreži sastanaka, susreta i intervjua zajednica definira svoje potrebe i ideje. Osmišljava se i pokreće projekt **Susjedstva na Internetu**, zajednička multimedijska internetska stranica s najmodernijim interaktivnim funkcijama. Internetska stranica se koristi u promotivne svrhe, a što je još važnije, i za predstavljanje različitih aspekata života u susjedstvu, amaterske video-uratke, video-*chatove* i virtualne susrete. Radi se o ključnom alatu za takve složene odnose, s 28 država × 2 susjedstva × 15 udruga/škola/grupa, što uključuje **više od 840 istovremenih odnosa.**

U razdoblju od 2017. do 2019. godine održavat će se čitav spektar lokalnih događaja, rezidencijalnih boravaka, radionica, izložbi i anketa: u **3 godine na 27 lokacija × 4 događaja/suradnji, to je najmanje 324 susreta uživo.**

Timovi iz susjedstva posjećivat će svoje partnere diljem Europe, u ciljanim i dobro pripremljenim programima mobilnosti s lokalnim korijenima. Autobusom i vlakom Riječani moraju iskoračiti iz svoje zone ugode i upoznati drugačiju stvarnost.

I konačno dolazimo do niza *javnih događaja velikog opsega*, **Festivala susjedstva**. Svake se godine predstavljaju rezultati devet tekućih razmjena. Pozivi se šalju gostujućim europskim susjedstvima, umjetnicima, aktivistima i udrugama, koji zatim borave u Rijeci tijekom desetodnevnih festivala svakoga proljeća od 2019. do 2021. godine. Festival koji uključuje niz gastronomskih aktivnosti usmjeren je prema uzvanicima i održava se u devet istaknutih susjedstava, uz razmjenu iskustava, izlaganja, koncerte, izložbe i debate.

Svaki **Festival susjedstva** obrađuje jednu od tema koncepta: **Voda**, **Rad** ili **Migracije**. Na kraju trogodišnjeg festivalskog ciklusa predstavlja se svih 27 partnerstava.

PRIDRUŽENI PROGRAMI – NEKI PRIMJERI

Izmještena povijest (gradska četvrt Baredice)

Dva susjedstva obogaćuju se umjetničkim intervencijama. U tome sudjeluju dva tima: **kreativni kolektiv Kombinat** (HRV) i **Fundacija Sonda** (SLO). Riječki tim posjećuje Maribor, a mariborski tim posjećuje Rijeku – nekoliko posjeta u trajanju do tjedan dana. S lokalnim stanovnicima istražuju "male herojske" epizode iz povijesti susjedstva, priče koje mogu ponijeti natrag u svoja vlastita susjedstva.

Otoci (Unije i Susak)

Istraživat će se partnerstvo s otočkim zajednicama Grčke, Cipra ili Malte, kao i s otocima iz Baltičkog i Sjevernog mora. Emigrirane zajednice, prirodna infrastrukturna ograničenja, sezonski turizam, nove tehnologije koje "prekidaju" izolaciju, lokalna hrana i proizvodnja.

Neboder (Čandekova)

Čandekovu ulicu, koja je izabrana kao primjer tipične riječke socijalne izgradnje, s neboderima iz šezdesetih godina većinom naseljava radnička klasa. Ta je ulica također prepoznatljiva po svojoj angažiranoj zajednici koja se vrlo često okuplja oko umjetničkih aktivnosti. Istražuje se partnerstvo između lokalne umjetničke udruge *Movi se* i slične zajednice iz Marseillea.

Eko-susjedstvo (Drenova)

Jedna od najvećih riječkih četvrti aktivno se okuplja oko nekoliko lokalnih inicijativa namijenjenih očuvanju prirodnog naslijeđa i biološke raznolikosti susjedstva kako bi se održala "*zelena pluća* grada". Partnerstvo sa sličnom četvrti iz Göttingena (NJEM), u kojoj se nalazi poseban oblik društvenih/interkulturalnih vrtova. **Partneri:** Dobrovoljno vatrogasno društvo Drenova, Mješoviti pjevački zbor DVD Drenova, Udruga Bez granica, Udruga Dren, Aktiv žena, Klub umirovljenika Drenova, sportski penjački klub Ri rock climbing itd.

Nomadi (Pehlin)

Riječka romska četvrt povezuje se s romskim stanovnicima grada Usti nad Labem suradnjom među školama, udrugama i umjetnicima. **Partneri:** Udruga Oaza, Osnovna škola Pehlin.

Kampus (studentski kampus, Sveučilište u Rijeci)

Novi riječki kampus još je uvijek djelomično izoliran. U partnerstvu s uspješno integriranim urbanim sveučilišnom kampusom iz drugog europskog grada istražuju se načini srastanja s gradom koji ga okružuje. **Partneri:** Sveučilište u Rijeci i Grad Rijeka.

LOKALNI ANGAŽMAN

Glavni cilj projekta je povećanje angažmana lokalnih zajednica. One se samostalno mapiraju, predstavljaju i odabiru svoje partnere. Isto tako, poboljšavaju lokalne kulturne centre, komuniciraju i koordiniraju aktivnosti na **Kvartovskoj mreži**. Lokalne tvrtke uključene su kao sponzori, domaćini, ali i pružatelji usluga, jačajući time kapacitet primanja posjetitelja.

POTENCIJALNI UČINAK

27 kvartova/gradova/sela će do kraja 2020. godine imati uspješne lokalne kulturne centre koje će voditi obrazovano osoblje (volontersko ili profesionalno), a podršku će im pružati **Rijeka Resource**.

Razvija se i održava stranica **Susjedstvo na webu**, funkcionalna platforma za unakrsnu suradnju i nastavak razmjene, izravno iz jednog u drugo susjedstvo.

Zajednice koje nisu odabrane za petogodišnji program bit će uključene kroz druge programe koje pokreću regionalna kulturna uprava, prema praksi **27 susjedstava**, koja je osmišljena kao model i praktikum za kulturne aktivnosti u zajednici.

Projekt **Rijeka Resource** aktivan je od svojih početnih faza i nastavlja pružati podršku razmjenama, posebno na području razvoja publike i tehničkih/prostornih kapaciteta.

2. Ciglena kuća / Brick House

centar za kreativnost mladih

Kako osigurati kulturnu budućnost grada ključno je pitanje i za Rijeku kao Europsku prijestolnicu kulture i za zajednicu općenito.

Odgovor se, naravno, može pronaći u dobro isplaniranom, aktivnom radu s novim generacijama: djecom i mladima. Međutim, nije lako osmisliti odgovarajući pristup s prikladnim prostornim i ljudskim resursima. Bilo je potrebno dugotrajno promišljanje, u kojemu se spajaju postojeće inicijative, povezuju umjetnici/institucije, analiziraju postojeći problemi.

Naše je rješenje **Ciglena kuća**, općinska inicijativa u jedinstvenoj recikliranoj tvornici u kojoj se kombiniraju institucije i programi te omogućuje sadržaj radikalno drugačiji od bilo koje druge, postojeće inicijative u Hrvatskoj.

Ciglena kuća je istovremeno fizički prostor i čvorište za suradnju kojim upravljaju ključne kulturne institucije. Služi kao žarišna točka znanja i inspiracije za čitavo stanovništvo, a posebno djecu.

U ovom poduhvatu udružile su se tri gradske kulturne institucije (Gradska knjižnica, Gradsko kazalište lutaka i Art-Kino) kao logični partneri. Oni razvijaju programe uz potporu lokalnih organizacija za djecu i mlade. Model **Ciglene kuće** uključuje istraživanja, potiče čitanje, neformalno obrazovanje i aktivno sudjelovanje djece.

Vijeće mladih Benčić, 2013., fotografija Jadranke Lacković

STRATEŠKA PARTNERSTVA

Glavni domaćini projekta: Art-Kino, Gradska knjižnica, Gradsko kazalište lutaka

Lokalni partneri: Muzej moderne suvremene umjetnosti, Vijeće mladih Benčić, Prostor Plus, Krila, 3. Zmaj, Malik, Anima Fest (Zagreb)

Europski partneri: Subtopia (Botkyrka), Future Library (Veria), The Green House (Pečuh), Trans Europe Halles (europska mreža), Sarajevo Film Festival, Cinema Zero (Pordenone)

Dodatni izvori financiranja: Europski socijalni fond, Erasmus+: Mladi na djelu, Kreativna Europa – kultura i mediji (EU), različite zaklade s posebnim fokusom na djecu, mlade i posebne potrebe, Ministarstvo socijalne politike i mladih RH

IMPULS

Ideja u vezi s **Ciglenom kućom** je odgovor na ograničenu kulturnu ponudu prilagođenu djeci i mladima, problem slobodnog vremena koje su preuzele globalne kompanije radi svojeg profita i rastuća suvremena nepismenost.

Ciglena kuća ugrađuje kreativnost u slobodno vrijeme mladih, a dugoročno gradi temelje za sadržajniju odraslu dob. To je prostor za dnevni boravak ukorijenjen u pravu svakog djeteta na pristup kulturnom sadržaju, informacijama, učenju i zabavi – mjesto na kojemu svako dijete ima slobodu razviti svoj potencijal i izraziti se. Naglasak se stavlja na krilaticu "S njima, ne samo za njih". Roditelji su partneri osoblja koje se brine o djeci izvan obiteljske strukture. Unutar ove miješane zajednice **Ciglena kuća** postaje prostor za razvoj ranih međukulturnih kompetencija, kao ključ budućem razvoju našega grada i Europe.

LOKACIJA

Fizički je **Ciglena kuća** dio revitalizirane bivše tvornice *Rikard Benčić,* rastućeg kompleksa kulturnih institucija u blizini središnjeg željezničkog kolodvora. Taj kompleks i njegova infrastrukturna važnost za projekt Rijeka 2020 detaljnije su opisani u dijelu 4.2.1. Centar za kreativnost mladih postaje dijeljeno mjesto za odgojne i obrazovne programe namijenjene djeci i mladeži.

Prije nego **Ciglena kuća** dobije svoj konačni oblik u 2019. godini, umjetnički programi odvijat će se na raznim lokacijama u Rijeci: javnim prostorima, kulturnim centrima, školama, kazalištima, knjižnicama. Kada centar postane funkcionalan prostor, nastavlja djelovati kao platforma za kulturni kontakt, odašiljanje kulturnih signala i timova na izdvojene lokacije.

VREMENSKI OKVIR

[ri:map] 2016–2017

- partnerstvo; planiranje i koordiniranje partnera-domaćina
- suradnja s pedagozima i istraživačima umjetnosti
- mapiranje lokalnih i međunarodnih partnera za predlaganje novih sadržaja za Kuću
- intenzivno istraživanje

[ri:learn] i [ri:invent] 2017–2019

- razmjene & prakse (izgradnja kapaciteta za animatore u kulturi)
- dizajn zgrade (u suradnji s djecom/mladima – dizajnerski praktikumi)

[ri:build] 2019

- rekonstrukcija zgrade
- otvorenje: 2020 – rano proljeće

AKTIVNOSTI

Program **Ciglena kuća** integrirat će nekoliko oblika umjetnosti i suvremenih oblika kreativnog izraza – književnost, film, izvođenje, vizualnu, glazbenu i multimedijsku kulturu i pismenost u svim svojim suvremenim oblicima: čitalačku pismenost, računalnu pismenost, financijsku pismenost, medijsku pismenost, ekološku pismenost… Glavni cilj i namjera je izrada sadržaja koji odgovaraju potrebama djece u 2020. godini i potrebama sljedećih generacija, uz istovremeno ispunjavanje edukativne uloge čiji je cilj izgradnja aktivnih i samosvjesnih građana, razvoj kreativnih vještina, poticanje istraživačkog duha i obrazovanje budućih kreatora i aktivnih sudionika hrvatskog kulturnog života.

PRIDRUŽENI PROGRAMI

RI kulturna putovnica

S ciljem ojačavanja kapaciteta kulturnih i obrazovnih organizacija koje rade s djecom i za djecu: istraživanje navika, potreba, interesa; kreiranje kulturne putovnice, koja omogućuje pristup i prava; izrada edukativnih materijala i primjena programa edukacija za partnere.

Multimedijski kamp

Multimedijski kamp je zamišljen kao ljetni društveni događaj u trajanju od jednog tjedna, u kojemu djeca i mladi stječu ili usavršavaju tehničke kompetencije za izradu multimedijskih sadržaja. Uče kako kritički razmišljati (svjesnost o medijima) kako od mentora tako i razmjenom informacija sa svojim vršnjacima ("uzajamno učenje"). Prvi kamp planiran je u 2017. godini, nakon čega će se održavati svake godine. Povezujući teoriju i praksu, kamp postaje jedinstvena platforma za umrežavanje i edukaciju budućih stručnjaka u riječkoj audiovizualnoj industriji.

Ciglena kuća na kotačima

Ciglena kuća nije samo građevina, već i stil, sadržaj i energija. Ona mora biti mobilna: **Kreativnost u pokretu** – kulturna karavana i knjižni klubovi osnovani u suradnji sa Županijskim bibliobusom; **Sretna kućica** – mješavina književnosti, filma i kazališta lutaka, na temelju nagrađivane slikovnice. Ovim projektom ona putuje do djece u

udaljenim selima i zajedno s knjigama donosi im plemenitu priču o najmanjoj knjižnici u Hrvatskoj, a možda i u Europi, koja se nalazi u selu Kuti u Gorskom kotaru i koju vode volonteri.

Mjesec dječje knjige

Ovaj jednomjesečni događaj ugošćuje popularne europske autore za djecu i obuhvaća kreativne književne, vizualne i stripovske radionice, posebne aktivnosti koje organiziraju knjižni klubovi, inicijative za promociju čitanja kroz suradnju s piscima, ilustratorima, prevoditeljima, urednicima i izdavačima dječjih knjiga.

Slatko kazalište

Projekt **Slatko kazalište** je "kazalište u pelenama". U njemu se nude predstave za malu djecu i bebe (0–3). Bebe i roditelji se zajedno s izvođačima nalaze na pozornici prekrivenoj mekom spužvom. Roditelji uče jednostavne igre i animiranje predmetima, što mogu primjenjivati kod kuće. Sastavni dio takve predstave je fizička interakcija između djece i glumaca, rekvizita, scenografije i lutaka.

Senzorno kazalište

Radi se o obliku umjetnosti rođenom iz sinergije između umjetnosti i terapije. Ovaj projekt je višenamjenski: sadrži senzornu sobu kao kazališni događaj i prostor za radionicu za izradu instrumenata i taktilnih predmeta, sve što je neophodno za djecu s posebnim potrebama i poteškoćama u odrastanju.

Priče s krova

Fuzija pripovijedanja i izvođenja. Priče i bajke čitaju se naglas uz animaciju, što omogućuje neposredni kontakt s pripovjedačem. Niz susreta u Dječjoj knjižnici, u kojoj djeca odabiru što žele slušati/čitati na sljedećem okupljanju. Održava se na krovu **Ciglene kuće**, na kojemu se planira održavanje "kazališta na otvorenom".

Međunarodni partner: L'Antic teatre Barcelona.

Brickzine

Internetski časopis koji pokriva teme kao što su kultura, kreativnost, obrazovanje i knjige.

Aktivnosti: Škola novinarstva, multimedijska škola, radionica o digitalnim slikovnicama.

Ivan Rendić,
Ciglena kuća, 2015.,
uz odobrenje autora

Klik! Lab – Klik! Instal – Klik! Fest

Kliker je prva hrvatska platforma osnovana s ciljem razvoja suvremenog plesa, koji je namijenjen mladim plesačima i publici. Projektne aktivnosti održavaju se na javnim prostorima, u osnovnim školama i u **Ciglenoj kući**. Partnerstva i suradnje rezultirat će inovativnim i jedinstvenim aktivnostima: edukativnim programima, rezidencijama, aktivnostima specifičnima za prostor, gostujućim nastupima i festivalskim produkcijama. **Glavni partner:** Prostor Plus. **Nacionalni partner:** Mreža Kliker. **Međunarodni partneri:** Kopergietery (Gent), Mercat de les Flors (Barcelona), PTL (Ljubljana), Kino Šiška (Ljubljana), FABULEUS (Belgija).

LOKALNI ANGAŽMAN

Uspjeh **Ciglene kuće** jamči upravo povezivanje djece, roditelja i edukatora. Dizajn i način upravljanja prostorom određuje **Vijeće mladih Benčić**, počevši već od dizajniranja unutarnjih prostora i praktikuma u suradnji s djecom, što je dio procesa rekonstrukcije.

POTENCIJALNI UČINAK

Sveobuhvatna suradnja između triju gradskih institucija: **Art-Kina**, **Gradskog kazališta lutaka** i **Gradske knjižnice** u kojoj se kombinira njihova stručnost na području promocije pismenosti, kreativnosti, novih medija i kazališnih izvedbi. Međuinstitucionalni angažman prenosi se na druge inicijative u Gradu, ne samo na one vezane uz kulturu.

Ciglena kuća postaje prirodno mjesto susreta djece iz cijele Rijeke, praktikum i platforma za trajnu suradnju s dječjim kulturnim centrima diljem Europe.

Ciglena kuća definira model za kreativne intervencije u drugim obrazovnim institucijama: školama, društvenim centrima, centrima u lokalnoj zajednici.

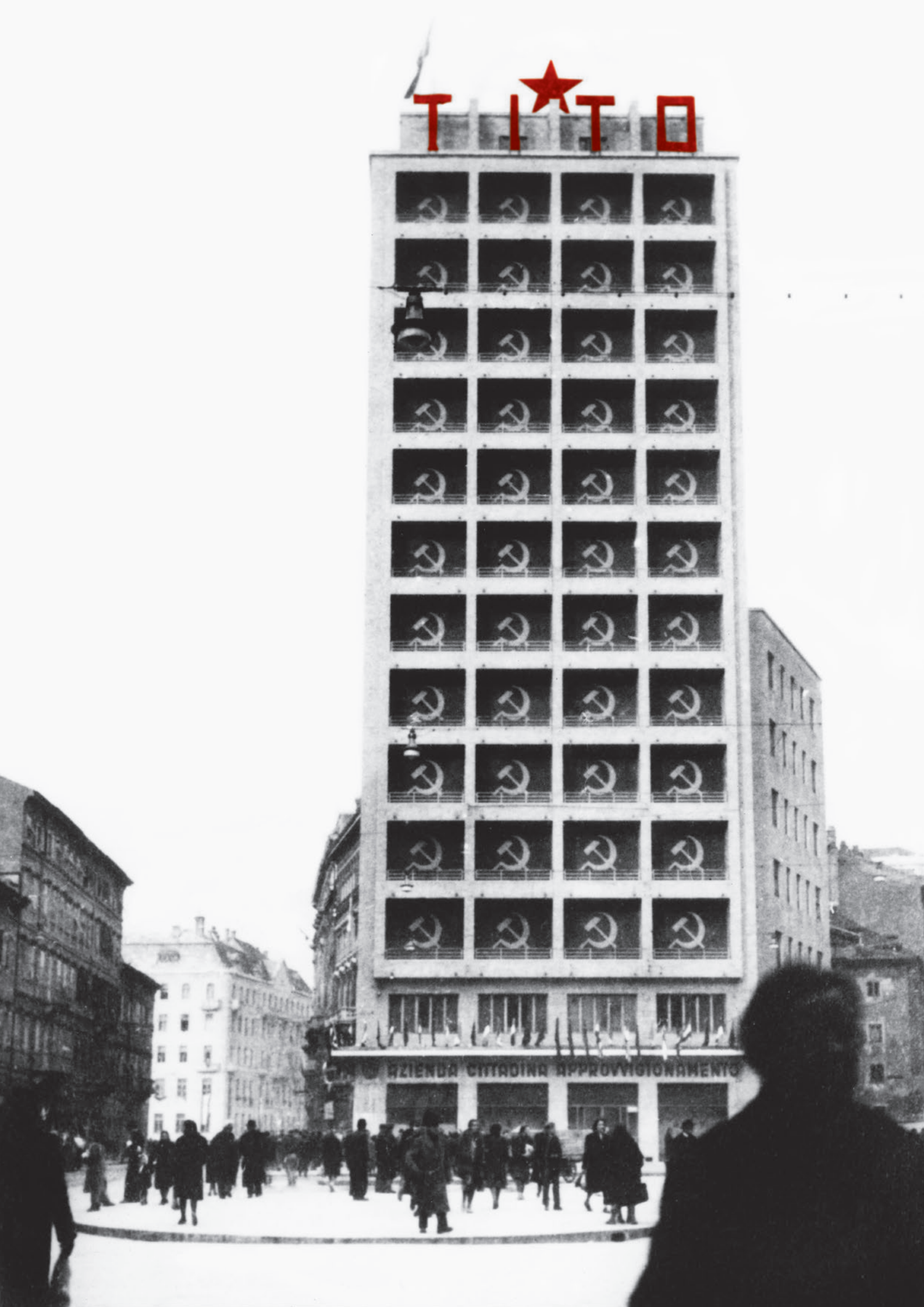
TITO
AZIENDA CITTADINA APPROVVIGIONAMENTO

3. Doba moći / Seasons of Power

velika europska umjetnost odgovara na krizu

Iskustvo podijeljenosti oblikovalo je identitet mnogih europskih gradova. Grad Rijeka živio je povijest podijeljenu između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije, što je u jednom kratkom razdoblju rezultiralo Slobodnom Državom Rijekom, prvom fašističkom državom. Do 2020. godine od toga će proći točno 100 godina. Nakon toga slijedila je kontroverzna i krvava repopulacija Rijeke. Ta je podjela još uvijek vidljiva u tkivu grada, njegovoj arhitekturi i sukobljenim kolektivnim sjećanjima.

Rijeka je preživjela okupaciju, oslobođenja, monarhije, carstva koja se urušavaju, promašene socijalističke pokuse. Ova programska linija istražuje svijet totalitarnih režima, struktura moći i straha, koje su transformirale riječke izgovorene i prešućene narative.

STRATEŠKA PARTNERSTVA

Glavni domaćin projekta: Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca (umjetnički direktor: Oliver Frljić)

Lokalni partneri: Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Art-Kino Croatia, Documenta – centar za suočavanje s prošlošću, Odsjek za kulturalne studije – Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet – Sveučilište u Rijeci, Centar za napredne studije – Sveučilište u Rijeci, Muzej grada Rijeke, Institut za suvremenu umjetnost (Zagreb)

Međunarodni partneri: Teatr Wybrzeże (Gdanjsk), NEED Company (Bruxelles), Kaai Theater (Bruxelles), Laibach Neue Slowenische Kunst (Ljubljana), HAU (Berlin), Narodno pozorište Mostar, Slovensko narodno gledališče Nova Gorica

Dodatni izvori financiranja: Kreativna Europa za kulturu, koprodukcija europskih kazališta i festivala, prihodi od europskih turneja dviju ili više koprodukcija

Petar Grabovac, 1950-e, uz odobrenje Muzeja grada Rijeke

IMPULS

Vizure grada Rijeke imaju funkciju urbanog palimpsesta, ponovno ispisivanog novom simboličkom arhitekturom i ideološkim znakovima s dolaskom svakog sljedećeg režima, okupatora ili oslobodi-telja ovoga lučkoga grada. Spomenici u Rijeci i njezinoj okolici označavaju mjesta moći i otpora koji doprinose identitetskim slojevima ove regije.

Riječka povijest inspirira potragu za sestrinskim gradovima, mjestima u kojima se podjele i dalje mogu vidjeti u urbanoj geografiji, okolnom području i u očima ljudi koji tamo žive. Ona je, također, zrcalo suvremene Europe, razdoblja nade i tuge koja je naš kontinent proživio.

Grad koji je desetljećima bio podijeljen, s granicom koja je oblikovana uz rijeku Rječinu, kao primjer ciničnog političkog crtanja granica. S obzirom da se bodljikave žice podižu diljem Europe, središnjim i relevantnim postaje pitanje granica. Tenzije se ne mogu ignorirati.

LOKACIJA

Mnoge aktivnosti vezane uz **Doba moći** održavaju se u i oko lokalnih memorijalnih obilježja – građevina (Guvernerova (D'Anunnzijeva) palača), spomen područja (Goli otok, kamp Kampor na Rabu), muzeji (Lipa), spomenici (Spomenik pobjede, Podhum), vojni kompleksi Sv. Katarina, bivše vojarne dobrovoljaca iz Španjolskog građanskog rata, (trenutačno sveučilišni kampus), slavni ostaci povijesti (Titov motorni brod Galeb) i izgubljena mjesta koja je službena povijest zaboravila.

Niz europskih koprodukcija pripremljenih za razdoblje od 2018. do 2019. godine kulminirat će s četirima spektaklima na posebno odabranim lokacijama, prema istraživanju i odluci autora. Velike, privremene javne arene izrađuju se za svaku sezonu uz podršku **Rijeka Resourcea**.

AKTIVNOSTI

Ova programska linija sastoji se od nekoliko preklapajućih razdoblja i višestrukih iskustava.

Započinjemo s pozadinskim istraživanjem i upotrebljavamo postojeće projekte (FRAMNAT, Europsko sjećanje, Spomenici budućnosti) i kolegije (Komparativna povijest kulture sjećanja) koji se održavaju na Sveučilištu u Rijeci. Identificirana su potencijalna spomen mjesta, uspostavljeni istraživački timovi, a osigurana je i suradnja s lokacijama koje su već u funkciji (primjerice muzeji). Ova faza temelji se na širokoj mreži međunarodnih akademskih i građanskih društava kao partnera za konferencije, radionice i znanstvene studije.

Drugo razdoblje je najšire i najvidljivije, jer će se deseci spomen mjesta diljem grada i susjednih zajednica animirati umjetničkim intervencijama (performansi, izložbe, koncerti, čitanja poezije, novi spomenici, spomen-ploče i obilježja, obnovljeni javni prostor). Četiri razdoblja umjetnosti, četiri podijeljena grada na pozornici i četiri monumentalna rada nekih od najboljih kazališnih umjetnika u Europi činit će vrhunac programa **Doba moći** tijekom 2020. godine.

ISTAKNUTA TEMA

Podijeljeni gradovi

Izgubljeno stanovništvo. Fiume postaje Rijeka. Danzig postaje Gdanjsk. Mostar ostaje podijeljen. Rane Belfasta zarastaju.

Četiri djela naručena od poznatih europskih režisera / koreografa / kazališnih skupina, zajedno s lokalnim umjetnicima i ciljnim skupinama iz zajednice. Četiri lokacije u Rijeci i regiji, transformirane u moćne susrete s veličanstvenim izvedbama. Izvedbena umjetnost koja postavlja europske standarde izvrsnosti i kritičkog razmišljanja za 2020. godinu i budućnost.

Četiri velika europska režisera / kazališne skupine kreiraju po jedan "sezonski spektakl" na temu moći u promjenjivim oblicima tijekom povijesti.

Glavni partner: Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca. **Angažirani režiseri/pisci:** Oskaras Korsunovas (Vilnius), Jan Lauwers i NEED Company (Bruxelles), Krzysztof Warlikowski (Varšava), Stefan Kaegi i Rimini Protokoll (Berlin), Goran Stefanovski (Skopje/Canterbury), Oliver Frljić (Rijeka).

PRIDRUŽENI PROGRAMI

Krajobrazi sjećanja

Locirati, istražiti, analizirati i ponovno interpretirati povijest Rijeke u kontekstu šireg europskog narativa dvadesetog stoljeća, a ne samo kroz uske ideološke prizme prošlosti. Mapiranje krajobraza sjećanja i njihova interpretacija pomoću umjetničkih intervencija – predstava, performansa, izložbi, koncerata, čitanja poezije, novih spomenika, neformalnih spomen-ploča i obilježja, obnovljenih javnih prostora, dodatnih muzejskih postava itd.

Glavni partneri: Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, odsjeci za Kulturalne studije, Povijest i Povijest umjetnosti. **Lokalni partneri:** Art-Kino Croatia, Documenta – centar za suočavanje s prošlošću, lokalne nevladine

Iz albuma Miodraga Šepića, kapetana Titovog motornog broda Galeb, uz odobrenje obitelji Šepić

organizacije. **Međunarodni partneri:** Sveučilište u Regensburgu, Sveučilište u Groningenu, Central European University (Budimpešta).

Sjećanje na Goli Otok i Sveti Grgur

Goli Otok i Sveti Grgur dva su mala otoka u Jadranskome moru. Njihova kontroverzna povijest počela je kada je Jugoslavija 1948. godine izbačena iz Informbiroa i kada je prekinula sve veze s SSSR-om. Otoci su se koristili kao koncentracijski logori za osobe optužene kao simpatizere ili špijune Istočnoga bloka. Nakon zatvaranja 1956. godine logor je postao zatvor za maloljetne delinkvente, kriminalce i političke zatvorenike. Logor je danas u ruševnom stanju. Cilj ovog programa je naglasiti političke traume koje još uvijek predstavljaju teret u našem društvu. Umjetničke aktivnosti na Golom otoku i Svetom Grguru dotiču se ove složene teme na društveno relevantan, ali ne i ispolitiziran način, s fokusom na kulturnu kritiku i umjetnički izraz. Vrhunac projekta je u 2020. godini s pokretanjem spomen-prostora, otvaranjem javnih izložbi, kazališnih izvedbi, koncerata, umjetničkih radionica.

Glavni partneri: Udruga Goli otok Ante Zemljar, Art De Facto, Zagreb, općina Lopar i Grad Rab. **Lokalni partneri:** Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek, Građanski odbor za ljudska prava – Zagreb, Hrvatski helsinški odbor – Zagreb, Documenta – centar za suočavanje s prošlošću, Zagreb. **Međunarodni partneri:** Slovenski umjetnički kolektiv Laibach (Ljubljana), Centar za kulturnu dekontaminaciju (Beograd).

Kultura totalitarizma

Ovaj kutak svijeta neizbježno se okreće oko dvaju protagonista koja su označila 20. stoljeće, a to su Gabriele D'Annunzio (ili *Comandante*) i Josip Broz Tito (ili *Maršal*). Rijeka u regionalnom/globalnom kontekstu, totalitarizam kao politički i kulturni fenomen. D'Annunzio je okupirao Rijeku u razdoblju tijekom kojega je grad bio uspostavljen kao slobodan grad-država (1920.–1924.) – prolog talijanskom fašizmu. Tito je vodio Jugoslaviju sve do svoje smrti.

Naši susreti s ovom temom rezultiraju multimedijskim/interaktivnim izložbama i javnim okupljanjima. Poseban interes stavlja se na rekonstrukciju D'Annunzijevih i Titovih javnih govora koji se dotiču važnih događaja u Rijeci. Oba političara bili su vješti govornici i znali su zapaliti svoju publiku do točke ključanja; s jedne strane nalazi se fašist, a s druge komunist. Njihov utjecaj na tijek povijesti bio je golem, a njihove sudbine vrlo različite. U Rijeci se ta dva povijesna toka međusobno isprepliću.

Lokacije: Muzej grada Rijeke i javni prostori.

Glavni partner: Muzej grada Rijeke. **Lokalni partneri:** Art-Kino Croatia, Centar za industrijsku baštinu, Muzej Staro selo (Titovo rodno mjesto), Kumrovec, Muzeji Hrvatskog zagorja, Gornja Stubica, Hrvatski povijesni muzej. **Međunarodni partneri:** Società di Studi Fiumani (Rim), Muzej istorije Jugoslavije (Beograd), Universalmuseum Joanneum (Graz).

Oliver Frljić: Kompleks Ristić, HNK Ivana pl. Zajca, 2015.

Devedesete: ožiljci

Dvadeset i pet godina nakon najveće političke, društvene i ekonomske promjene našega vremena još uvijek se borimo s njezinim posljedicama. Kroz istraživanja, publikacije i izložbe o vizualnoj umjetnosti i kulturi devedesetih godina, ovaj će projekt progovoriti o bliskoj europskoj i euroazijskoj povijesti, kolektivnom sjećanju i kolektivnom zaboravu, rekonstrukciji utjecajnih društvenih mitova i političkim obvezama koje utječu na kulturnu i umjetničku proizvodnju. Zbog složenosti mogućih događanja u sklopu ovog projekta ujedinjene su istraživačke mreže, istraživačke organizacije, arhivi, konferencije, izložbe i drugi javni događaji te tiskane i elektroničke publikacije. Lokalna zajednica u ovom je projektu istovremeno i sudionik i publika.

Glavni partner: Institut za suvremenu umjetnost, Zagreb. **Lokalni partneri:** Muzej moderne i suvremene umjetnosti (MMSU), Rijeka. **Međunarodni partneri:** Estonian Art Museum (Tallinn), National Gallery of Art (Sofija), Leipzig Centre for the History and Culture of East Central Europe.

Granice/tijelo/gradovi

Granice u odnosu na tijela u urbanim prostorima. Promatranje i dokumentiranje oblika, simptoma i politika granica u raznim europskim gradovima (Berlin, Gorica, Mostar, Nikozija). Tijekom tri godine (2017.–2019.) provodit će se arhivska istraživanja u Rijeci i gradovima uključenim u projekt. Planirani rezultat je mobilna izložba koja će se prikazivati uzduž bivše granice između Rijeke i Sušaka, uz rijeku Rječinu.

Lokacije: Hartera, Delta, Titov trg, Porto Baroš itd.

Glavni partneri: Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka. **Lokalni partneri:** Prostor Plus, Državni arhiv u Rijeci, Muzej grada Rijeke, Sveučilište u Rijeci.

VREMENSKI OKVIR

[ri:map] 2016–2017

- identificirati i potvrditi odabrane umjetnike / kazališne skupine i koproducente
- odabrati četiri lokacije za svaku specifičnu koprodukciju
- kontaktirati lokalne umjetničke i građanske skupine koje će biti angažirane na izvedbama
- inventar spomen-mjesta za druge aktivnosti

[ri:learn] i [ri:invent] 2018–2019

- intervjui, radionice i probe s ciljanim lokalnim zajednicama
- pišu se i odobravaju rukopisi / sinopsisi / predstave
- na odabranim spomen-mjestima izvode se umjetničke aktivnosti i izložbe

[ri:build] 2020–2021

- posljednje probe
- osposobljavanje lokacija za **Podijeljene gradove** i popratne tehničke potrebe
- 15–20 izvedbi za svaku koprodukciju, po jednu svake sezone (2020.)
- turneja dviju ili više koprodukcija u druge dijelove Europe (2021.)
- na odabranim spomen-mjestima izvode se umjetničke aktivnosti i izložbe

LOKALNI ANGAŽMAN

Ovaj programski pravac zamišljen je kao suradnički i participativni projekt sa svim dionicima koji istovremeno imaju ulogu sudionika i publike, a to su lokalne zajednice, novinari, filmski djelatnici, autori, glazbenici, vizualni umjetnici, izvođači, glumci, učitelji, učenici, a posebno studenti kulturalnih studija, povijesti, sociologije i humanističkih znanosti. Obuhvaćene su, također, osobe i institucije izravno uključene u suočavanje s prošlošću – žrtve totalitarističkih režima prošlosti, bivši politički zatvorenici i njihove obitelji, aktivisti i organizacije za ljudska prava, organizacije civilnog društva, ali i šira publika koju zanima politika i kultura.

POTENCIJALNI UČINAK

Paralelni cilj aktivnosti predstavljenih u okviru ove programske linije je razvoj Centra za inovativne humanističke znanosti pri Sveučilištu u Rijeci, koji bi koordinirao raznim istraživačkim projektima te nastavio svoj rad prijavljivanjem na nove vrste financiranja vezanih uz teme ovog programskog pravca. Nadalje, izravan učinak ovih aktivnosti bit će određivanje na kojim se odabranim spomen lokacijama mogu postaviti trajni krajobrazi sjećanja.

Otkrivanjem ovih lokacija (od kojih su neke označene, a druge ostavljene zaboravu) i njihovim ponovnim prisvajanjem u 21. stoljeću uloga Rijeke u europskim totalitarističkim režimima prošlog stoljeća gradu i njegovim posjetiteljima pružit će priliku za promišljanje o opasnostima diktatura, ali i emancipacijskom potencijalu otpora ugnjetavanju.

U posljednjoj fazi odredit će se koje lokacije imaju dugoročni potencijal uključivanja u postojeće i planirane kulturne institucije i spomen obilježja.

Gabrielle D'Annunzio

4. Lungomare / Coast Lines

muzej u pokretu

Živ i u pokretu, fizički i virtualni put koji slijedi tragove života uz Jadransko more.

Serija od 15 posebno dizajniranih instalacija postavljena diljem grada i regije. Instalacije su povezane lokalnim prijevozom, uključujući brodske linije prema nekim otocima. Ogrlica povijesnih/prirodnih polaznih točaka postavljena je u korijen/ishodište svake priče. Obilazak s vodičem zahtijeva aktivno sudjelovanje i koordinirano putovanje (autobusom, brodom, pješice).

Stručnost četiriju muzejskih institucija koje vode projekt jamstvo je znanja i relevantnosti odabranih lokaliteta. Sinergija muzejâ i suradnja sa slobodnim umjetnicima i turističkim zajednicama obogaćuje ponudu kulturnog turizma. Projekt potiče muzeje na veću otvorenost, bolju pristupačnost i hrabrije eksperimentiranje s *in situ* izložbama.

Planirane su četiri polazne točke (Opatija, Rijeka, Crikvenica i Zračna luka Rijeka) na kojima će se situacija na svih 15 lokacija moći uživo pratiti na TV ekranima postavljenima na svakoj polaznoj točki. Na tim mjestima – kao i pomoću posebno razvijenih aplikacija za pametne telefone – posjetitelji mogu dobiti informacije o prijevozu i vodičima te rezervirati karte za posebne programe.

Bosnić+Dorotić,
Apoksiomen, 2014.,
uz odobrenje
Idis Turato

STRATEŠKA PARTNERSTVA

Glavni domaćini projekta: Hrvatski muzej turizma, Opatija, Prirodoslovni muzej, Rijeka, Muzej grada Rijeke, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka

Lokalni partneri: Muzej moderne i suvremene umjetnosti (MMSU), turističke zajednice i lokalne vlasti u svakoj od 15 postaja ovoga putovanja

Europski partneri: Mreža europskih muzejskih organizacija – NEMO, Europska mreža muzeja na otvorenom, Platforma River/Cities, Udruženje pomorskih muzeja Mediterana

Dodatni izvori financiranja: Kreativna Europa – Kultura, Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, Europski fond za regionalni razvoj – ERDF, lokalne tvrtke iz odabranih zajednica

IMPULS

More je stanovnicima Rijeke i riječke okolice neizmjerno važno. Kao glavna odrednica klime, Jadransko je more kroz pomorsku trgovinu, vojnu eksploataciju, industrijsku proizvodnju te ribarstvo i turizam oblikovalo život u ovoj regiji na jedinstven način. No priča o životu uz more preraznolika je da bi se mogla ugurati u tek jednu zgradu. Ona obuhvaća obalna i planinska područja, otoke i uvale, urbanu luku – sva ona mjesta koja regiju čine jedinstvenom po svom prirodnom i kulturnom nasljeđu. Iz tog smo razloga odabrali format "muzeja u pokretu" – prilagođen lokalitetima, održavan uz angažman lokalnog stanovništva, fleksibilan i cjelogodišnji.

Lungomare je transinstitucionalni program koji zajednički vode **Prirodoslovni muzej u Rijeci**, **Muzej grada Rijeke**, **Hrvatski muzej turizma** i **Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja**. Odvija se na više razina, uključujući jedan nacionalni muzej, dva županijska muzeja i jedan gradski muzej. Programski pravac **Lungomare** na revolucionaran način otvara vrata plodnoj suradnji ustanova koje čuvaju našu baštinu. Fleksibilan muzej u pokretu na otvorenom postaje točkom susreta i reinterpretacije prirodnog, društvenog i povijesnog nasljeđa.

Program **Lungomare** potiče pristupačnost, unaprjeđuje veze između lokalnih zajednica, bile one urbane, ruralne ili primorske te slavi tradiciju i nanovo promišlja ulogu mora u našim životima. Izokreće odnos između domaćina i turista: turisti sudjeluju u svakodnevnom životu domaćina.

LOKACIJA

U sklopu programske linije **Lungomare – Muzej u pokretu** bit će osmišljeno, postavljeno i održavano 15 njegovih postaja. Lokaliteti će biti istraživani tijekom faze [ri:map] u kojoj će interdisciplinarni timovi istraživača mapirati predloženu povijesnu/prirodnu baštinu koja je dio programske linije Lungomare.

1. **Bakar:** Transportni tunel kao opservatorij

Bakar je primorski grad bogatog povijesno-kulturnog nasljeđa i važan prirodoslovni fenomen. Teška je industrija u drugoj polovici 20. stoljeća, nažalost, dovela do devastacije ovoga područja. Transportni tunel bivše koksare koji povezuje dva dijela Bakarskog zaljeva bit će pretvoren u opservatorij podmorja. Tunel će funkcionirati i u obratnom smjeru, kao akvarij u kojem ribe mogu promatrati ljude. Ostatak industrije postaje uzbudljivo podmorsko šetalište.

2. **Crikvenica:** inovacije u ribarstvu

Crikvenica je rodno mjesto Ivana Skomerže, izumitelja ribarskog broda na motorni pogon. Mario Puratić, također Crikveničanin, izumio je vitlo za izvlačenje ribarskih mreža iz mora. Sve te inovacije moguće je predstaviti u suradnji s Muzejom grada Crikvenice.

3. **Mošćenička Draga:** poganska slavenska mitologija predstavljena u Ekomuzeju Perunov svijet.

4. **Volosko, Mandrać:** umjetnički grad

5. **Torpedo – lansirna rampa:** industrijsko nasljeđe

Industrijsko nasljeđe grada Rijeke uglavnom je koncentrirano u ulici Milutina Barača – bivša Industrijska ulica. Mnoge zgrade imaju poveznicu s morem. Najvažniji objekt nasljeđa je lansirna rampa koja se upotrebljavala za testiranje torpeda proizvedenih u obližnjoj tvornici. Torpedo je izumljen radi zaštite obale od napada s mora. Lansirna rampa za testiranje torpeda, koja je trenutačno ruševna, ipak predstavlja atrakciju za Riječane i njihove posjetitelje i bit će jedna od postaja programa **Lungomare**.

6. **Riječka ribarnica:** gastronomska reinterpretacija, mjesto gdje nas more hrani

7. **Baška:** Bujmer – sklonište za ribare

Bujmer je lokalitet na području uvale Vela Luka u blizini Baške na otoku Krku na kojem je skupina entuzijasta obnovila ribarsko sklonište i pretvorila ga u povijesni objekt iako se i dalje može koristiti za sklanjanje od olujnog vremena ili za opuštanje u društvu prijatelja i lokalnih stanovnika.

Ivan Hrkaš, Trojka, 2015.,
uz odobrenje autora

8. Mali Lošinj: muzej Apoksiomena

Apoksiomen je kasnoantički brončani kip pronađen u moru među ostacima rimskog broda blizu otočića Vele Orjule kod Lošinja. Monumentalna skulptura izložena je u Palači Kvarner u Malom Lošinju.

9. Susak-Unije: svijet pijeska

Otoci Unije i Susak izuzetni su po svojoj bioraznolikosti, s posebnim pijeskom koji nanosi rijeka Pad. Ovi su otoci iznimni po jeziku, prirodno-povijesnim obilježjima i kulturi. Bit će organizirani izleti brodom povezani s programom **Lungomare**.

10. Lovran: pomorska arhitektura: srednjovjekovna luka

Tradicionalni brod guc može se razgledati u lokalnoj luci – Lovranski mandrać. Ta luka ima status zaštićenog kulturnog lokaliteta kao primjer pomorske arhitekture.

11. Novi Vinodolski-Zebar: žarište biološke raznolikosti.

12. Beli, na otoku Cresu: zvijezde, poezija i orlovi

Beli je povijesni brdski gradić na otoku Cresu. Na okolnim stijenama nalaze se gnijezda jedinstvene populacije bjeloglavog supa.

13. Nerezine: drvena brodogradnja

Dugu tradiciju drvene brodogradnje predstavljat će lokalni stručnjaci pričanjem priča i održavanjem radionica.

14. Cres-Osor: snaga vjetra

Osnivanje grada Osora na otoku Cresu imalo je veze s važnošću morskih tjesnaca između otoka Cresa i Lošinja gdje su u antičko doba Liburni, koji su na tom području živjeli, iskopali kanal i fizički stvorili dva otoka.

15. Krk-Soline: blatna kupka

Soline su još od antičkih vremena bile centar izvoza pijeska. Postaja u sklopu programskog pravca **Lungomare** nalazi se na plaži Soline, poznatoj po ljekovitom blatu.

VREMENSKI OKVIR

[ri:map] 2016–2017

- anketiranje i intervjuiranje lokalnog stanovništva
- koordinacija i razrada interdisciplinarnog plana tumačenja svake postaje

[ri:learn] 2017–2018

- istraživanje i međumuzejske inicijative
- radionice pričanja priča i interpretacije za vodiče (stručnjaci i volonteri)
- seminari za muzejske stručnjake
- naručivanje umjetničkih rješenja za postaje – otvoreni poziv

[ri:invent] 2018–2020

- izgradnja tzv. postaja – instalacijskih prostora (5 godišnje)
- ukupno = 15 izvedenih, uređenih i trajno postavljenih instalacija

[ri:build] 2020–2021

- otvorenje dovršenog *museo errante* – 15 "postaja"
- pokretanje prvih sezona s cjelovitim itinerarom
- međunarodna konferencija o muzejima na otvorenom i povijesnim itinerarima

AKTIVNOSTI

Glavni domaćini projekta pripremaju podlogu za ovaj nomadski projekt. Međutim, logiku i značenje projektu daje sudjelovanje lokalnih zajednica u kojima će biti izgrađene postaje u okviru programa **Lungomare**. U suradnji s lokalnim udruženjima intervjuirat će se lokalno stanovništvo kako bi se njihova sjećanja i opažanja ugradila u predstavljanja. Stanovnici će biti angažirani i kao vodiči-volonteri te će održavati instalacije.

Umjetničko rješenje naručuje se u suradnji s MMSU-om putem otvorenog poziva za svaku postaju zasebno. Svaka će postaja biti zasebno dizajnirana u skladu sa specifičnostima odabranih lokaliteta. Postaje postaju trajna "javna umjetnička djela" sa zajedničkom poveznicom i identitetom.

Neizostavan dio programskog pravca **Lungomare** njegova je digitalna dimenzija. U njegov dizajn ugrađeni su instrumenti za *online* praćenje svih događaja/postaja, pretraživanje informacija o programima, prijevozu, dodatnim uslugama itd. Digitalna razina projekta bit će naglašena s četirima posebno odabranim polaznim točkama programa **Lungomare**. Osim toga, svaku će postaju snimati kamere što će se uživo prenositi na internetu i polaznim točkama.

Bit će uključeni i drugi umjetnici, obrtnici, pedagozi, znanstvenici i predavači. Održavat će se performansi, izložbe, književni programi, radionice za djecu, turistička razgledavanja i festivali gastronomije. Razmatra se i radi na razvoju novih rješenja javnog prijevoza (brodske i autobusne linije koje bi povezivale elemente projekta) s obzirom na raznovrsnost programa **Lungomare** i ekološku prihvatljivost.

Neki događaji na postajama **Lungomare**:

- Program **Fiumare** (tradicionalna okupljanja lokalnih udruženja za pomorsku tradiciju) održavat će se na raznim lokacijama.
- Izvođači **Glazbenog festivala Voda** svake će godine svojim nastupom skrenuti pozornost na postaje.
- **La Mer 2020**, kolosalni spektakl zvuka i svjetla, osmišljen posebno za 2020. godinu, održat će se na najmanje jednoj postaji iz programa **Lungomare**. Izvodi ga orkestar Riječke filharmonije sa orkestrom Zagrebačke filharmonije, što će biti jedan od vrhunaca Ri:2020.

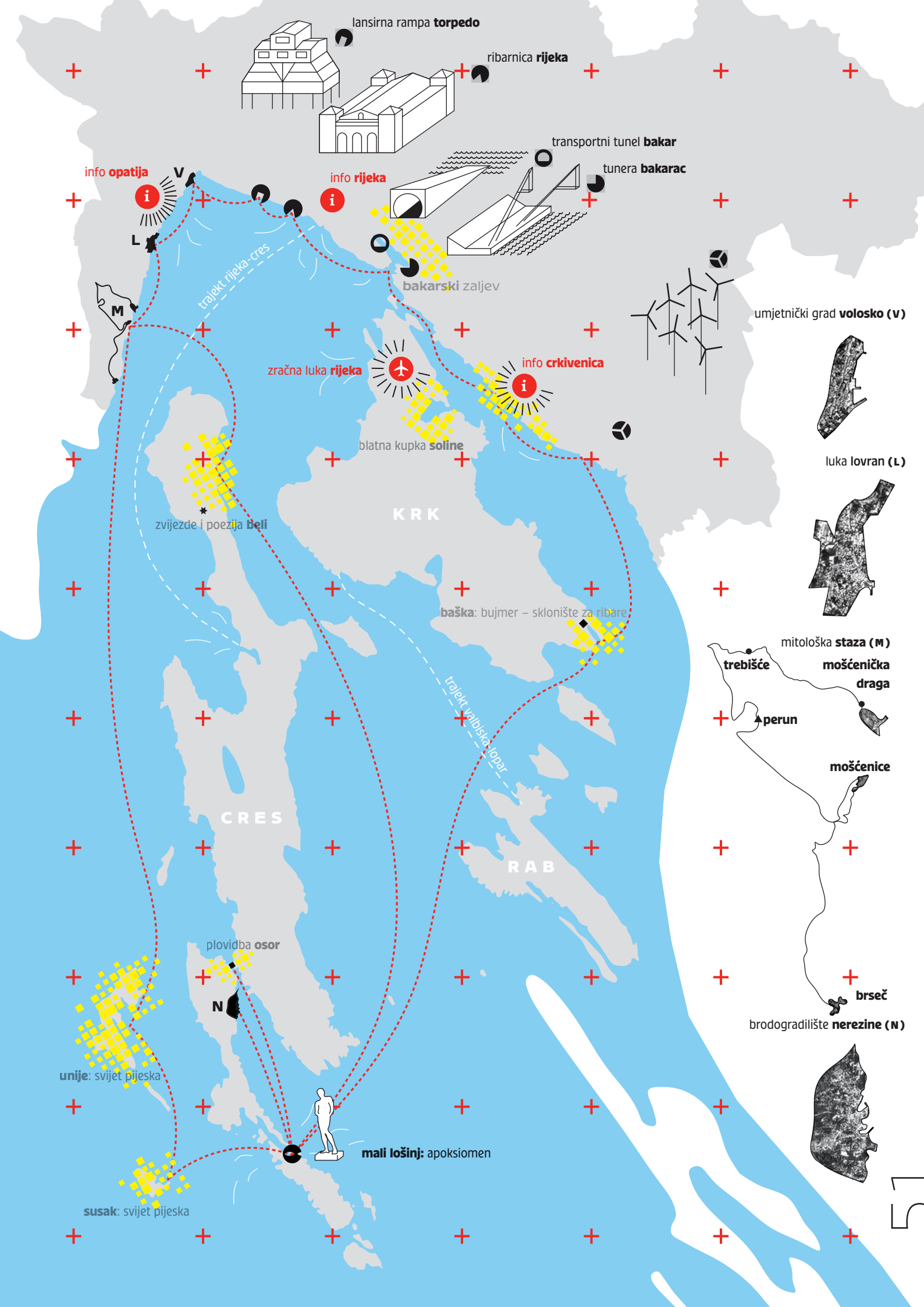
lansirna rampa **torpedo**
ribarnica **rijeka**
transportni tunel **bakar**
tunera **bakarac**
info **opatija**
V
L
info **rijeka**
trajekt rijeka–cres
bakarski zaljev
M
zračna luka **rijeka**
info **crkvenica**
blatna kupka **soline**
zvijezde i poezija **beli**
KRK
baška: bujmer – skloništa za ribare
trajekt valbiska–lopar
CRES
RAB
plovidba **osor**
N
unije: svijet pijeska
mali lošinj: apoksiomen
susak: svijet pijeska
umjetnički grad **volosko (V)**
luka **lovran (L)**
mitološka **staza (M)**
trebišće
mošćenička draga
perun
mošćenice
brseč
brodogradilište **nerezine (N)**

splitskabanka
YAMA
DALMATI SINJ
SVJETLOST SARAJEVO
VAPRIJED SPLIT 1950/80
SPLIT
1957-1977
JUGOBANKA
SJEDIŠTE SPLIT
ZMAJ
MEGETA
SOLARIS ŠIBENIK

5. Dopolavoro

Rad je mrtav, živio rad!

Rijeka je radnički grad. Rast stanovništva ovisio je o industriji, luci i s njima povezanim mogućnostima za rad. U posljednja dva desetljeća izgubljena je većina tih radnih mjesta. Rijeka je deindustrijalizirana, ali se nikada nije transformirala iz industrijskog centra u centar znanja.

Rad je temelj postojanja, čin stvaranja. Neotuđivo ljudsko pravo. *Homo sapiens* je ujedno *homo faber*, radnik. Rad je jednako tako dosada, napor, nužno zlo. Rad je težak, dokolica je noćna mora.

Rijeka i njezina neposredna kulturna okolica regija je s jednom od najviših stopa nezaposlenosti u Europi, s poražavajućom stopom nezaposlenosti mladih. Prekarni rad postao je pravilo na europskom jugu.

Određeni zanos potpiruje sloboda djelokruga digitalnih komunikacija, šarolika gradska scena *start-upova* i *co-workinga*, ekonomija dijeljenja. Svijet rada nikada nije bio uzbudljiviji. Svijet dokolice nikada nije bio toliko deprimirajući.

Kako izgleda budućnost Rijeke s 20 000 studenata umjesto 25 000 industrijskih radnih mjesta izgubljenih u posljednjih 20 godina? **Dopolavoro** podrazumijeva osmišljeno slobodno vrijeme nakon rada, ali i post-radničku Europu.

Marko Marković,
Rad spašava, 2012.,
uz odobrenje autora

Logotipi najznačajnijih
jugoslavenskih
tvrtki i brendova

STRATEŠKA PARTNERSTVA

Glavni domaćin projekta:
Drugo more, Rijeka

Lokalni partneri:
BADco, Zagreb, Radiona.org/Makerspace, Zagreb, Multimedijalni institut, Zagreb, Gradska knjižnica Rijeka, Rijeka, Film-protufilm, Zagreb, Institut za političku ekologiju, Zagreb

Međunarodni partneri:
Aksioma (Ljubljana), The Influencers (Barcelona), AND (Manchester), Bulegoa z/b (Bilbao), Maska (Ljubljana), SKOGEN (Göteborg), Science Communications Research, (Beč), Teorija koja Hoda (Beograd), Institut za primijenjeno kazalište pri Sveučilištu Giessen (Giessen), Chocolate Factory (London)

Dodatni izvori financiranja:
Kreativna Europa – Kultura, Europski socijalni fond – ESF, lokalne tvrtke

IMPULS

Umjetnici i nesentimentalni istraživači igraju veliku ulogu u ovom post-industrijskom razdoblju. Promatrati nešto iz neočekivane perspektive, propitivati, provocirati i osmišljavati tipično je za rad u kulturi. Pozvali smo nekoliko poznatih hrvatskih umjetnika/istraživača, lokalnih i nacionalnih, da pozovu svoje najbliže europske kolege kako bi rad tematizirali putem performansa, medijskih uradaka, javnih sesija i uličnih aktivnosti. Očekujemo okupljanje u razdoblju od sljedećih šest godina koje će izazvati promjene i podsjetiti Rijeku na njezin složen odnos prema radu.

Suvremeno društvo više ne može osigurati stalno zaposlenje. Usprkos izobilju koje eko-sustav našeg planeta dovodi do samoga ponora, sektor proizvodnje posrće, ljudi su istisnuti s tržišta rada, institucije solidarnosti se urušavaju, marginalizacija uzima maha. Rad u svom konvencionalnom obliku više nije instrument društvenoga razvoja. Tko o tome više zna nego umjetnici i kreativci koji su uvijek živjeli od povremene i neodgovarajuće potpore za svoj rad?

Ovo je naš programski pravac za *razmišljanje* u *klasteru* Rad u sklopu koje će umjetnici uzburkati zajednicu, izdupsti poseban zaštićeni prostor za dublje razmišljanje. Iskoračiti izvan često ponavljanih, ali rijetko podacima potkrijepljenih ustaljenih izjava o inovacijama koje hrane rast, profit i učinkovitost.

LOKACIJA

Aktivnosti se odvijaju u bivšim radnim prostorima – napuštenim tvornicama, lučkim objektima i brodogradilištima – i novijim prostorima – umjetničkim institucijama i prostorijama nevladinih organizacija kojima vladaju prekarni uvjeti rada. Jedan od pridruženih programa, **Od Gredelja do Benčića**, koristi postojeću željeznicu za povezivanje hrvatskih gradova koji dijele istu postindustrijsku stvarnost.

AKTIVNOSTI

Dopolavoro predstavlja **školu razmišljanja** o prošlim i sadašnjim oblicima i uvjetima rada s naglaskom na odnosu između rada i tehnologije, ukorijenjenom u riječko industrijsko i tehničko naslijeđe. Programi **Laboratorij za istraživanje rada** i **Idle Actions**, istaknuti su unutar programskog pravca kao okosnice programa do 2020. godine. Ostali prateći programi uključuju istraživačke aktivnosti, radionice, izložbe, mini-festivale, koncerte, obradu otpada, natjecanja u dječjim igrama i zajedničke radne akcije.

ISTAKNUTE TEME

Laboratorij za istraživanje rada

Laboratorij za istraživanje različitih radnih procesa i njihovog odnosa prema tehnologiji koju svakodnevno upotrebljavamo. Kroz praktične aktivnosti na rubu umjetnosti, sociologije i gospodarske razmjene, Laboratorij istražuje prijenos tehnologija, način organizacije rada i učinak tehnologije na društvene strukture i političke sustave. Kroz raznovrsna manja događanja – seminare, konferencije, radionice, predavanja, izložbe, razmjene znanja i vještina, studije, publikacije – Laboratorij potiče lokalnu zajednicu na definiranje vlastitih narativa i modela organizacije rada. Ta se nit proteže kroz cijeli projekt Rijeka 2020.

Glavni partner: Drugo more. **Lokalni partneri:** Radiona.org / Zagreb Makerspace (Zagreb), Multimedijalni institut (Zagreb). **Međunarodni partneri:** Aksioma (Ljubljana), The Influencers (Barcelona), AND (Manchester).

Idle Actions

U razdoblju od pet godina **BADco** će pozvati brojne lokalne i europske umjetnike/istraživače da predlože performanse i prezentacije u **spekulativnim vremenskim formatima:** (1) **8 + 8 + 8** – format koji razmatra osmosatni radni dan odnosno podjelu dana na 8 sati rada, 8 sati odmora i 8 sati sna. BADco će svake godine organizirati jedan 24-satni događaj, a 2020. godine dva događaja; (2) **24/7** – format koji istražuje

odnos između umjetnosti i sna, poremećaja sna, budnosti u kontekstu imperativa produktivnosti i efikasnosti; (3) **1 + ø = 1ø** – format koji se bavi problemom akumulacije i rasta. Osim toga, **Idle Actions** uključuje tri manja seminara, a 2020. i veću konferenciju na temu "Profesija, zanimanje, poziv, *freelance* rad, hobi" o vrijednosti umjetnosti.

Glavni partner: BADco. Lokalni partneri: Gradska knjižnica Rijeka, Film-protufilm, Institut za političku ekologiju. **Međunarodni partneri:** Bulegoa z/b (Bilbao), Maska (Ljubljana), SKOGEN (Göteborg).

PRIDRUŽENI PROGRAMI

Rad je mrtav, živio rad

Univerzalni temeljni dohodak i feministička vizija pravednog društva. Niz tema ukorijenjenih u industrijskoj i lučkoj povijesti Rijeke, uključujući fenomen *gastarbajtera*, seljenje proizvodnje u razvijene zemlje, privremeni i neprikladni rad, feminizaciju rada, roditeljstvo kao rad, rad u domaćinstvu i skrb o drugima. Te ćemo teme obraditi u otvorenom procesu putem javnih seminara kao i rezidencijalnog boravka umjetnika, pisaca i mislilaca. Kulminacija godine bit će *međunarodna skupna izložba* u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti (MMSU).

Glavni partner: What, How & for Whom / WHW. **Lokalni partneri:** Centar za radničke studije, Muzej moderne i suvremene umjetnosti. **Međunarodni partneri:** Tensta Konsthall (Stockholm), The Showroom (London).

Od Gredelja do Benčića

Participatorni umjetnički projekt koji će postojećom željeznicom Rijeku povezati s drugim gradovima i regijama u Hrvatskoj. Tri željeznička vagona koja će donirati Hrvatske željeznice bit će u okviru radnog procesa zajedno s radnicima tvornice TŽV Gredelj (u stečaju od listopada 2012. godine) pretvorena u izložbeno-edukativno-arhivske prostore. Svaki vagon čini jedan segment: (1) **participativni rad**; (2) **edukativna platforma** i (3) **stvaranje arhiva** o tvornicama propalim nakon 1991. godine Vlak će putovati Hrvatskom i zaustavljati se na odabranim lokacijama, prilagođavajući se pojedinom lokalnom kontekstu. Nakon 2020. godine "arhiv propalih tvornica" ostat će u kompleksu Rikard Benčić u obliku izložbe i edukativne platforme.

Lokacije: Zagreb, Split, Knin, Zadar, Šibenik, Osijek, Vinkovci, Vukovar, Koprivnica, Varaždin, Sisak, Novska, Kutina, Moravice, Pula, Rijeka

Glavni partner: Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka. **Lokalni partneri:** TŽV Gredelj, Hrvatske željeznice.

RiUse Centre

RiUse Centre mjesto je za kreativnu obradu stare odjeće, namještaja, knjiga, elektroničkog otpada, audio i video opreme, kućanskih aparata, računala, alata, a zauzvrat se proizvode ekološki i funkcionalni proizvodi za osobnu uporabu i uporabu u kućanstvu. Povezivanje cjeloživotnog učenja, zapošljavanja i prodaje recikliranih proizvoda. Kultura susreće održivost, inventivnu ekologiju. Cilj je projekta postići samoodrživost do 2022. godine s više od 30 zaposlenika, uglavnom marginaliziranih građana, i s podrškom za više od 100 inovatora.

Glavni partner: Molekularni proces. **Lokalni partneri:** Merlin, Kombinat, Delta, Socijalna zadruga Humana nova Čakovec. **Međunarodni partneri:** ENSIE (Bruxelles), RepaNet (Beč), Ateliere Fără Frontiere (Bukurešt).

FRIS 2020

Multimedijski festival **robotike** i **svjetla**. Istražujemo "robota" kao stroj koji čovjeku može pomoći ili koji čak može zamijeniti njegov rad. Sudionici su pozvani kreirati vlastite narative vezane uz robote: priče, e-slikovnice, stripove, računalne ilustracije, audio isječke, video uratke ili animacije.

Glavni partner: Peek &Poke (Rijeka). **Međunarodni partneri:** Cirkulacija2 (Ljubljana), Ljubljana Digital Media Lab.

Mladen Stilinović, Zaposleni umjetnik, 1976., uz odobrenje autora

Petra Mrša,
Vježbanje obitelji, 2015.,
uz odobrenje autorice

Riječka industrijska olimpijada (RIO)

RIO povezuje ljude i zgrade riječkog industrijskog naslijeđa s popularnim lokalnim dječjim igrama iz šezdesetih, sedamdesetih i osamdesetih. Ona motivira ljude da provedu dan u društvu prijatelja i obitelji, da uče o povijesti svojega grada igranjem igre koju su njihovi djedovi i bake, roditelji ili oni sami igrali kao djeca. **RIO** natjecatelji natječu se u pet disciplina: bacanju papirnatih aviona, vezanju brodskih čvorova, pucanju iz štukalnice – praćke izrađene od kemijske olovke, igri grad-država i potapanju brodova. Svaka igra odvija se na lokaciji koja je na neki način s time povezana, primjerice potapanje brodova igra se na lansirnoj rampi torpeda, mjestu posvećenom najznačajnijem riječkom izumu i sl.

Lokacije: Razne lokacije u Rijeci povezane s industrijskim naslijeđem (stara Tvornica papira – Hartera, lansirna rampa torpeda i sl.)

Glavni partner: Društvo sportske rekreacije Primorje. **Lokalni partneri:** Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Muzej grada Rijeke, ProTorpedo.

Suhozid

Pretvoriti suhozidno graditeljstvo u kulturni i turistički proizvod koji u suradnji s lokalnim umjetnicima, kulturnim djelatnicima i organizacijama interpretira baštinu. Predstaviti i oživjeti stoljetnu vještinu.

Lokacija: Otok Krk.

Glavni partner: Udruga Srce za Volosko. **Lokalni partneri:** Žmergo, udruge Suhozid i Dragodid, Filozofski fakultet.

Prvosvibanjski skup

Međunarodni festival rada i društveno angažirane suvremene umjetnosti čiji je glavni cilj promicati zaštitu i očuvanje temeljnog ljudskog prava – prava na rad. Festival bi se trebao održavati 1. svibnja svake godine (2017.–2020.), a uključivao bi koncerte mjesnih i međunarodnih radničkih zborova.

Glavni partner: Udruženje SIZ. **Međunarodni partneri:** Art Academy – Mimar Sinan (Istanbul), ASK Centre, Sveučilište Bocconi (Milano), Narva Art Residency – Estonska akademija umjetnosti (Tallinn).

ŠKVER

Jedinstveni eksperimentalni suvremeni *art festival* održat će se u srpnju 2020. godine u škveru na otoku Lošinju. Mjesni i međunarodni suvremeni umjetnici pozvani su da izvedu invaziju na surovo radno mjesto malološinjskih brodograditelja postavljanjem umjetničkih djela u povijesno, ali još uvijek stvarno i aktivno brodogradilište. Radnici u brodogradilištu, suvremeni umjetnici, lokalno stanovništvo i turisti koji prolaze ogromnim skladišnim prostorima, metalni otpaci, radionice, brodovi i vanjski prostori zajednički stvaraju specifičnu instalaciju.

Glavni partner: ŠKVER Festival. **Lokalni partneri:** Škver, Lošinjski muzej.

Printing handicraft

Prolazeći kroz osnove tiska projekt se bavi riječkom poviješću, stavljajući naglasak na priču o proizvodnji papira i tisku i tako prizivajući zlatno doba obrade papira u Rijeci (sredina 19. stoljeća). Aktivnosti u sklopu projekta održavaju se u Muzeju grada Rijeke i bivšoj Tvornici papira u Ružićevoj ulici. Ideja suradničkog sudjelovanja podrazumijeva spajanje radionica i izložbenih prostora u novu cjelinu s ciljem postizanja maksimalne razine interakcije i komunikacije s ciljnim skupinama.

Glavni partner: Centar za industrijsku baštinu – Sveučilište u Rijeci, Muzej grada Rijeke **Međunarodni partneri:** National Print Museum (Dublin), Tipoteca Italiana (Cornuda).

Koreografija dizalica

Ideja projekta je organizirati nenajavljeni performans u luci. U događaju će sudjelovati orkestar (orkestar Hrvatskog narodnog kazališta u Rijeci i lokalni umjetnici) uz "plesnu koreografiju" prepoznatljivih dizalica na riječkim dokovima. Dizalice će izvoditi unaprijed definirane kretnje u ritmu glazbe i uz svjetlosnu pratnju.

Glavni partner: Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca/Rijeka. **Lokalni partneri:** JMZM.

VREMENSKI OKVIR

[ri:map] 2016–2017

- uspostavljanje **Laboratorija za istraživanje rada**
- istraživanje rada, složenih organizacijskih sustava i materijalnih uvjeta za proizvodnju u umjetnosti, učinak tehnologije na društvene strukture i političke sustave, razni oblici rada iz perspektive narativa, protoka informacija i organizacije rada, pretvaranje željezničke kompozicije u izložbeno-edukativno-arhivski prostor

[ri:learn] 2017–2019

- performansi i prezentacije u osmišljenim vremenskim formatima
- javna predavanja, radionice i interdisciplinarni istraživački seminari, konferencije
- rezidencijalni boravci umjetnika, pisaca i teoretičara
- prezentacije i umjetničke intervencije u javnom prostoru
- stvaranje arhiva o tvornicama u stečaju

[ri:build] 2019–2022

- konferencija pod nazivom "Profesija, zanimanje, poziv, rad slobodnih umjetnika, hobi"
- međunarodna skupna izložba
- stvaranje arhiva o posrnulim riječkim tvornicama u kompleksu Rikard Benčić
- osnivanje centra **RiUse** – mjesta kreativne obrade otpada

LOKALNI ANGAŽMAN

Ovaj programski pravac zamišljen je kao suradnički projekt u kojem će svi dionici biti kako sudionici tako i publika – lokalna zajednica, radnici u brodogradilištu, željezničari, radnici iz propalih tvornica ili tvornica u stečaju, radnički zborovi, organizacije civilnog društva, glazbenici, likovni umjetnici, performeri, sveučilišta, kulturne i obrazovne ustanove, organizacije i udruge, privatne tvrtke, obrtnici, kreativna industrija.

POTENCIJALNI UČINAK

Dopolavoro će potaknuti lokalnu zajednicu na istraživanje oblika samoorganizacije te na osmišljavanje vlastitih priča i modela organizacije rada. Krajnji cilj je potaknuti nove oblike zapošljavanja, reintegrirati marginalizirane osobe u socijalnu ekonomiju i ponuditi podršku i inspiraciju u stvaranju kreativnih radnih mjesta.

6. Kitchen

centar za kreativne migracije

Zamišljamo mjesto dijaloga između onih koji su doputovali k nama i onih koji su otputovali. Mjesto gdje možete sjesti, piti čaj ili dobru kavu i razmjenjivati priče. Zovemo to kuhinjom, središnjim mjestom svakog doma gdje se razmjenjuju recepti, razvijaju okusi i na kojem je moguća iskrena razmjena. Hrana je bitan instrument kulture, početak dijeljenja. Osoblje projekta i *menu* odraz su riječke raznolikosti. Kuhinja postaje otvorena radionica za razmjenu ideja, navika, predrasuda. Neformalni impuls koji spaja i okuplja. Mjesto rada: studio za razvoj umjetnosti, centar za istraživanje, galerija za izložbe na granici gradske povijesti i suvremene stvarnosti. Funkcionira kao platforma za suočavanje s iskustvima migracije iz drugih dijelova Europe.

Selma Selman,
Mercedes 310, 2014.,
uz odobrenje autora

STRATEŠKI PARTNERI

Glavni domaćini projekta: MMSU – Muzej moderne i suvremene umjetnosti

Lokalni partneri: Art-kino, Muzej grada Rijeke, Centar za napredne studije – Sveučilište u Rijeci, Gradska knjižnica, Akademija primijenjenih umjetnosti – Sveučilište u Rijeci, Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca

Europski partneri: Red Star Line Museum (Antwerpen), Deutsches Auswanderer Haus (Bremerhaven), Brunnenpassage (Beč), Mångkulturellt Centrum (Botkyrka/Stockholm), CAMP / Centre for Art on Migration Politics (Kopenhagen), Migration Policy Group (Bruxelles), Trampoline House (Kopenhagen), EPEKA (Maribor)

Potencijalni izvori financiranja / financijski partneri: Kreativna Europa – Kultura, Strukturni fondovi EU, Europa za građane, Erasmus+, Società di Studi Fiumani (Rim), Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

IMPULS

Milijuni ljudi su u pokretu. Ratovi, prirodne katastrofe, siromaštvo i političko ugnjetavanje većinu njih tjera na put no neke pokreće i želja za pustolovinom i znatiželja. Zapošljavanje, obitelj i obrazovne mogućnosti glavni su razlozi za migracije, najsnažniji faktor u našem promjenjivom geopolitičkom krajoliku.

Iskustvo prelaska granice i stvaranje nove egzistencije nije novost u ljudskoj povijesti. Rijeka je početkom 20. stoljeća bila polazna točka za emigrante koji su odlazili u Sjevernu i Južnu Ameriku. Kao lučki grad, važno pomorsko središte za velik dio središnje Europe, Rijeka je svjedočila masovnom iseljavanju u Novi Svijet. Nekoć poznata kao Fiume, oduvijek je bila grad koji balansira između talijanske i hrvatske sfere. U trenutku koji je za grad i Europu predstavljao prekretnicu, više od 50 000 građana, uglavnom etničkih Talijana, emigriralo je nakon Drugoga svjetskoga rata u sklopu tzv. Istarskog egzodusa. Riječani su postali *gastarbajteri* u sjevernoj Europi, tražeći bolje poslove i bolje uvjete. Istovremeno grad je uslijed jačanja industrije bio odredište imigranata iz regije. Rijeka poznaje diskurs različitosti i gubitak doma.

Suvremena Europa suočena je s traumom migracije koja na kušnju stavlja našu uniju. Potrebno je izgraditi kapacitete koji će na etičan i učinkovit način znati upravljati valom migracija koji teče u i kroz europske gradove.

Kultura je pravi odgovor na izazov migracija jer omogućuje promišljanje o migracijama iz različitih perspektiva: nomadske, kozmopolitske, supkulturne te etničke i religijske.

LOKACIJA

Odabir temelja za programski pravac **Kuhinja** nameće sam prostor u sklopu **kompleksa Rikard Benčić**. Bit će smještena u prizemlju zgrade u kojoj se već nalazi Muzej moderne i suvremene umjetnosti (MMSU) kao prvi korak kontinuirane obnove kompleksa. Preko puta planiranog ulaza u **Kuhinju** glavni je ulaz **Ciglene kuće**, dječjeg centra s kojim dijeli isto dvorište. Potencijal međusobnog povezivanja ovih institucija i objekata je neizmjeran.

Postavlja se pitanje kako kreirati javni prostor u kojem možemo svladavati naše različitosti kao manjine, izbjeglice ili migranti, počevši od nulte točke, ali gradeći novo mikrodruštvo, promičući povjerenje i prijateljstvo među građanima.

VREMENSKI OKVIR

ri:map 2016–2017

- angažiranje **Koordinatora projekta** za cjelokupnu inicijativu, od siječnja 2017. godine
- suradnja sa sociolozima i drugim istraživačima – Sveučilište u Rijeci
- mapiranje lokalnih i međunarodnih partnera koji će davati sadržajni *input* za projekt **Kuhinja**
- studijski posjeti, radionice, stručne prakse, najmanje tri svake godine
- istraživanje povijesno i politički uvjetovanih kretanja stanovništva – što ostaje?

ri:learn i ri:invent 2018–2019

- prvi ciklus izložbi, filmskih projekcija, u nedovršenom prostoru/prostoru u nastajanju
- početak obnove prostora, eksterijera i interijera
- studijski posjeti, radionice, stručne prakse, najmanje tri svake godine

ri:build 2020–21

Centar je gotov. Mali tim održava prostor, kojim upravlja zajedno s udrugama koje ga koriste. Financiranje je osigurano zahvaljujući ostvarenju efektnog i privlačnog gastronomskog centra u kompleksu *Rikard Benčić*.

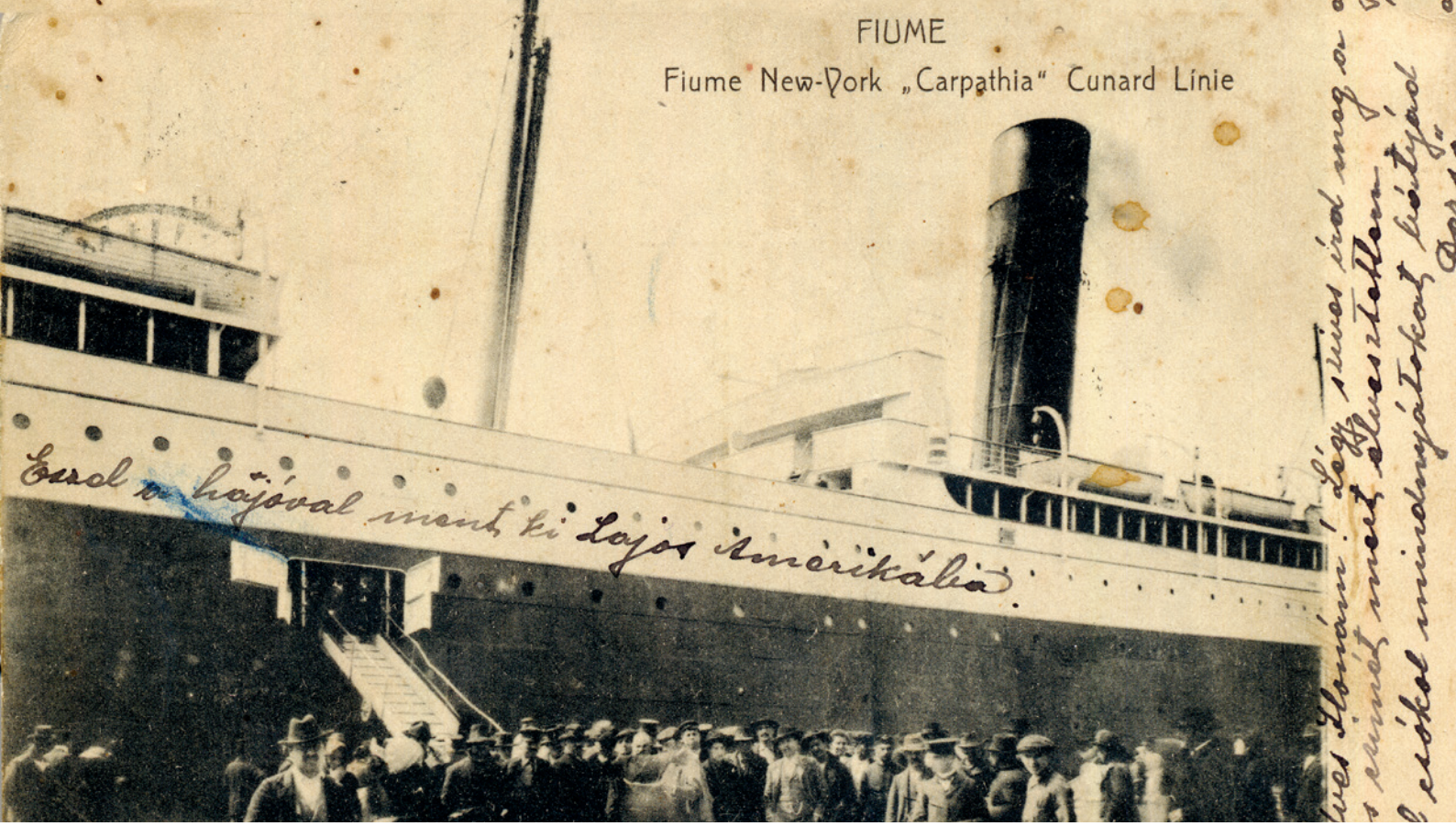

Razglednica Fiume – New York "Carpathia", ustupio Muzej grada Rijeke

AKTIVNOSTI

Kao laboratoriji društvenih promjena gradovi neprestano redefiniraju pripadnost određenom mjestu. Ako se složimo da je gradski identitet fluidniji i prilagodljiviji od nacionalnog, gradovi moraju iskoristiti ovu prednost i poticati stvaranje novoga "mi".

Programski pravac **Kuhinja** zamišljena je kao savršeno kušalište novokreiranih "urbanih krajobraza uključivanja". U neposrednom radu sa zajednicama razmatra mogućnosti samoupravljanja svakodnevnim životom i javnim prostorom. Kroz dijalog i raspravu o zajedničkim urbanim navikama i vrijednostima **Kuhinja** pruža platformu za življenje "punokrvnog" građanstva, a fokusirajući se na ono što građane povezuje, proizvodi istinski sklad.

Pridruženi programi sakupljeni putem otvorenog poziva početna su točka otvorenog procesa i suradnje dogovorene među sudionicima. Paralelno s ovim procesom unaprjeđuje se suradnja s europskim muzejima kao što su Red Star Line u Antwerpenu i Deutsches Auswandererhaus u Bremerhavenu, a cilj takve suradnje osmišljavanje je izložbi koje će dati širu sliku masovnog egzodusa koji je Europu snašao prije samo 100 godina.

Osim kao mjesto komunikacije između zajednica tijekom zajedničkog pripremanja jela – doslovno kuhinja, **Kuhinja** će pružiti ljudima mogućnost prezentiranja svoje kulture, slavljenja svoje povijesti i dijeljenja svojih priča.

PRIDRUŽENI PROGRAMI

Migracije ideja i umjetnosti

Devetnaesto stoljeće ostavilo je traga na riječkoj arhitekturi (izgradnja željeznice, kazališta, luke i drugih objekata), ali neosporno i na vizualnom identitetu. Svjetski poznati umjetnici Gustav Klimt, Ernst Klimt i Franz Matsch bili su pozvani da oslikaju zgradu kazališta. Strop su oslikali motivima karakterističnim za romantizam i historicizam. Izložbom u muzeju javnosti će se po prvi put predstaviti njihova djela.

Gustav Klimt boravio je u Rijeci vrlo kratko, ali je ostavio neizbrisiv trag. Njegov posjet Rijeci predstavlja važan događaj za ovaj skromni grad, nekoć europsko čvorište.

Glavni partner: Muzej grada Rijeke. **Međunarodni partneri:** Universalmuseum Joanneum (Graz), Narodna galerija Ljubljana, Interpret Europe – European Association for Heritage Interpretation (Bochum), Centro de Recursos Educativos e Formacão (Setubal).

Adrian Paci,
Životi u tranzitu, 2013.,
uz odobrenje umjetnika

Žena, majka, radnica

UN-ov Odjel za ekonomska i socijalna pitanja (UNDESA) izvijestio je da je od 1990. godine broj žena migrantica nadmašio broj muških migranata uzimajući u obzir devet balkanskih zemalja. Prije pada željezne zavjese strani radnici bili su prvenstveno muškarci. Danas su tražene žene jer je fizički rad u tvornicama na Zapadu zamijenjen novim oblicima rada.

Autobusna linija na relaciji Trst – Rijeka prepuna je priča. Dvosatna vožnja obiluje receptima, savjetima za njegu i anegdotama. Brinu se o starima i bolesnima, 15 do 30 dana u nizu ostavljajući kod kuće svoje starce i bolesnike. Iz Rijeke svakoga dana polaze dva autobusa. Točan broj žena koje putuju iz Hrvatske u Italiju kako bi obavljale takve poslove nije poznat. Uključuje: kazališnu predstavu u kojoj sudjeluju njegovateljice, izložbu fotografija na kojima su dokumentirane priče ovih žena i njihovo pripovijedanje na relaciji Rijeka – Trst.

Glavni partner: Pomodori. **Lokalni partneri:** Montažstroj. **Međunarodni partneri:** Women's Association of Romania Afri Together (Bukurešt).

Nestvarni gradovi

Razmjena ideja među izvedbenim i mimskim umjetnicima povezanih umjetnošću uvjetovanim migracijama. Mima služi kao poveznica, zajednička pozadina svih sudionika. Što se događa kada su umjetnici u pokretu? Na koji to način mijenja umjetničko stvaranje? Okupit ćemo se u Rijeci 2020. godine na festivalu migracija i performansa.

Glavni partner: Kreativni laboratorij suvremenog kazališta KRILA. **Međunarodni partneri:** Platform 88 (Pérols/Montpellier), ToTum Tea-Tre (Barcelona), Poulpe Electrique (Pariz).

Hera

Razvijena kao edukativna i umjetnička platforma kojoj je cilj senzibilizirati javnost na temu LGBTIQ i feminističkih politika u Rijeci. Projekt ima tri glavne komponente: *online* časopis, međunarodni rezidencijalni program i *queer*/elektronički umjetnički festival koji se održava na različitim lokacijama u Rijeci, prvenstveno u lokaciji **Kuhinja**.

Glavni partner: Erect. **Međunarodni partneri:** Platoon. org (Berlin, Njemačka), Kino Šiška (Ljubljana, Slovenija), Shape Platform & Transmediale Festival Berlin (Berlin, Njemačka).

Grad priča

Kretanje, promjena, vrijeme i prostor okosnica su svakog života, ali i svake priče kao dijela najstarijeg europskog festivala posvećenog posebnoj književnoj formi, kratkoj priči. Rezidencijalni boravci pisaca uključit će i kabine dizalica u Riječkoj luci.

Glavni partneri: Festival europske kratke priče, Literature Across Frontiers.

Leaving Home

Projekt se bavi temom promjena u stanovništvu i zapošljavanju te prekinutih veza u koprodukciji manjinskih kazališta regije.

Glavni partner: Talijanska drama / Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca. **Međunarodni partneri:** Slovensko stalno gledališče (Trst), Teatro Pubblico Pugliese/TPP (Bari).

Navijači

Nogomet i supkulture. Tisuće ljudi diljem Europe fanatično prate svoje sportske klubove prevaljujući velike udaljenosti kako bi prisustvovali njihovim utakmicama. Razmjenjuju pjesme i rime, koreografije i dresove. Hrvatski prvoligaš HNK Rijeka, koji lokalno bodre njegovi navijači, također ulaže u nogometne kampove i razvoj u afričkim zemljama i u Europu dovodi mlade igrače radi treniranja i procjene vještina. Takve inicijative u suprotnosti su s očiglednim rasizmom koji potiču određene navijačke skupine, obojene ideologijom i klasnom pripadnošću. Projekt **Navijači** poziva navijačke klubove iz različitih europskih gradova na susrete u sklopu ljetnih kampova i okupljanja.

Glavni partner: Hrvatski nogometni klub Rijeka. **Lokalni partneri:** Armada – navijački klub HNK Rijeke.

Tanja Kanazir, 2015.,
uz odobrenje autora

LPRU
2210
LPRU
YUX
2210
MAERSK
MAERSK SEALAND

7. Slatko & Slano / Sweet & Salt

nova urbanizacija na mjestu gdje rijeka susreće more

Slatko & slano obnavlja urbane prostore na izdisaju u samome srcu grada. Prati slatkovodni tok uz obale Rječine kroz grad sve do slane luke. Više projekata očuvat će sjećanje na izgubljeni prostor, ali i potaknuti moderno urbanističko planiranje. Šestogodišnji programski pravac uključit će građane u kritičnu raspravu o njihovoj urbanoj okolini praćenu umjetničkim intervencijama.

STRATEŠKI PARTNERI

Glavni nositelji projekta: Centar za napredne studije Jugoistočne Europe – Sveučilište u Rijeci

Lokalni partneri: Lučka uprava Rijeka, Centar za industrijsku baštinu – Sveučilište u Rijeci, Društvo arhitekata Rijeka, Platforma 9,81 – Split, Drugo more (Rijeka)

Europski partneri: Arhitektonski fakulteti: Sveučilište u Beogradu, Sveučilište u Pečuhu, Sveučilište u Parizu – La Villette, Sveučilište u Pescari, Sveučilište u Trstu, University College London, Technische Universität Berlin – Institut für Architektur, ETH Zürich CAAD – računalno potpomognuto arhitektonsko projektiranje, Institut za naprednu arhitekturu u Catalunyi – IAAC, Barcelona, TU Wien Institut fur Architektur und Entwerfen, ZKM Karlsruhe, TB-A21

Dodatni izvori financiranja: Urbact, Kreativna Europa – Kultura, Europski fond za regionalni razvoj – ERDF, Integrirana teritorijalna ulaganja, lokalne tvrtke

Nadija Mustapić,
The Moving Crew,
2010., fragment,
uz odobrenje autora

IMPULS

Povijesno je Rječina bila granica između Sušaka i Rijeke. Uvijek je imala ključnu ulogu u razvoju grada. Po rijeci je grad dobio svoje ime, a srce grada tamo je gdje rijeka utječe u more. Projekt **Slatko & slano** polazi od preciznog opisa grada koji se tijekom povijesti loše odnosio prema svom vrijednom ekološkom resursu. Središtem nijednog drugog grada na Jadranskoj obali ne protječe rijeka, a u Rijeci je ona postala taocem industrije. Pet kilometara prostora na kojem se more spaja s kanjonom rijeke zauzeli su luka, aktivni i napušteni industrijski objekti, parkiralište, skladište, autobusna garaža i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Taj se prostor u 20. stoljeću nije upotrebljavao za provođenje slobodnog vremena ili za kontakt s prirodom.

Rijeka, nekoć pokretana industrijom koja je posljednjih 20 godina u krizi, može se podijeliti na 3 osnovna prostora: *prirodni* (Rječina), *urbani* (prostor uz nekadašnje obale Rječine, danas poznat kao Mrtvi kanal i Delta, sada nasipana) i *obalni* (luke).

Nakon otvaranja dijela bivše luke za javnost – dva kilometara dugog riječkog lukobrana, **Molo Longo** – situacija se promijenila. Prostor za pješake stopio se s napuštenim industrijskim zonama. Dobiven je spontani distopijski prostor, prostor koji zahtijeva život, dizajn i pažljivo promišljanje kako bi spoznao svoj potencijal, laboratorij urbanih promjena.

LOKACIJA

Ciljno područje prostire se uz kanjon Rječine, preko Delte sve do lukobrana. Bit će oslobođen postojeći prostorni potencijal, neki će se prostori ponovno staviti u funkciju, a neki izgraditi za nove namjene. Program **Slatko & slano** animirat će ova mjesta:

- **Javni prostori:** Molo Longo, Kont, gradska plaža Delta, Titov trg, Mrtvi kanal, izvor Rječine, Ružićeva ulica itd.

- **Kulturne institucije i galerije:** Kortil, Hrvatsko društvo likovnih umjetnika, Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Molekula.

- **Spontane intervencije u zgradama/kompleksima:** Hartera, Energana, bazen Školjić.

- Rekonstrukcija i kulturno recikliranje broda **Galeb**, Titovog nekadašnjeg plutajućeg stožera.

AKTIVNOSTI

Glavnu riječ ima Centar za napredne studije Jugoistočne Europe Sveučilišta u Rijeci. Centar će uspostaviti **Stratešku sobu**, mobilnu jedinicu potpore s prostorom u jednom od poznatih riječkih "kontejnera". **Laboratorij urbane reinvencije** služit će kao jezgra za urbana promatranja, mapiranje ciljnih zemljopisnih područja. Služit će kao instrument mobilizacije građana i to kroz radionice, seminare i panel-diskusije predvođene stručnjacima, urbanistima, umjetnicima, aktivistima, sociolozima i drugim osobama iz različitih područja uključenih u pridružene programe. Iskustva će biti transformirana u izvedbeno, specifično likovno uređenje, glazbu i obrazovne projekte koji otvaraju nove perspektive.

VREMENSKI OKVIR

[ri:map] 2016–2017

- istraživanje ciljnog zemljopisnog područja
- interakcija s građanskim skupinama
- razgledavanje arhitekture u pratnji vodiča – "lutanje gradom"
- Strateška soba – redizajnirani kontejner počinje svoj put u centru grada i posjećuje razne zajednice, dio faze [ri:map].

[ri:learn] 2017-2019

- uspostavljanje **Laboratorija urbane reinvencije**
- radionice, seminari, paneli
- izrada društvenih mapa
- vizualizacija zajedničkog okvira koji će i nadalje usmjeravati građanske aktivnosti
- privremene umjetničke aktivnosti
- 24-satna tržnica

[ri:build] 2019-2022

- rekonstrukcija Hartere, Energane, bazena Školjić
- rekonstrukcija broda Galeb
- prenamjena kulturnog svjetionika, dizalica, starih teglenica i željezničkih tračnica
- izgradnja trajnih odmarališta i mjesta za opuštanje
- izgradnja urbanih vrtova
- izrada novog studijskog programa u Centru za napredne studije Sveučilišta u Rijeci

ISTAKNUTE TEME

Napušteni teritoriji

Ovaj projekt na cjelokupni teritorij programskog pravca **Slatko & slano** gleda kao na jedinstveni postindustrijski prostor u centru Rijeke koji odgovara opisu napuštene infrastrukture. U ovom projektu sami sebe i sve sudionike pitamo kako od njega učiniti novu infrastrukturu koja može odgovoriti na goruće probleme klimatskih promjena, neravnomjerne raspodjele hrane i uništenje okoliša. Analizom i povezivanjem s drugim projektima u sklopu ovog programskog pravca, prva faza projekta uključuje izradu spekulativnih scenarija u realnom mjerilu zajedno s arhitektima, urbanistima, krajobraznim arhitektima, umjetnicima i drugim stručnjacima srodnih struka. Nakon promišljanja o potrošnji energije i njezinoj ponovnoj uporabi, upravljanju vodnim resursima, samodostatnom stanovanju i problemima stanovanja u budućnosti u završnoj će fazi biti predložene intervencije u mjerilu 1:1 kao što su stvarna trajna naselja, gadgeti za samostalnu proizvodnju hrane i kolektori za vodu. Tehničko znanje i rad kreativnih umova dovest će do još jednog izuma novog proizvodnog ciklusa.

Glavni partner: Centar za napredne studije Jugoistočne Europe pri Sveučilištu u Rijeci. **Lokalni partneri:** Arhitektonski fakultet Zagreb, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije – Sveučilište u Splitu, Platforma (Split). **Međunarodni partneri:** ETH Zürich, IAAC Barcelona, Arhitektonski fakultet Ljubljana, Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu.

PRIDRUŽENI PROGRAMI

Kontejner. Dizalice. Vlak. Teglenica.

Današnji nedostatak fizičkog i vizualnog kontakta s vodom u središtu grada sužava horizont koji je blokiran dugim obalnim zidom koji štiti luku: lukobran Molo Longo.

- **Kontejner** je intervencija kojom će se oživiti stari svjetionik i preoblikovati ga u multifunkcionalnu, modularnu 3D tetris strukturu na obzoru javnog prostora, novi simbol grada na samome kraju lukobrana Molo Longo.

- **Dizalice** smještene uz ovo nedavno otvoreno šetalište potvrđuju svoj status turističke atrakcije zahvaljujući panoramskom pogledu od 360° koji otvara nove poglede na Kvarnerski zaljev, njegove otoke i obrise grada.

- **Vlak** je intervencija na željezničkoj pruzi koju Lučka uprava ponekad koristi za transport u krugu luke, a povezivat će obalu na nov način. Oživjet ćemo element urbanog prijevoza koji nedostaje, udahnuti život neprimjetnim lokalitetima industrijske baštine te ih povezati s gradom.

- **Teglenica** – Na sjevernom dijelu promenade na lukobranu nalazi se teglenica koja će se staviti u funkciju kao vrsta "arhitektonskog" artefakta, kao infrastruktura za raznovrsne kulturne programe kao što je plutajuće kino, plesni podij, kazališna scena, platforma za javni govor ili predstavljanja, galerija/izložbeni prostor, tržnica, restoran ili bar-terasa.

Glavni partner: Društvo arhitekata Rijeka. **Lokalni partneri:** Lučka uprava Rijeka, Hrvatske željeznice, Arhitektonski fakultet u Zagrebu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije – Sveučilište u Splitu. **Međunarodni partneri:** Arhitektonski fakultet Ljubljana, Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu.

Spring Forward

Intenzivan vikend za najbolje mlade koreografe iz cijele Europe – jedinstveno okupljanje najmanje 180 umjetnika. Tijekom 3 dana u travnju 2020. u Rijeci će biti predstavljeno 20 kratkih uradaka, mahom na neuobičajenim lokacijama – u destileriji, stanici za popravak tramvaja, tvornici papira, željezničkoj postaji i sl. Koreografija prilagođena lokaciji postat će inicijator raznovrsnog pogleda na grad i odabrane lokacije.

Glavni partner: Aerowaves (Ljubljana). **Lokalni partneri:** Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca Rijeka.

Mapiranje na rijeci

Radionice s građanima s ciljem izrade društvenih mapa koje prikazuju kako građani vide svoju rijeku i s ciljem vizualne analize obala rijeke. Polazna točka je statistika društvenih pitanja na obalama rijeke, planovi razvoja, dokumentirane javne rasprave i relevantni dokumenti koji reguliraju razna pitanja vezana uz rijeku (reguliranje gradnje, pitanja zaštite okoliša i sl.). Rezultat radionice je zajednički okvir koji će usmjeravati buduće građanske aktivnosti

Glavni partner: Drugo more. **Lokalni partneri:** Arhitektonski fakultet u Zagrebu, Hrvatske vode, Platforma 9,81 (Split). **Međunarodni partneri:** Platforma River//Cities, IAAC Barcelona.

Lobster

Višegodišnja umjetnička intervencija, intervencija zemljane umjetnosti te projekt urbanog razvoja kojem je cilj preobraziti preostale mrtve dijelove grada uz obale rijeke i središnji dio obale okretanjem interpretacijske logike kroz sudjelovanja i suradnič-

ke akcije koje vode timovi umjetnika, istraživača, urbanista, arhitekata i predstavnici lokalne zajednice. U razdoblju od 2017. do 2019. godine obnovit će se gotovo 30 lokacija i prilagoditi privremenim umjetničkim aktivnostima kako bi se podigla svijest o napuštenim lokacijama. Godine 2020. program će kulminirati izgradnjom trajnih skloništa i društvenih prostora koje odabere zajednica.

Jedan primjer: **Neboder za ptice**. Kao antitezu Spomeniku oslobođenja beogradski multimedijski umjetnik Vladimir Perić konstruirat će 11 metara visok objekt od drva i metala, odnosno neboder za ptice. Ptice će dobiti smještaj sličan onome većine Riječana.

Glavni partner: Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka. **Lokalni partneri:** Arterija. **Međunarodni partneri:** KGLU (Slovenj Gradec), CIANT – Međunarodni centar za umjetnost i nove tehnologije (Prag), FBAUP – Faculdade de Belas Artes da Universidade do Porto (Porto), RIXC – Centar za novu medijsku kulturu (Riga).

Mogući grad

Istražuje i slavi građanske inicijative u obliku 24-satne tržnice. Tijekom 2016. godine istraživat ćemo vrtlarske prakse u području Vodovodne ulice kao i razne inicijative i male tvrtke u Rijeci i Europi. U razdoblju od 2017. do 2020. godine redovito ćemo organizirati 24-satne tržnice. Osim približavanja lokalnih i ekoloških proizvoda, odvijat će se i druge aktivnosti: od novih medija preko kulinarskih eksperimenata do radionica o urbanom vrtlarstvu i panela o interakciji hrane i grada.

Glavni partner: Kreativni kolektiv Kombinat. **Lokalni partneri:** Udruga Žmergo, 1postoza-umjetnost, Pravo na grad. **Međunarodni partneri:** La Plah (Barcelona), Raumlabor (Berlin).

Grad na drugi pogled

Dijalog između učenika i njihovih mentora-umjetnika rezultirat će umjetničkim video uratcima. Pomoću pametnih telefona, *tableta* i digitalnih kamera učenici će "baciti drugi pogled" na svoje neposredno okruženje, izoštravat će, istraživati, promišljati i zamišljati na drugačiji način. Proizvod druge faze projekta uporabe digitalnih tehnologija od 2018. do 2020. godine bit će karte **Pametnoga grada** kao scenariji za grad u budućnosti.

Glavni partner: Platforma za unapređenje kulture POINT. **Lokalni partneri:** Akademija primijenjenih umjetnosti u Rijeci, riječke osnovne i srednje škole, Arhitektonski fakultet u Zagrebu. **Međunarodni partneri:** La Plah (Barcelona), Raumlabor (Berlin), ETH Zürich

Djeca luke

Projekt specifičan po svojoj lokaciji koji će tijekom godine okupljati mlade, umjetnike i povjesničare. Uz vodstvo dramskih pedagoga i uz podršku međunarodnih umjetnika djeca i tinejdžeri postat će performeri. Nekoliko kvartova povezat će se sa svojim školama, a kulminacija će biti događaj pod nazivom **Riječke rock-himne** temeljen na jednoj od najprepoznatljivijih pojava u suvremenoj povijesti grada, rock glazbi osamdesetih i devedesetih, koji će se održati na krajnjem dijelu lukobrana Molo Longa. Bit će uspostavljen prvi dječji **Lučki radio** kao dio marketinga za RI:2020.

Glavni partner: Malik – kazališna radionica za mlade. **Lokalni partneri:** Akademija primijenjenih umjetnosti u Rijeci, Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca u Rijeci, lokalne umjetničke i glazbene organizacije.

Kortil Live

Kortil na lokalnom dijalektu znači dvorište i jedan je od najstarijih galerijskih prostora u Rijeci, mjesto okupljanja, prostor za igru u slobodno vrijeme. Tijekom četiri godine (2017.–2020.) nastojat ćemo mu vratiti značaj nizom manjih projekata odnosno otvorenim procesom koji zahtijeva angažman susjeda, mladih umjetnika i drugih dionika – dječjih vrtića, škola, sveučilišta, lokalnih i regionalnih vlasti, turističkih zajednica, malih tvrtki i obrtnika.

Glavni partner: Galerija Kortil.

LOKALNI ANGAŽMAN

Slatko & slano niz je participativnih projekata u kojima će svi dionici biti kako sudionici tako i publika – lokalno stanovništvo, organizacije civilnog društva, arhitekti, urbanisti, glazbenici, likovni umjetnici, glumci, performeri, gradske vlasti, lučke uprave, dječji vrtići, škole, sveučilišta, kulturne institucije, organizacije i udruge, privatne tvrtke, obrtnici.

POTENCIJALNI UČINAK

Građani će redovito raspravljati o svom gradu i njegovoj budućnosti, animirani i potaknuti mnogobrojnim umjetničkim intervencijama. Krčka se novi model urbane regeneracije i građanskog aktivizma. Urbanisti će postati osjetljivi na kulturne potrebe.

Sveučilište u Rijeci pokrenut će novi studijski program pod pokroviteljstvom Centra za napredne studije, samoodržive pokretačke akademske snage za novo urbano osmišljavanje grada Rijeke.

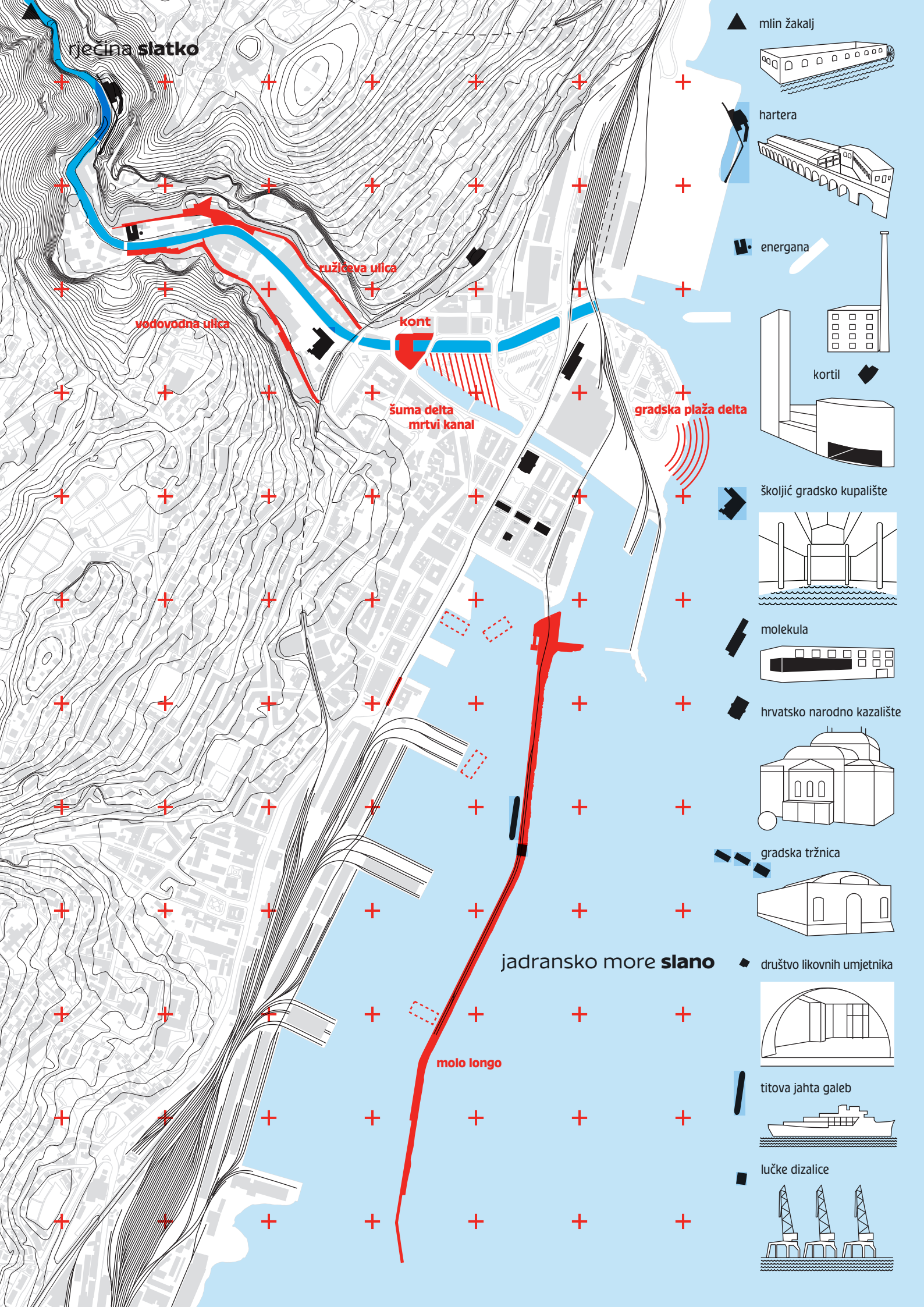
rječina slatko
ružičeva ulica
vodovodna ulica
kont
šuma delta
mrtvi kanal
gradska plaža delta
jadransko more slano
molo longo
mlin žakalj
hartera
energana
kortil
školjić gradsko kupalište
molekula
hrvatsko narodno kazalište
gradska tržnica
društvo likovnih umjetnika
titova jahta galeb
lučke dizalice

LJ – LJETO J – JESEN Z – ZIMA P – PROLJEĆE

OKVIR ZA 2020: RIJEČKI KARNEVAL

Radionice, rezidencije, gostovanja umjetnika, izložbe
Svečano otvaranje i svečano zatvaranje

1. 27 SUSJEDSTAVA

Mapiranje i odabir lokalnih susjedstava
Putovanja, razmjene partnera, radionice, izložbe
Razvoj centara za kulturu u zajednici
Festival susjedstva

2. CIGLENA KUĆA

Dizajn, rekonstrukcija, otvaranje
Multimedijski ljetni kamp
RI Kulturna putovnica
Ciglena kuća na kotačima
Mjesec dječje knjige
Slatko kazalište, Senzorno kazalište, Priče s krova
Brickzine

3. DOBA MOĆI

Podijeljeni gradovi × 4
Sjećanje na Goli otok i Sveti Grgur
Devedesete: ožiljci
Kultura totalitarizma
Granice/Tijelo/Gradovi

4. LUNGOMARE

Plan interpretacije svake postaje
Radionice, seminari i otvoreni pozivi za umjetnike
Izgradnja postaja
Otvaranje Muzeja u pokretu

5. DOPOLAVORO

Laboratorij za istraživanje rada
Idle Actions
Rad je mrtav, živio rad
Od Gredelja do Benčića
Prvosvibanjski skup

6. KUHINJA

Obnova prostora i otvaranje
Studijski posjeti, radionice, stažiranje
Migracije ideja i umjetnosti
Žena, majka, radnica
Grad priča
Navijači

7. SLATKO I SLANO

Kontejner. Dizalice. Vlak. Teglenica
Spring Forward
Mapiranje rijeke
Lobster
Mogući grad

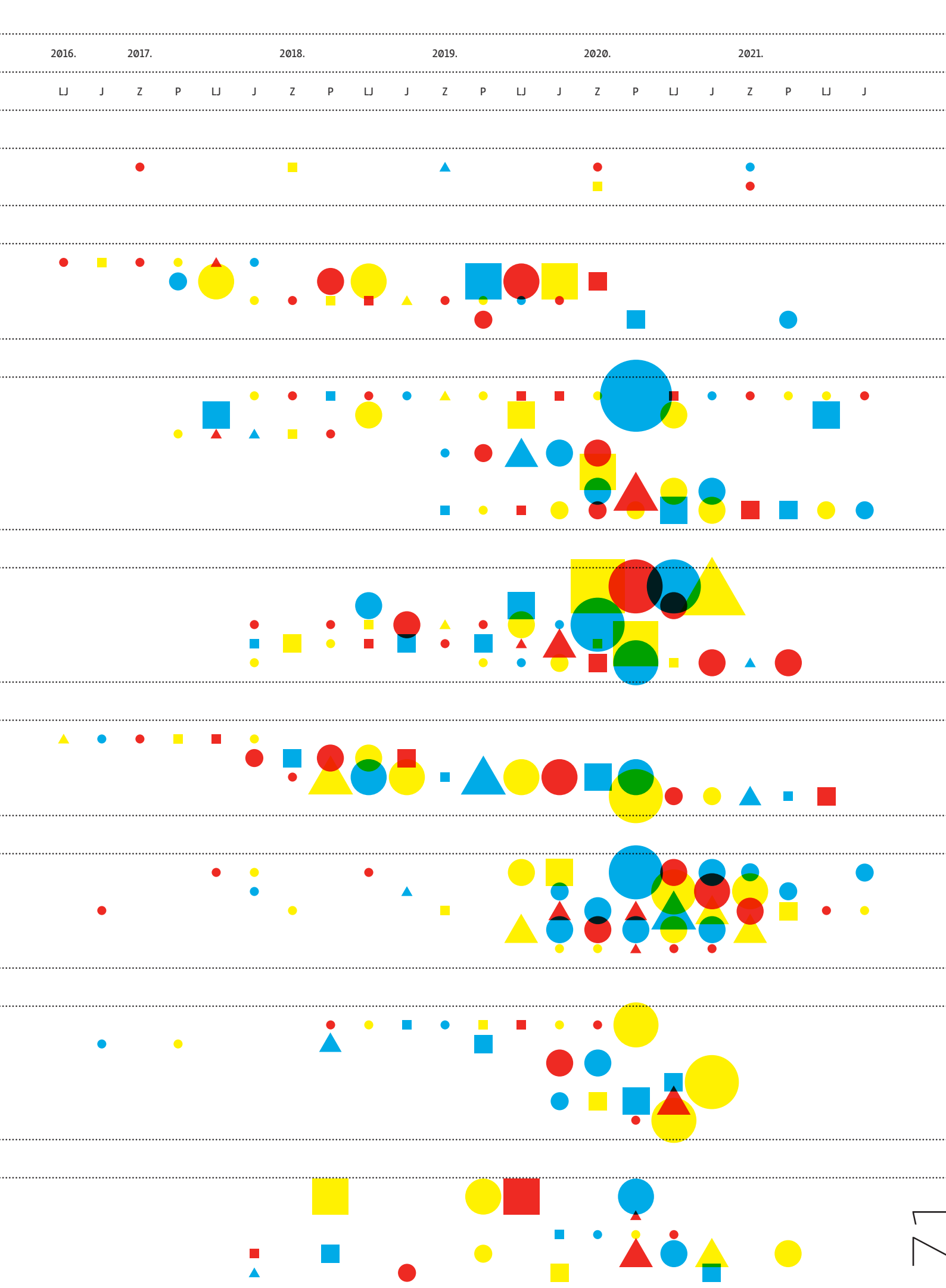
2016.
2017.
2018.
2019.
2020.
2021.
LJ J Z P LJ J Z P LJ J Z P LJ J Z P LJ J Z P LJ J

RASPODJELA SREDSTAVA	€ PO PROGRAMSKOJ LINIJI/PROJEKTU	GODINA	€
A. 7 velikih programskih linija	1 800 000	6	12 600 000
B. 12 srednjih projekata	400 000	min. 3	4 800 000
C. 40 manjih projekata	60 000	/	2 400 000
D. Izgradnja kapaciteta	/	6	1 600 000
E. Okvir za Rijeka 2020 (Karneval)	/	5	827 000
UKUPNI PRORAČUN ZA PROGRAM – AKTIVNOSTI			22 227 000

3.4 Kako će kulturni program povezati lokalnu kulturnu baštinu i tradicionalne umjetničke forme s novim, inovativnim i eksperimentalnim kulturnim izričajima?

Redefinirat ćemo svoju kulturnu baštinu kao izvore kolektivnog sjećanja. Umjetnici će arhitektonske i tradicionalne izvore koristiti kao sirovine za suvremene kreacije i hibridna umjetnička djela. Naš pristup je participativan. Propitivat ćemo navike u kulturi, iznova ih osmišljavati i potom ih vraćati zajednici u kojoj će se dalje razvijati.

U sklopu programske linije **Lungomare** naručit ćemo javne i trajne instalacije eksperimentalnih likovnih umjetnika koje će biti postavljene na samom izvoru inspiracije, u manja mjesta i priobalne zajednice i u kojima se formirala povijest.

Ciglena kuća velika je kulturna inicijativa recikliranja u sklopu koje ćemo bivšu tvornicu pretvoriti u živ i razigran prostor za djecu i mlade, prostor koji osmišljavaju i animiraju korisnici, njihovi roditelji i učitelji. Od industrijske proizvodnje do kreativne stimulacije.

Kuhinja otvara prostor kulinarskim inovacijama. Kulinarske se tradicije preklapaju i miješaju, stvaraju se nova interkulturalna jela za želudac i dušu.

Riječki Karneval jedna je od najstarijih tradicija riječkoga područja. Naša odluka o uključivanju u ovaj masovni događaj idealan je primjer susreta baštine i suvremenosti. Polako ćemo i pažljivo mijenjati energiju i sliku Karnevala, ne dirajući u duboko značenje koje on ima za građane Rijeke i okolice.

I konačno, programom **Slatko & slano** animirat ćemo važna memorijalna mjesta u suradnji sa suvremenim umjetnicima, vratit ćemo ih u život, učiniti ih ponovno vidljivima i korisnima. Renovirat ćemo i preobraziti Titov brod Galeb u Centar za industrijsku baštinu i učiniti ga prostorom za kreativna događanja i konferencije. Stara forma, novo značenje.

3.5 Kako je grad uključio ili planira uključiti lokalne umjetnike i kulturne organizacije u osmišljavanje i provedbu kulturnih programa?

U osmišljavanje i pripremu kandidature bili su uključeni svi akteri kulturne scene u Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji. Nakon brojnih javnih rasprava o konceptu koji je definiran klasterima **Rad, voda i migracije**, umjetnici, nezavisne organizacije i kulturne institucije pozvane su na dostavljanje prijedloga aktivnosti. Mnogi od tih prijedloga sada su dio kulturnog programa RI:2020. S ponosom možemo reći da su pripreme obuhvatile cijelu zajednicu, pa i najmlađe koje predstavlja **Vijeće mladih Benčić**. Nezavisna organizacija **Drugo more** preuzela je odgovornost za jednu čitavu programsku liniju. Sve kulturne ustanove uz podršku Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije snažno su uključene kao glavni domaćini projekta na predstavljanju slobodnih umjetnika iz regije.

Slobodni umjetnici i kulturne udruge koje izravno sudjeluju u programu RI:2020 imenovane su u sklopu programskih linija koje obogaćuju, u odjeljku 3.1. Umjetnička vizija i strategija.

Drugi poziv na dostavu prijedloga bit će objavljen 2017. godine kako bi se proširio program za RI:2020 i kako bi dobio svoj konačni oblik.

4. SPOSOBNOST PROVEDBE

4.1 Molimo potvrdite i dokažite prisutnost široke i snažne političke potpore i održivu predanost relevantnih lokalnih, regionalnih i nacionalnih javnih vlasti.

Imamo punu i formalnu potporu na svim razinama i za cijelo razdoblje

Gradsko Vijeće usvojilo je *Strategiju kulturnog razvoja Grada Rijeka 2013.–2020.*, 17. travnja 2013. godine s 23 glasa za, 0 glasova protiv i 7 suzdržanih. istoga dana Gradsko Vijeće usvojilo je odluku o kandidaturi Grada Rijeke za titulu EPK 2020. godine s 25 glasova za, 0 protiv i 6 suzdržanih.

Nadalje, dana 22. prosinca 2015. godine, Gradsko Vijeće usvojilo je odluku o financiranju operativnih troškova projekta Ri:2020 s 10.3 milijuna EUR za razdoblje od 2016. do 2021. godine, kao i odluku o osnivanju Agencije Rijeka 2020, koja će biti odgovorna za razvoj i provedbu projekta ukoliko Rijeka osvoji naslov. Obje odluke usvojene su jednoglasno s 34 glasa za.

Na istom zasjedanju Gradskoga Vijeća usvojen je i Gradski proračun za 2016. godinu, kao i proračunski plan za razdoblje od 2017.–2018. Trogodišnjim proračunskim planom predviđeno je 4.76 milijuna EUR za projekt EPK za navedeno razdoblje (2.5 milijuna EUR za operative troškove i 2,26 milijuna EUR za kapitalne infrastrukturne projekte obuhvaćene programom EPK).

Vijeće Primorsko-goranske županije, usvojilo je 19. studenoga 2015. godine proračun Županije za trogodišnje razdoblje. Proračun uključuje izdvajanja u ukupnom iznosu od 937 000 EUR za projekte koje će Županija razvijati kao dio programa EPK.

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske potpisalo je pismo namjere kojim se obvezuje dodijeliti 10 milijuna EUR za financiranja operativnog programa hrvatskome gradu koji će ponijeti titulu EPK 2020.

Jasno je da je kandidatura Rijeke za EPK 2020 dobila nepodijeljenu političku potporu. Bilo kakva eventualna promjena u gradskoj vlasti na lokalnim izborima 2017. godine neće ugroziti projekt Rijeka EPK 2020. Jedan od pokazatelja koji potkrjepljuju održivost projekta, blisko i plodno partnerstvo koje uključuje Grad Rijeku, Primorsko-goransku županiju, Sveučilište u Rijeci i Grad Opatiju.

Sporazum o suradnji između Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije potpisali su gradonačelnik Vojko Obersnel i župan Zlatko Komadina, 26. ožujka 2014. godine. Sporazum je temeljni dokument kojim se uređuje institucionalna suradnja između Grada i Županije u području organizacije i pripreme kandidature za EPK 2020.

Istoga dana gradonačelnici Rijeke i Opatije, drugoga najvećega grada u Županiji, potpisali su, također, *Sporazum o suradnji u okviru projekta Rijeka EPK 2020*. Oba dokumenta svjedoče o postojećem političkom konsenzusu na lokalnoj i županijskoj razini. Premda se ne radi o izravnoj političkoj potpori, naglašavamo da je, (također 26. ožujka 2014. godine), potpisan i *Sporazum o suradnji* sa Sveučilištem u Rijeci. Potpora akademske zajednice i samog Sveučilišta, bilo kao domaćina projekata ili u smislu potpore kroz infrastrukturu i sudionike programa, jasno je naglašena u Kulturnom programu projekta.

4.2 Molimo potvrdite i dokažite da vaš grad ima ili će imati adekvatnu i održivu infrastrukturu za ponijeti naslov. U tu svrhu molimo odgovorite na sljedeća pitanja:

4.2.1 Ukratko objasnite kako će Europska prijestolnica kulture iskoristiti i razviti kulturnu infrastrukturu grada.

Na najbolji način ćemo iskoristiti našu postojeću kulturnu infrastrukturu i graditi u skladu sa stvarnim mogućnostima

Sa svoje četiri kazališne i koncertne dvorane, nezavisnim kinom, četiri muzeja, dvije velike galerije, sveučilišnom i gradskom knjižnicom i većim brojem manjih institucionalnih nezavisnih mjesta za obavljanje kulturne djelatnosti Rijeka ima prilično razvijenu kulturnu infrastrukturu koju će u potpunosti iskoristiti za potrebe programa Rijeka 2020. Osim konvencionalnih objekata u kulturi i institucija, mnogi kulturni programi u Rijeci održavaju se na nekonvencionalnim mjestima, čime kulturu dovodimo u svaki kutak grada, otvarajući je za novu i raznovrsnu publiku. Ova tendencija nastavit će se razvijati u skladu s misijom **Luke različitosti**.

POSTOJEĆA INFRASTRUKTURA

Izvedbene umjetnosti i film

Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca je najveća kazališna kuća u Rijeci. Kazalište je izgrađeno prema nacrtima slavnog austrijskog arhitektonskog dvojca Ferdinanda Fellnera i Hermana Helmera 1885. godine. Kazalište je ukupne površine preko 6700 m^2, od čega je pola namijenjeno posjetiteljima. Velika dvorana sastoji se od orkestra i pozornice, partera gledališta, mezanina, dva kata balkona i galerije, s ukupno 677 sjedećih mjesta, dok Foaje kazališta može primiti 90 posjetitelja.

Gradsko kazalište lutaka djeluje u prostoru od 400 m^2 i može primiti 180 posjetitelja, a u prvom redu namijenjeno je za izvedbe za predškolsku i školsku populaciju.

Hrvatski kulturni dom na Sušaku je modernističko remek-djelo arhitekta Josepha Pičmana, izgrađeno sredinom 20. Stoljeća. Raspolaže s 2300 m^2 te uključuje koncertnu i kazališnu dvoranu za 520 posjetitelja. Atrij i foaje također mogu ugostiti programe i primiti po 100 posjetitelja.

Art-Kino na prostoru od 730 m^2 ima 315 sjedećih mjesta u parteru i na balkonu, a orijentirano je prikazivanju filmova i programima vezanim uz filmsku umjetnost.

Muzeji i galerije

- U Rijeci se nalaze četiri muzeja: Muzej grada Rijeke, Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Prirodoslovni muzej i Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka. Potonji je smješten u povijesnom zdanju bivše Guvernerove palače, danas zaštićenog kulturnog dobra. Osim izložbenog prostora, Palača ima prekrasnu mramornu dvoranu, bivšu plesnu dvoranu površine 180m^2 s 200 sjedećih mjesta te atrij površine 300 m^2, koji se proteže na dvije razine.

- Osim Galerije Kortil u HKD-u na Sušaku i Malog Salona kojim upravlja MMSU, u gradu se nalazi veći broj nezavisnih galerija.

- Muzejski i galerijski prostori u Opatiji nalaze se u Hrvatskom muzeju turizma (dvije dvorane za izložbe i događanja od 200 m^2) i Umjetničkom paviljonu Juraj Šporer (izložbeni prostor od 190 m^2).

Rezidencijalni programi

Godine 2011. Grad Rijeka započeo je s rezidencijalnim programom Kamov, zamišljenim kao mjesto za kreativne pojedince i skupine koji djeluju u području književnosti, vizualnih i audiovizualnih umjetnosti, glazbe, drame, plesa, pokreta te društvenim znanostima. Grad Rijeka je za provedbu rezidencijalnih programa osigurao dva namještena i opremljena stana te poslovni prostor namijenjen produkciji, predstavljanju i obuci u samome centru grada, ukupne površine od 432 m^2.

Prostori nezavisne kulture

- Veliki broj programa u okviru RI:2020 nastao je u suradnji s aktivnom riječkom nezavisnom scenom te će se i odvijati u prostorima koje nezavisna scena redovito koristi. Glavna poprišta zbivanja nezavisne kulture uključuju Klub Palach (koncerti/izložbe/radionice), neoklasičnu zgradu Filodrammaticae (izložbeni prostor i manja kazališna dvorana za stotinjak posjetitelja) te Marganovo u kompleksu bivše Tvornice papira – Hartere, koje se koristi za velike koncerte i događanja.

- Posebno važan u ovome segmentu je i Studentski kulturni centar Sveučilišta u Rijeci, koji će se razvijati do 2020. godine kao mjesto produkcija kulturnih programa namijenjenih studentskoj populaciji.

▸ Brojna manja mjesta koristit će se za potrebe programa Rijeka 2020: Kulturni centar Kalvarija (primjeren za manje scenske izvedbe), Dvorana Euroherca (kongresna i konferencijska događanja; 220 sjedećih mjesta), Mjesni odbor Kozala (različita događanja, 200 sjedećih mjesta), Češki kulturni dom Tamaš Masaryk (250 mjesta) i Dvorana kulture "Joga u svakodnevnom životu" (200 mjesta).

Gradina Trsat

Premda je industrijska arheologija suštinski dio riječkoga krajobraza, riječko nasljeđe proteže se puno dalje u povijest. Jedno od najpopularnijih i najprivlačnijih mjesta je Gradina Trsat koja na 9300 m^2 obuhvaća povijesnu utvrdu s trima kulama, mauzolej Mir junaka, galeriju i kafić, ostatke nekadašnjeg stambenog kompleksa, park i zidine.

POVREMENO KORIŠTENJE I JAVNI PROSTORI

Bivše tvornice: kulturno nasljeđe i mjesta povremenih događanja

U prvoj polovici 20. stoljeća Rijeka je imala više od 20 velikih i još barem toliko manjih tvornica. Zgrade bivših tvornica čine nezaobilazni dio gradske arhitekture te predstavljaju golem potencijal kojega treba očuvati, rekonstruirati i prenamijeniti.

Deset lokacija riječke industrijske baštine našla su se na popisu nacionalnih kandidatura za Nagradu europskog nasljeđa 2015. godine: 1. lansirna rampa bivše tvornice Torpedo, 2. bivša postrojenja rafinerije nafte INA, 3. tri zgrade bivše tvornice šećera: tvornica šećer – tvornica duhana i tvornica Rikard Benčić, 4. glavni željeznički kolodvor, 5. tri zgrade bivše tvornice Rade Končar (zgrada kožare Ružić i zgrada ljevaonice i kovnice Matteo Skull), 6. bivša energana, 7. kompleks Metropolis – pet lučkih skladišta; 8. Kompleks bivše Tvornice papira (Hartera), 9. mlinovi Matešić i Matković, i 10. brod Galeb.

RI:2020 je jedinstvena prilika za otvaranje i predstavljanje ovih lokacija kao zajedničkog europskog naslijeđa. Daljnjim razvijanjem strategije za upravljanjem baštine namjeravamo zaštititi i interpretirati naše lokacije industrijskog naslijeđa. One će istovremeno postati mjesta održavanja glavnih programa povezanih s temama **vode, rada i migracija**.

Lukobran

Riječki lukobran, tradicionalno poznat kao **Molo Longo**, bio je gotovo 50 godina zatvoren za javnost kao dio lučkoga operativnoga područja. Otvoren je nakon rekonstrukcije, čime je Riječanima konačno pružena mogućnost pravog kontakta s morem. Ova dvokilometarska šetnica postala je i zanimljivo mjesto za kulturna događanja i umjetničke instalacije.

Plaže

Unatoč svojim geografskim odrednicama i industrijskoj konfiguraciji, Rijeka ima 22 plaže koje se ljeti često koriste kao mjesta održavanja kulturnih i zabavnih programa.

INFRASTRUKTURNI PROJEKTI U RAZVOJU

Kompleks bivše tvornice Rikard Benčić – nova kulturna četvrt

Bivši industrijski kompleks *Rikard Benčić*, koji zauzima posebno mjesto u industrijskoj povijesti te razvoju grada općenito, prenamijenit će se u novu tvornicu kulture i udomiti **Ciglenu kuću** – novi kulturni centar za djecu, Gradsku knjižnicu Rijeka, Muzej moderne i suvremene umjetnosti i Muzej Grada Rijeke. U obnovljenom kompleksu održavat će se i programski pravac **Kuhinja**, dio programa RI:2020. Kao jedan od najvećih infrastrukturnih projekata u kulturi u Hrvatskoj, ovaj projekt priprema se za financiranje iz Europskih fondova, a dobio je i potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Cilj projekta je stvoriti nove prostore i mogućnosti za razvoj suvremenih kulturnih i umjetničkih sadržaja, usko povezanih sa zajednicom.

Posebno treba izdvojiti **Ciglenu kuću** koja je ujedno i jedan od programskih pravaca programa RI:2020. Kao najvažnija infrastrukturna intervencija unutar kompleksa *Rikard Benčić*, **Ciglena kuća** će na 2440 m^2 raspoređenih na pet katova, udomiti novi centar za kulturu i obrazovanje namijenjen najmlađoj publici.

Brod Galeb, usidren u Riječkoj luci u samome središtu grada, donosi posebno zanimljivu priču. izvorno građen kao teretni brod za prijevoz banana, bio je potopljen u Drugome svjetskome ratu te zatim korišten kao predsjednička jahta Josipa Broza Tita, na kojoj je jugoslavenski predsjednik ugostio svjetski poznate zvijezde svijeta zabave, kao i vođe tadašnjeg Pokreta nesvrstanih. Ovaj "plutajući muzej" ima pet paluba s ukupno 4600 m^2, koje mogu biti korištene za kulturne programe.

Teatro Fenice jedno je od prvih većih kazališta u Europi izgrađeno od armiranog betona. Njegova elaborirana konstrukcija ima dvije dvorane: glavnu koja može primiti 2150 posjetitelja s 1450 sjedećih mjesta i manju s 500 sjedećih mjesta te svjedoči o arhitektonskoj inovativnosti i strojarstvu u Rijeci s početka 20. stoljeća.

Ri-hub: Ovaj nedavno aktivirani prostor u samome središtu grada ugostio je u svojih 1200 m^2 brojne privremene i povremene kreativne i kulturne aktivnosti, a bit će transformiran u stalno središte kreativnih industrija i *co-working* prostor, kao i središnji ured agencije Rijeka 2020.

Ljetna pozornica Opatija: Trenutačna ljetna pozornica u Opatiji sastoji se od velikog amfiteatra s 2500 sjedećih mjesta i manje pozornice primjerene komornim izvedbama. U tijeku je izrada planova za rekonstrukciju, čime će se ljetna pozornica u Opatiji modernizirati te natkriti pomičnim jedrima, dok će izvorni autentični prostor biti sačuvan. Projekt je pripremljen za financiranje iz europskih fondova te ga podržava Ministarstvo turizma Republike Hrvatske.

Kulturni i turistički centar Opatija: U izgradnji je novi kulturni centar u Opatiji, koji će sadržavati tri prostorne cjeline, od kojih je središnja višenamjenska dvorana kapaciteta 500–800 posjetitelja.

ICT INFRASTRUKTURA

Dostupnost i razvoj *ICT* infrastrukture iznimno je važan za razvoj suvremene umjetnosti i kulture u gradu. Grad Rijeka, u skladu s tom spoznajom, daje veliki značaj *ICT* projektima kojima se razvija novi pristup u komunikaciji s građanima, poslovnim sektorom i znanstvenom zajednicom, s ciljem razvoja Rijeke kao "pametnoga grada".

Osim postojećih 95 Wi-Fi pristupnih točaka u javnome prostoru, nove pristupne točke i *hot spots* instalirat će se u kulturnim institucijama i mjestima održavanja kulturnih programa. Kulturne institucije kojima je osnivač Grad Rijeka već su povezane zajedničkim elektroničkim komunikacijskim sustavom, dok se zaposlenici redovito educiraju za rad s novim *ICT* alatima.

4.2.2 Koje su mogućnosti grada u smislu prometne pristupačnosti (regionalni, nacionalni i međunarodni promet)?

Rijeka ima središnji položaj i dobro je prometno povezana

Rijeka je lako dostupan i dobro povezan grad. Gotovo sve važne ceste u Hrvatskoj vode kroz Rijeku koja se nalazi na čvorištu prema Zagrebu, istri, južnoj Hrvatskoj i Sloveniji. U Rijeku se može doći i zračnim putem. Čak tri veće međunarodne zračne luke smještene su u krugu od 150 km od grada, dok dnevni cestovni transferi povezuju Rijeku sa Zagrebačkom zračnom lukom. Grad se, također, nalazi u blizini manje zračne luke smještene na otoku Krku. Kao glavna hrvatska luka Rijeka je trajektima i katamaranima povezana s otocima i talijanskom jadranskom obalom. Vlakom iz Rijeke možete putovati za Zagreb i Ljubljanu.

CESTOVNI PROMET

- Rijeka je smještena na sjecištu dviju glavnih europskih transportnih ruta prema Mediteranu, one iz pravca Baltika na sjeveru i druge sa zapada. Državne autoceste spajaju je sa Zagrebom, Splitom i Pulom.

- Grad je dobro povezan s Italijom i Slovenijom i nalazi se na svega 75 km od Trsta, 230 km od Venecije, 114 km od Ljubljane i 300 km od Graza u Austriji.

- U Rijeku se jednostavno može doći cestovnim putem iz Milana, Minhena, Linza, Beča, Budimpešte, Beograda, Podgorice i Firence, koji se svi nalaze u radijusu od 500 km od Rijeke.

ZRAČNI PROMET

- Riječki aerodrom smješten je u blizini Omišlja na otoku Krku, 30 km od središta grada. Otok je mostom preko kojega vodi državna cesta povezan s kopno te se time do aerodroma može jednostavno i brzo stići cestom putem. Aerodrom je otvoren cijele godine i opremljen za prihvat aviona do veličine Air-bus 340. Budući da se zračna luka na otoku Krku nalazi na sjecištu europskih zračnih koridora, čarter-letovi iz i prema svim europskim zemljama mogu se jednostavno organizirati. Riječki aerodrom povezan je s većinom europskih zemalja te se očekuje da će do 2020. nuditi i prihvaćati letove prema i iz brojnih međunarodnih zračnih luka.

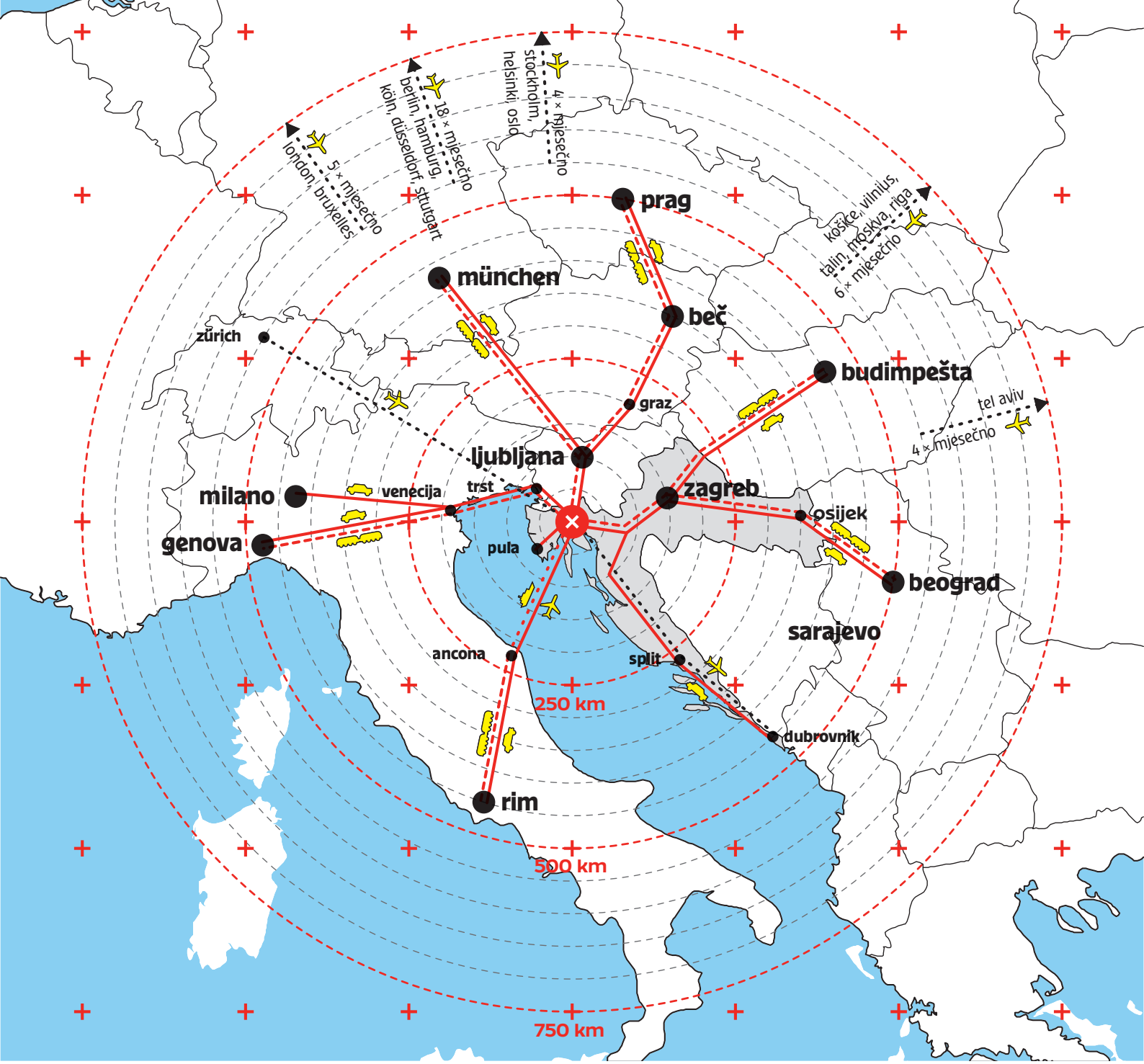

▸ Tri velike međunarodne zračne luke nalaze se na 150 km od grada, s izravnim vezama prema većini europskih zemalja: Zagreb-Pleso, Ljubljana–Pučnik i Trst–Ronchi dei Legionari. Rijeka je s ovim zračnim lukama povezana autocestama ili glavnim prometnicama te se do svake od navedenih destinacija autom može stići za 90 minuta, odnosno autobusom za 120 minuta.

▸ Kvarnerski arhipelag povezan je s Rijekom i ostatkom zemlja hidroavionima.

POMORSKI PROMET

Redovne pomorske putničke linije povezuju Rijeku s odredištima na kvarnerskim otocima tijekom čitave godine, dok je ljeti grad brodskim linijama povezan i s brojnim drugim lukama na hrvatskoj i talijanskoj jadranskoj obali, kao i u Albaniji i Grčkoj.

ŽELJEZNICA

Premda željeznički putnički promet u Hrvatskoj može biti nezgrapna opcija, Rijeka je željeznicom povezana s glavnim urbanim središtima u Hrvatskoj i susjednim zemlja-

ma. Međunarodne željezničke linije vode prema sjeveru do Zagreba i Budimpešte, prema zapadu do Ljubljane i Beča te istočno prema Beogradu duž rute Orient-Expressa.

PRIJEVOZ U RIJECI

- Rijeka ima dobro organizirani javni prijevoz koji uključuje 48 gradskih i prigradskih linija koje pokrivaju područje grada i prigrada te općina oko Rijeke. Vozni park javnog prijevoza je posebno obziran prema okolišu budući da se koriste autobusi pogonjeni prirodnim plinom.

- Taksi usluge u gradu dostupne su po pristupačnim cijenama.

- Planovi za izgradnju brze gradske željeznice koja bi koristila postojeću željezničku infrastrukturu dio su gradskih razvojnih projekta.

- Autobusni i željeznički kolodvor te pomorski putnički terminal nalaze se u samome gradskom centru, na pješačkoj razdaljini od hotela i hostela te kulturnih i povijesnih znamenitosti.

4.2.3 Koliki je kapacitet grada u smislu smještaja turista?

Nalazimo se u središtu snažne turističke zone velikih kapaciteta

KVARNERSKA REGIJA

Rijeka se nalazi u središtu Kvarnerske regije, odnosno turističke zone koja obuhvaća Primorsko – goransku županiju, na koju otpada 20% ukupnih nacionalnih smještajnih kapaciteta i jednako toliko ukupnih noćenja. Regija nudi raznovrsni smještaj visokih standarda, od hotela do hostela, botela, privatnog smještaja, kuća za odmor, kampova i privatnih soba, od kojih se većina nalazi u blizini Rijeke, na udaljenosti od 30–60 minuta vožnje automobilom.

Turistička regija Kvarnera trenutno nudi 179 133 smještajnih jedinica, od kojih 13,55 % u hotelima, 24,78 % u kampovima, 46,10 % u privatnom smještaju i 15,57 % u drugim tipovima smještajnih objekata. U 2015. godini broj posjetitelja na Kvarneru povećan je za 9%, dok je iste godine ostvareno milijun ili 8% noćenja više nego u 2014. godini. Kvarner je time 2015. godinu zaključio s ukupno 2 460 981 posjeta i 13 149 734 noćenja. Rast kako inozemnih, tako i domaćih posjetitelja zabilježen je, također, u svim pod-regijama..

Prema strateškim dokumentima turističkog razvoja Kvarnera do 2020. godine, nove investicije u smještajne kapacitete pratit će povećanu potražnju na tržištu.

RIJEKA I OPATIJA

Opatija je jedno od najrazvijenijih turističkih odredišta, s najvećim brojem smještajnih objekata u Kvarnerskoj regiji. Opatijska Rivijera gotovo je spojena s gradom Rijekom i nalazi se na nepunih 30 minuta vožnje od samoga gradskoga središta. Turistički kapaciteti Opatijske rivijere broje 9030 kreveta. Opatija nudi 31 hotel, od čega 3 hotela s pet zvjezdica, 13 hotela s četiri zvjezdice, 11 hotela s tri zvjezdice i 4 hotela s dvije zvjezdice, a do 2020. godine smještajni kapaciteti povećat će se za 10%.

Grad Rijeka također zadnjih godina bilježi rast kao turistička destinacija te nudi raznovrstan smještaj i veću kvalitetu usluga. U Rijeci i neposrednoj okolici 37 % ukupnih noćenja ostvareno je u hotelima, 34,7 % na botelu, dok je u hostelima

ostvareno ukupno 23% noćenja. Smještajni kapaciteti tzv. alternativnog tipa u stalnom su porastu, tako da Rijeka trenutno broji 15 hostela, jedan kamp i sve veću ponudu privatnog smještaja.

Povećanje broja posjetitelja u Rijeci u zadnje tri godine praćeno je i povećanim investicijama u smještajne kapacitete, koji trenutno u Rijeci nude 2441 krevet.

SMJEŠTAJNA JEDINICA	BROJ	KREVETI
Hoteli	35	6304
Privatni smještaj	/	2577
Kamp	3	1130
Hosteli	17	811
Studentski smještaj	3	649
UKUPNO		11 471

Gotovo 40 % posjetitelja u Rijeci spada u dobnu skupinu od 19–30 godina, a njih 90 % su inozemni posjetitelji, koji u Rijeku dolaze pratiti međunarodna događanja.

Do 2020. godine kapacitet i kvaliteta turističkog prihvata povećat će se zahvaljujući izgradnji novih smještajnih objekata u okviru projekta Delta- Porto Baroš, hotela u sklopu nove kulturne četvrti Benčić, turističkog centra *Costabela* i turističkog kompleksa *Preluk*. Posebno je potrebno izdvojiti novi riječki sveučilišni kampus trenutno u izgradnji, koji će do kraja 2016. osigurati u Rijeci novih 1800 smještajnih jedinica.

PLANIRANI SMJEŠTAJ	
Sveučilišni kampus u Rijeci	750
Costabella	308
Preluk	400
Privatni smještaj	prosječno povećanje od 15%
Hosteli	prosječno povećanje od 15 %

4.2.4 Koje projekte (uključujući i projekte obnove), u smislu kulturne, urbane i turističke infrastrukture, vaš grad planira provesti u vezi s inicijativom Europske prijestolnice kulture u vremenu od sada pa do godine u kojoj grad nosi naslov? Koji je planirani raspored za taj posao?

Veliki projekti dio su dugoročnog planiranja, osigurano je njihovo financiranje i u fazi su izgradnje

Između 2016. i 2021. godine Grad Rijeka planira provesti nekoliko infrastrukturnih projekata koji će izravno doprinijeti EPK godini u smislu pristupačnosti i povezanosti grada s regijom i ostatkom Europe, kao i povećati smještajne kapacitete. Navedeni projekti obuhvaćeni su gradskom razvojnom strategijom do 2020. godine, većina projekata ima pripremljenu projektnu dokumentaciju te se pripremaju prijave za njihovo financiranje iz europskih fondova.

PROJEKT	MILIJUNA €	GODINA
Ljeznička pruga Delnice-Šapjane: nova pruga kroz Rijekua	500	2019.
Osuvremenjivanje zračne luke Krk	20	2018.
Kompleks Zapadna Žabica (međugradski autobusni terminal i javna garaža)	50	2019.
Turistički kompleks Preluk	120	2018.
Brza gradska željeznica	30	2020.

5. DOSEG

Cijeli projekt RI:2020 temelji se na potrebi uključivanja ljudi izvan postojeće publike i uobičajenih kulturnih struja. Ona je bila ključna u različitim aspektima tijekom izrade knjige, u načinu na koji je osmišljen kulturni i umjetnički program, predstavlja glavnu motivaciju za proširenje aktivnosti izvan središnjeg mjesta kulturnih događanja i razlog zašto program učenja nije osmišljen samo za stručnjake, nego i za različite skupine građana. Doprijeti dalje i dublje u lokalne zajednice, a istovremeno privući strane posjetitelje glavni je cilj naših strategija razvoja publike i marketinga, koji se ostvaruje u sklopu inicijative **RiHub** i oko nje.

Da bismo ostvarili ciljeve, naši građani moraju postati onaj ključni dio u stjecanju naslova prijestolnice kulture. Moramo izgraditi veze i ojačati povjerenje. Izgradit ćemo snažne točke motivacije i pružiti uzbudljive mogućnosti kako bi ljudi iskusili pozitivne promjene u svojem okruženju i u sebi samima – sporu, ali neizbježnu promjenu u stavu i ponašanju: od pasivnog potrošača do proaktivnog tvorca. Umjesto skrivanja u kutu i nijemog promatranja svijeta oko sebe, postat će angažirani građani i aktivni članovi zajednice koji glasno izražavaju i surađuju s drugima na izgradnji budućnosti.

Naš plan dopiranja pokreću tri međusobno povezane rijeke djelovanja:

Komunikacija: kao dvosmjerna ulica između producenata programa i građana; kao složena komunikacijska mreža između različitih skupina ljudi, bilo na lokalnoj, bilo na europskoj razini;

Obrazovanje: izgradnja kapaciteta, učenje i proživljavanje svega što je potrebno kako bi se postalo aktivnim građaninom;

Sudjelovanje: mogućnosti za aktivno djelovanje, u mnogim slučajevima ključno, sudjelovanje u umjetničkim i kulturnim, kao i širim društvenim aktivnostima.

5.1 Objasnite kako su lokalno stanovništvo i civilno društvo bili uključeni u pripremu prijave i kako će sudjelovati u provedbi godine naslova?

Uključenost je dio našeg DNK, a sudjelovanje misao vodilja projekta RI:2020

Četiri godine pripreme omogućile su nam dovoljno vremena za raspravu o projektu RI:2020 s lokalnim stanovništvom i civilnim društvom. To smo vrijeme iskoristili tako što smo ih obavještavali o konceptu Europske prijestolnice kulture, motivirali ih na pridruživanje debati i izradi programa te na produbljivanje znanja o potrebama, brigama i snovima naše zajednice.

Nakon što je Gradsko vijeće Grada Rijeke donijelo odluku objaviti da se Rijeka kandidira za Euopsku prijestolnicu kulture 2020, održale su se brojne rasprave na kojima su sudionici izrazili mišljenje kako bi se trebala osnovati radna skupina i predložiti osnovni **koncept** za program kandidature. Tako je osnovana radna skupina uglednih stručnjaka i kulturnih djelatnika. Vodeće načelo tijekom izrade koncepta bilo je pronaći ključne riječi koje održavaju povijesni identitet Rijeke, suvremeni razvoj grada te relevantne teme i trendove s univerzalnim vrijednostima.

Nakon višemjesečnih sjednica radne skupine predstavljen je prijedlog koncepta u lipnju 2014. godine nakon što se o njemu **javno raspravljalo** s umjetnicima, kulturnim djelatnicima i građanima Rijeke. Tako smo omogućili najveće moguće sudjelovanje u postupku definiranja koncepta na temelju kojeg je 24. studenoga 2014. godine objavljen **javni poziv za prijedloge programa** projekta Rijeka 2020. Poziv je privukao 132 podnositelja koji su podnijeli 221 prijedlog za program.

Osim što smo motivirali kulturne djelatnike na doprinos izradi programa, obavijestili smo i javnost – građane Rijeke i Županije – o inicijativi Europske prijestolnice kulture i njezinim mogućnostima. Poticali smo građane na **raspravu** o tome kako ulaganje u europski projekt velikih razmjera može ojačati održivi razvoj grada i županije te na predstavljanje njihove vizije grada u 2020. godini.

U taj četverogodišnji proces bilo je uključeno oko **130 000 građana** putem 16 javnih rasprava u Rijeci i drugim gradovima Primorsko-goranske županije, internetskim savjetovanjima i 9 predstavljanja posebnim skupinama (poslovnom sektoru, obrazovnim institucijama, udrugama manjina, organizacijama civilnog društva, centrima u zajednici itd.).

Uz to je organizirano dvadesetak promotivnih **umjetničkih događaja** koji su aktivno angažirali brojnu publiku u suradnji sa školama, vrtićima, udrugama kao što su Fotoklub Rijeka ili Hrvatska glazbena unija, kulturne institucije i organizacije te Sveučilište u Rijeci.

Sve u svemu, u tim je aktivnostima sudjelovalo približno 130 umjetnika i više od **12 000 građana** kao sudionika i posjetitelja.

Poseban je naglasak stavljen na **digitalnu komunikaciju**: godine 2013. izrađena je internetska stranica projekta RI:2020, 2014. godine *Facebook* stranica, a zatim profili za *Twitter* i *Instagram* s trenutačnim ukupnim dosegom od **800 000** koji još raste. Putem tih kanala obavještavali smo i privukli najširu moguću publiku, a poslužili su i kao sredstvo interakcije i razmjene. Primili smo mnogo pozitivnih povratnih informacija, ali i provokativnih pitanja i kritičkih analiza koje smo razmatrali u postupku pripreme.

Volonterski program projekta Rijeka 2020 (više informacija pod točkom 5.2.) još je jedan važan element sudjelovanja građana u postupku pripreme, koji je počeo ubrzo nakon donošenja odluke o prijavi. Volonteri su sudjelovali u svim mjerama obavještavanja javnosti i postali dragocjeni ambasadori projekta RI:2020. Dosad je bilo uključeno oko 130 volontera. U listopadu i studenome 2015. godine u 13 kulturnih institucija organizirane su edukativne radionice za upravljanje u svrhu promicanja koncepta volonterstva u kulturnome sektoru.

5.2 5.2 Kako će naslov u vašem gradu stvoriti nove i održive mogućnosti prisustvovanja ili sudjelovanja velikog broja građana u kulturnim aktivnostima, osobito mladih, volontera, marginaliziranih i ranjivih skupina, uključujući i manjine? Molimo također da detaljno izložite dostupnost tih aktivnosti osobama s invaliditetom i osobama treće životne dobi. Navedite relevantne dijelove programa planirane za različite navedene skupine.

Imat ćemo priliku sustavno uključivati različite skupine

Luka različitosti po samom je konceptu otvorena za sve, ali je također usmjerena na stvaranju novih i održivih mogućnosti za sudjelovanje sljedećih skupina:

- **nove generacije: djeca i mladi** – *djeca milenija*, rođena u digitalnom svijetu, bez dostatnih mogućnosti za sudjelovanje u kulturnih aktivnostima;

- **osobe treće životne dobi** – većina je u nepovoljnom položaju s tjelesnog (zdravstvene poteškoće), gospodarskog (niski prihodi) i društvenog aspekta (marginalizirani su kao "neproduktivni"). Napori se donekle ulažu u njihovo uključenje u kulturne aktivnosti, no tu ima još puno posla;

- **osobe s invaliditetom** – iako su se stavovi prema njima poboljšali u posljednje vrijeme, osobe s invaliditetom suočene su s mnogim preprekama i često se zanemaruju kao moguća publika;

- **etničke manjine** – iako je Rijeka vjerojatno jedan od najnaprednijih gradova u Hrvatskoj u odnosima prema etničkim manjinama, mora još dosta toga učiniti ne bi li od tolerancije napredovala do interkulturalnog dijaloga. Etničke kulturne skupine organiziraju se u udrugama koje njeguju njihov kulturni identitet, ali većinom su izolirane. Posebna pozornost posvetit će se romskoj zajednici kao najviše marginaliziranoj i stigmatiziranoj manjini;

- **novi imigranti** – nedavne migracije izbjeglica u najatraktivnije europske zemlje nisu se osjetile u Rijeci. Ali u narednim godinama može se očekivati da će se migracije nastaviti te da će se naš grad morati pripremiti za prihvat ljudi iz arapskih i afričkih zemalja. Pružanje kulturnih mogućnosti nužno je za osiguranje integracije na temelju uzajamnog poštovanja (a ne asimilacije);

- **seksualne i rodne manjine** – LGBTQ identiteti formalno se poštuju, ali su društveno i kulturno marginalizirani. Postoje neke posebne kulturne aktivnosti, ali trebaju se uložiti dodatni napori u njihovo uključivanje u redovite programe kulturnih djelatnosti;

- **udaljene zajednice** – ljudi koji žive u zabačenim područjima kao što su planine i otoci nemaju pristup kulturnim događajima jer se većina događaja održava u gradovima. Uloženi su neki napori u organizaciju kulturnih sadržaja na takvim područjima, ali treba učiniti puno više kako na oživljavanju kulturnog života, tako i na dovođenju tih građana kao publike u Rijeku.

Stvorit će se nove mogućnosti u sklopu posebno osmišljenih kulturnih programa (u sklopu naših programskih pravaca i pridruženih programa), novostvorenih struktura i mjesta (kao što su **Kuhinja**, **Ciglena kuća** i **RiHub**), aktivnosti učenja te volonterskog programa. Da bismo potaknuli sudjelovanje, provodit ćemo korake pažljivo osmišljene strategije (vidi 6.4. Marketing i komunikacija) i kulturne animacijske aktivnosti (vidi 3. Kulturni i umjetnički sadržaj).

Uložit ćemo maksimalne napore u uklanjanje fizičkih prepreka i pružanje pristupa osobama s invaliditetom. U politici određivanja cijena uzet će se u obzir gospodarske razlike (smanjene cijene za određene skupine), a velik broj aktivnosti bit će besplatan. Moguće intelektualne prepreke izbjegavat će se putem jednostavnijih, (ali ne glupih!), komunikacijskih materijala, čime će se poštovati svačije intelektualne sposobnosti bez obzira na obrazovanje. Nadalje, nećemo se zaustaviti samo na uklanjanju barijera, odnosno pružanju pristupa, već ćemo motivirati interes (animiranjem) i poticati aktivno sudjelovanje.

Primjeri kulturnih aktivnosti koje su posebno relevantne ili osmišljene za skupine (pojedinosti potražite u poglavlju 3. Kulturni i umjetnički sadržaji)

DJECA	**Ciglena kuća** – cijeli programski pravac, primjerice: *Multimedijski kamp*, *Ciglena kuća na kotačima*, *Mjesec dječje knjige*, *Slatko kazalište*; **Dopolavoro** – *FRIS 2020*; **Slatko & slano** – dječji programi u gradskim prostorima i školama
MLADI	**Ciglena kuća** – Klik!, Multimedijski kamp; **27 susjedstava** – Kampus, Potisnute povijesti (gradska četvrt Baredice); **Kuhinja**– Navijači; **Dopolavoro** – Centar za uporabu, FRIS 2020; **Slatko & slano** – Spring Forward
OSOBE TREĆE ŽIVOTNE DOBI	**Kuhinja** – Žena, majka, radnica; **Dopolavoro** – Riječka industrijska olimpijada
OSOBE S INVALIDITETOM	**Kuhinja** – Nestvarni gradovi; **Dopolavoro** – ReUse Centre
ETIČKE MANJINE	**Kuhinja**– Nestvarni gradovi i redovite aktivnosti; **27 susjedstava** – Nomadi (romska zajednica u Pehlinu)
NOVI IMIGRANTI	**Kuhinja** – razvit će se aktivnosti u odnosu na stvarnu situaciju povezanu s dolaskom novih imigranata; **Dopolavoro** – ReUse Centre
SEKSUALNE I RODNE MANJINE	**Kuhinja** – HERA; **Dopolavoro** – Rad je mrtav, živio rad
UDALJENE ZAJEDNICE	**27 susjedstava** – udaljeni otoci kao što su Unije i Susak, planinske regije (projekti će se odabrati iz poziva); **Dopolavoro** – Od Gredelja do Benčića; **Lungomare** (otoci)

VOLONTERSKI PROGRAM RIJEKA 2020

Uz ciljane volonterske programe u kulturnim institucijama uključujemo volontere u sve promotivne aktivnosti i aktivnosti vezane uz program: širenje informacija i raspodjela promotivnih materijala, upravne i administrativne zadaće, prevođenje, vodiči i izvjestitelji, pomoć u logističkim i tehničkim zadacima, gostovanje umjetnika i još mnogo toga. Jedan je primjer Program dobrodošlice koji se organizira u suradnji s Turističkom zajednicom grada Rijeke, u sklopu kojeg su volonteri zaduženi za doček gostiju, pružanje informacija o gradu i aktualnim kulturnim događajima ili vođenje tematskih šetnji kroz grad.

Osnovni su elementi upravljanja pronalazak volontera, priprema volontera kroz obuku i edukaciju te procjena njihova rada i njihovo zadovoljstvo. Planiramo uključiti 5 000 do 7 000 volontera, bilo kratkoročno/jednokratno, bilo dugoročno. Program je otvoren za sve građane, a poseban naglasak stavlja se na marginalizirane tj. društveno isključene skupine. Program također privlači strane volontere i uključuje razmjene volontera.

U sklopu Programa učenja izgrađuju se kapaciteti za suradnju kulturnih institucija i volontera. Organiziraju se međunarodni volonterski događaji: međunarodna konferencija posvećena volonterstvu u kulturnom sektoru u suradnji s Europskim volonterskim centrom (Centre européen du volontariat, CEV), kao i Međunarodni volonterski kamp u suradnji s CEV-om, organizacijama akreditiranim kod Europske volonterske službe i udrugom EPEKA u Mariboru.

Volontere koordinira volonterski koordinator u Agenciji RI:2020 u partnerstvu s Volonterskim centrom Rijeka udruge SMART i drugim suradnicima.

Održivost ovih mogućnosti prvenstveno je zajamčena povećanim kapacitetima našeg kulturnog djelokruga za razvoj publike i angažman građana na različite načine (vidi **odjeljak Jedna rijeka: učenje**) te trajnom strukturom **Rijeka Resource** koja će i dalje obrazovati i podržavati razne kulturne aktivnosti još mnogo godina nakon 2020. godine. Novi prostori za događanja i popratna filozofija i struktura programa (**Kuhinja**, **Ciglena kuća**) posvećeni konkretnim ciljnim skupinama i dalje djeluju u sklopu glavnih aktivnosti velikih kulturnih ustanova. U mnogim udaljenim susjedstvima, manjim mjestima i otocima osnivaju se novi društveni centri, dok **Muzej u pokretu** (programski pravac **Lungomare**) povezuje udaljena mjesta i uključuje novu publiku.

5.3 Objasnite cjelokupnu strategiju razvoja publike, a posebice odnos prema obrazovanju i sudjelovanju škola.

Želimo ojačati i emancipirati druge

Ovo je jedno od prvih pitanja koja si postavljamo kad procjenjujemo prijedloge za projekte: *kome je rad namijenjen?* **Razmišljanje usmjereno publici** misao je vodilja projekta RI:2020, no ne zato što je napokon postalo prioritet u Europskoj uniji, nego zato što su mnogi naši europski partneri posljednjih godina igrali ključnu ulogu u uvođenju "perspektive posjetitelja" u kulturnu politiku Europske unije. I zato što jednostavno ima smisla.

Jedan je od prioriteta projekta RI:2020 proširenje je kulturnog sudjelovanja na nevidljive skupine (vidi odjeljak 5.2.). Podržavamo kulturne tradicije koje nastaju u susjedstvima i zajednicama, a transformiraju se međunarodnom mobilnošću i pristupom digitalnim informacijama i medijima. Smatramo da su takve tradicije najprikladnije za proširenje zajedničkih (europskih) vrijednosti na šire stanovništvo. Stvaramo neočekivane susrete na nekonvencionalnim mjestima. Povezujemo društveni angažman s umjetničkom izvrsnošću.

Strategija za razvoj publike projekta RI:2020 ima nekoliko međusobno povezanih razina:

- razvoj odnosa s postojećom publikom – nova iskustva, novi umjetnički oblici, uzbudljivi događaji;
- različitost publike – nove sociodemografske skupine; dopiranje do ljudi koji još nisu publika, ljudi u nepovoljnom položaju i marginalizirane skupine (vidi odjeljak 5.2.);
- donošenje umjetnosti ljudima – neobični prostori, javni prostori, zabačena područja;
- angažiranje građana u ulozi sukreatora (participativna umjetnost), kolega (volonterski program) i ambasadora koji dijele vlasništvo nad projektom RI:2020;
- kreativna primjena novih medija – aktivni i posredni angažman za komunikaciju i umrežavanje s publikom
- razvoj interdisciplinarnih partnerstava i suradnje između područja umjetnosti u svrhu dijeljenja i međusobnog povezivanja različitih skupina publike;
- pristupačna kulturna infrastruktura s atmosferom dobrodošlice – višenamjenski prostori (**Kuhinja**, **Ciglena kuća**); prilagodbe u postojećim institucijama (otvaranje soba za djecu, okupljanje itd.); Wi-Fi i ostala digitalna infrastruktura; uklanjanje fizičkih barijera; nova signalizacija prilagođena korisnicima; uređaji za osobe s oštećenjem sluha i vida; interaktivni prikazi itd.

- **RiHub** – prostor za susrete, građanske inovacije, suradnju, urednička redakcija, učionica i još mnogo toga (mnogo detaljniji opis nalazi se pod točkom 6.4. Marketing i komunikacija);
- **Rijeka Resource** – posebna jedinica posvećena razvoju publike (*VOYAGERS* – javnost i zajednica) koja pruža stručno znanje i podršku kulturnom sektoru, provodi istraživanje publike te koordinira zajedničke akcije i kampanje.

CILJNE SKUPINE

Posebnu pažnju posvećujemo građanima koje prepoznajemo kao marginalizirane skupine i skupine u nepovoljnom položaju (razlozi i podjela najbolje su objašnjeni pod točkom 5.2.) koje su važne u našoj strategiji za razvoj publike.

Ulažemo trud u angažiranje neočekivanih skupina iz Rijeke:

- obitelji s djecom
- redovitih posjetitelja kazališta, izložbi i glazbenih predstava kako bi sudjelovali u kulturnim događajima koje obično ne posjećuju
- boraca za građanska prava
- ljubitelja nogometa
- radnika većih poduzeća

Budući da trenutno nije moguće napraviti prihvatljivu približnu procjenu, nećemo navoditi ciljne brojke – želimo izbjeći manipulaciju.

PARTNERI ZA RAZVOJ PUBLIKE

- vrtići, škole i Sveučilište u Rijeci – institucijsko partnerstvo i individualni angažman nastavnika kao ambasadora
- domovi za osobe treće životne dobi, udruge za umirovljenike
- udruge manjine
- skupine i udruge za LGBTQ prava, prava žena, ljudska prava i zaštitu okoliša
- škole, lokalne knjižnice i gradska vijeća u udaljenim zajednicama
- HNK Rijeka – nogometaši djeluju kao ambasadori
- velike tvrtke u Rijeci i Županiji, radnički sindikati

PRIPREMNE AKTIVNOSTI

- mapiranje publike (prvo u 2016. godini, a zatim ponovno u 2018. godini)
- strateški i akcijski plan (prvi nacrt u 2016. godini, novi nacrt u 2018. godini)
- učenje (većina aktivnosti za razvoj publike u razdoblju 2016.–2018.)

Posebna pozornost pridaje se suradničkom učenju na međunarodnoj razini, tj. izgradnji kapaciteta s europskim partnerima u odnosu na to kako osnažiti i angažirati publiku, uključiti je u planiranje i kreiranje programa ("uzlazna uključenost"), kako proširiti publiku, povećati njezinu raznolikost , djelovati kao njezin domaćin i upravljati njome ("silazna uključenost").

Postojeći **kulturni strateški planovi** grada i Županije stavljaju naglasak na važnost programa za razvoj publike, financiranje programa u kulturnim institucijama i neovisnim kulturnim organizacijama koje nastoje stvoriti nove odnose s djecom i mladima kao publikom.

PRIMJERI MJERA ZA RAZVOJ PUBLIKE

- **RiHub** putem *Facebooka* uključuje publiku tijekom produkcijskog procesa i naknadno je povezuje s producentima i umjetnicima;
- u projektu **27 susjedstava** razvija se posebna internetska komunikacijska platforma uz angažman lokalnih skupina u različitim projektima;
- programska linija **Ciglena kuća** ujedinjuje nekoliko disciplina: knjižnice, kina, lutkarstvo; program **Muzej u pokretu** ujedinjuje kulturni i turistički djelokrug kako bi se postiglo preklapanje različitih skupina publike;
- **Laboratorij urbane reinvencije** angažira građane na radionicama o urbanističkom planiranju;
- **Muzej u pokretu – Lungomare** okuplja različite skupine radnika, a kao kulturno-turistički projekt usmjeren je i prema stranim posjetiteljima.
- programska linija **Kuhinja** ujedinjuje sve priče manjina na jednom mjestu i stavlja ih u središte društvenih događaja, ali ih i potiče na razmjenu iskustava. Uključuje, također, rad s pripadnicima LGBTQ skupina, građankama treće životne dobi i migrantima kao aktivnim tvorcima kulturnih programa i za njihovu "prirodnu" publiku i za druge ljude kojima se njihove priče približavaju putem umjetnosti;
- programska linija **Dopolavoro** usmjerena je na radnike i napore da se umjetnost učini pristupačnom.

6. UPRAVLJANJE

6.a Financije

Program RI:2020 izgrađen je na razumnim, izvedivim i stabilnim financijskim temeljima

GRADSKI PRORAČUN ZA KULTURU

6.a.1 Koliki je bio godišnji gradski proračun za kulturu tijekom posljednjih pet godina (bez izdataka za trenutnu prijavu za Europsku prijestolnicu kulture)?

GODINA PRORAČUN ZA KULTURU	% UKUPNOG PRORAČUNA	€
2012.	9,1 %	9 213 848,29
2013.	10,9 %	10 417 790,66
2014.	10,3%	9 532 438,23
2015.	10,8%	10 519 526,76
2016. – plan	12,0%	13 945 444,04

Gradski proračun za kulturu je glavni jamac stabilnosti i razvoja gradskog kulturnog sustava, cjelokupne kulturne i umjetničke djelatnosti te sektora kreativnih industrija. Za planiranje i izvršenje proračuna odgovoran je gradski Odjel za kulturu s 22 zaposlene osobe koje pokrivaju sve aspekte kulturno-umjetničke i opće administrativne stručnosti.

Proračun se koristi za:

- plaće, materijalne troškove i programska sredstva za 6 ustanova u kulturi sa 445 zaposlenih, kojima je osnivač Grad Rijeka
- programska sredstva za nezavisnu scenu i ustanove kojima Grad Rijeka nije osnivač
- sredstva za kapitalna ulaganja
- sredstva za održavanje i obnavljanje kulturne baštine.

Proračun se proteklih godina kreće između 9 i 11 posto od ukupnog gradskog proračuna, u ovisnosti od kapitalnih prioriteta pojedine proračunske godine.

Treba napomenuti da je od 2016. godine gradski proračun za kulturu konsolidiran, odnosno sadrži ostale javne subvencije (regionalne, državne, EU) gradskih ustanova u kulturi, kao i njihove druge vlastite prihode (pretplata, prodaja, sponzorstva i donacije).

Proračuni za kulturu glavnih partnera (PGŽ, Grada Opatija, Sveučilišta u Rijeci) iznose dodatnih 3,3 milijuna eura.

Time se realni proračun partnerskog kulturnog sustava Rijeke, regije, Opatije i Sveučilišta u 2015. godini penje na kumulativnih 17,3 milijuna eura.

6.a.2 U slučaju da grad planira koristiti sredstva iz svojega godišnjeg proračuna za kulturu za financiranje projekta Europske prijestolnice kulture, molimo navedite taj iznos, počevši od godine podnošenja prijave do godine Europske prijestolnice kulture.

U slučaju da Rijeka osvoji kandidaturu, sredstva iz gradskoga proračuna za provedbu EPK projekta osigurala bi se izdvojeno i povrh osnovnog riječkog proračuna za kulturu. Počevši od 2016. i završno s 2021. godinom. predviđena sredstva uključuju operativne troškove kao i troškove ulaganja u kapitalnu infrastrukturu povezanu s programima RI:2020.

Raspored izdvajanja sredstava za projekt RI:2020 prikazana su u tablici.

2016.	1 214 529
2017.	1 567 677
2018.	3 236 000
2019.	3 530 000
2020.	1 961 000
UKUPNO	13 468 883

6.a.3 Koji iznos ukupnoga godišnjeg proračuna grad namjerava potrošiti za kulturu nakon godine Europske prijestolnice kulture (u eurima i u postotku ukupnoga godišnjeg proračuna)?

Riječki proračun za kulturu proračun je kontinuiteta, procentualno najveći od svih velikih hrvatskih makroregionalnih centara (gradovi preko 50 000 stanovnika). U planu je nastavak takve prakse, stoga se može očekivati (s obzirom na makroekonomske pokazatelje) da bi proračun kulture za 2021. godinu mogao iznositi 13 milijuna eura, 12% od ukupnog gradskog proračuna.

OPERATIVNI PRORAČUN ZA GODINU NASLOVA

6.a.4 Prihodi koji pokrivaju operativne troškove: Molimo objasnite ukupni operativni proračun (odnosno sredstva koja su posebno izdvojena za pokriće operativnih troškova). Proračun pokriva pripremnu fazu, godinu naslova, evaluaciju i sredstva vezana uz aktivnosti koje će uslijediti nakon godine naslova.

UKUPAN PRIHOD ZA POKRIVANJE OPERATIVNIH TROŠKOVA	€	%
iz javnog sektora	27 327 000	90,10
iz privatnog sektora	3 000 000	9,90
UKUPNO	30 327 000	100

PRIHODI IZ JAVNOG SEKTORA

6.a.5 Kako će biti raspodijeljeni prihodi dobiveni od javnog sektora za pokriće operativnih troškova?

Prihod iz javnog sektora za pokrivanje operativnih troškova	€	%
Sredstva iz državnog proračuna	10 000 000	36,59
Grad	10 327 000	37,79
Županija	3 000 000	10,98
EU*	3 000 000	10,98
Drugo	1 000 000	3,66
UKUPNO	27 327 000	100

*osim nagrade Melina Mercouri

6.a.6 Jesu li tijela javne vlasti (grad, regija, država) već glasovale ili se financijski obvezala za pokrivanje operativnih troškova? Ako ne, kada će to učiniti?

Gradsko vijeće Grada Rijeke je na sjednici održanoj 22. prosinca 2015. godine sizglasalo pokriće operativnog dijela proračuna projekta Rijeka 2020.

Prihvaćen je plan po kojem će Grad Rijeka, u slučaju osvajanja titule, izdvojiti 10,3 milijuna eura za operativne troškove, kao i vremenski raspored raspoloživosti tih sredstava od 2016. do 2021. godine.

S obzirom na to da je u Republici Hrvatskoj obaveza financijsko planiranje za trogodišnji period, sredstva za projekt RI:2020 već su uvrštena u gradski proračun za 2016., 2017. i 2018. godinu, u ukupnom iznosu od 2,5 milijuna eura.

Županijsko vijeće Primorsko-goranske županije je 19. studenoga 2015. godine usvojilo županijski proračun za trogodišnje razdoblje. Proračun uključuje sredstva za projekte koje će Županija razvijati kao dio projekta Europske prijestolnice kulture, s ukupnim iznosom od 937 000 EUR.

Ministarstvo Republike Hrvatske potpisalo je pismo namjere kojim se hrvatskom gradu koji ponese titulu EPK 2020 obvezuje financirati operativni dio programa iznosom od 10 milijuna EUR.

6.a.7 Koja je vaša strategija prikupljanja sredstava u traženju financijske potpore programa/fondova Unije za pokriće operativnih troškova?

Važno je naglasiti da mnoge kulturne organizacije u gradu i regiji, kao i gradska uprava posjeduje potrebna znanja i vještine za samostalno povlačenje sredstava iz europskih fondova i programa te imaju iskustva u uspješnom provođenju europskih projekata unutar različitih programa (Kreativna Europa, Europa za građane, FP7, programi prekogranične suradnje, Ersamus+, i drugi). Sve ostale mogućnosti financiranja kulturne mobilnosti i projekata koje nude brojne europske organizacije i mreže također će se istražiti i uvrstiti u plan financiranja programa.

Unutar Agencije RI:2020 formirat će se iskusan tim za koordinaciju procesa prikupljanja sredstava iz programa i fondova Unije, kao i za tehničku pomoć u pripremi prijavnih dokumentacija. Odmah nakon imenovanja kreirat će se akcijski plan prikupljanja sredstava u suradnji s programskim direktorom i ostalim dionicima kako bi se odredio vremenski okvir za pisanje prijavne dokumentacije i podnošenje prijava za određene programe i fondove te resursi potrebni za upravljanje projektima. Važan segment programa **Jedna Rijeka:Učenje** je jačanje kapaciteta kulturnog sektora za apliciranje na fondove i programe Unije.

6.a.8 Prema kojem bi vremenskom rasporedu grad ili tijelo odgovorno za pripremu i provedbu projekta Europske prijestolnice kulture trebali dobivati sredstva za pokriće operativnih troškova u slučaju da gradu bude dodijeljen naslov Europske prijestolnice kulture?

IZVOR PRIHODA ZA POKRIVANJE OPERATIVNIH TROŠKOVA	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
EU	/	125 000	420 000	870 000	950 000	635 000
Sredstva iz državnog proračuna	1 000 000	1 000 000	1 500 000	2 000 000	2 500 000	2 000 000
Grad	261 000	915 000	1 307 000	2 353 000	3 530 000	1 961 000
Županija	250 000	316 000	362 000	800 000	800 000	472 000
Sponzori	/	320 000	450 000	830 000	1 170 000	230 000
Drugo	/	100 000	200 000	300 000	400 000	/

PRIHODI IZ PRIVATNOG SEKTORA

6.a.9 Koja je strategija prikupljanja sredstava od privatnih sponzora? Koji je plan uključivanja sponzora u događanje?

Ukoliko Rijeka osvoji titulu Europske prijestolnice kulture izradit će se detaljna strategija prikupljanja sredstava od privatnih sponzora te će se ponuditi širok i inkluzivan model koji otvara prostor velikim regionalnim brandovima (s kojima Grad Rijeka i njezine sastavnice već imaju razvijenu suradnju kroz sponzorske i partnerske sporazume), kao i manjim lokanim tvrtkama, s ciljem postizanja što veće vidljivosti koju ovakvo prestižno međunarodno događanje kao što je EPK nudi.

S ovom namjerom već su ostvareni brojni kontakti i javna predstavljanja s predstavnicima poslovnog sektora. Prikupljena su i pisma namjere, koja će biti predočena Povjerenstvu za ocjenu prijave.

Predstavnici županijskog ureda Hrvatske gospodarske komore, kao i predstavnici turističkog sektora bit će odmah uključeni u Partnersko vijeće RI:2020, zajedno s predstavnicima Grada Rijeke, Primorsko – goranske županije, Grada Opatije i Sveučilišta u Rijeci.

Kulturni sektor potaknut će se i obučiti za prikupljanje sponzorskih sredstava od tvrtki i pojedinaca kroz program **Jedna Rijeka:Učenje**.

OPERATIVNI TROŠKOVI

6.a.10 Molimo raščlanite operativne troškove ispunjavanjem niže navedene tablice.

Raščlanjivanje operativnih troškova

	€	%
troškovi programa	22 227 000	73,29
promocija i marketing	4 000 000	13,19
plaće, fiksni troškovi, administracija	3 600 000	11,87
drugo	500 000	1,65
UKUPNI OPERATIVNI TROŠKOVI	30 327 000	100

TROŠKOVI PROGRAMA

Ovaj proračunski pravac sadrži sve planirane troškove za kulturni i umjetnički sadržaj projekta.

Detaljna struktura programskog financiranja definirat će se ukoliko Rijeka bude imenovana Europskom prijestolnicom kulture 2020. Time se osigurava nužnu prilagodbu obzirom na raspoloživa europska i potencijalna sponzorska sredstva. Za izradu strukture programskog financiranja bit će zadužen Direktor razvoja i nadležni odjel agencije RI:2020.

MARKETING I PROMOCIJA

Proračun za marketing i promociju (osim sredstava za osoblje i infrastrukturne troškove) velikim će dijelom biti korišten za inovativne metode kreiranja vlastitog digitalnog sadržaja, u omjeru 65 % za marketing sadržaja (*content marketing*) i 35 % za klasično oglašavanje.

Važno je naglasiti da će Turistička zajednica grada Rijeke i Turistička zajednica Kvarnera uložiti dio svojih promotivnih sredstava u marketing i promociju ukoliko Rijeka osvoji titulu.

PLAĆE, FIKSNI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

Ova linija uključuje troškove za zaposlenike, materijalne i administrativne troškove agencije RI:2020 (€ 2 500 000), zaposlenike centra **Rijeka Resource** (€ 600 000), kao i troškove provođenja evaluacije (€ 500 000), koji su procijenjeni temeljem detaljnog razvojnog plana.

U slučaju imenovanja, agencija RI:2020 započet će s radom 1. srpnja 2016. godine s 10 stalno zaposlenih osoba te će postupno povećavati broj zaposlenih do vrhunca svog djelovanja 2019. i 2020. godine, kada će agencija, u skladu s planom, brojiti 45 stalno zaposlenih osoba.

OSTALI TROŠKOVI

U ostale troškove ubrajamo sredstva za nepredviđene troškove, uključujući mogućnost investiranja u zanimljive projekte i suradnje koji nisu obuhvaćeni trenutnim programom.

6.a.11 Planirani raspored trošenja proračuna za operativne troškove

RASPORED POTROŠNJE*		2016	2017	2018	2019	2020	2021	TOTAL
Troškovi programa	€	450 000	1 350 000	3 100 000	6 627 000	7 600 000	3 100 000	22 227 000
	%	2,02	6,07	13,95	29,82	34,19	13,95	100
Troškovi marketinga i promocije	€	300 000	500 000	600 000	1 200 000	1 100 000	300 000	4 000 000
	%	7,5	12,5	15	30	27,50	7,5	100
Plaće, fiksni troškovi, administracija	€	230 000	450 000	620 000	830 000	1 020 000	450 000	3 600 000
	%	6,39	12,5	17,22	23,06	28,33	12,5	100
drugo	€	/	50 000	100 000	150 000	150 000	50 000	500 000
	%	/	10	20	30	30	10	100

PRORAČUN ZA KAPITALNE TROŠKOVE

6.a.12 Kako su raščlanjeni prihodi koji će se dobiti od javnog sektora za pokriće kapitalnih troškova?

PRIHOD IZ JAVNOG SEKTORA ZA POKRIĆE KAPITALNIH TROŠKOVA	€	%
Sredstva iz državnog proračuna	3 140 000	13,98
Grad	3 317 046	14,76
Županija	590 000	2,63
EU (osim nagrade Melina Mercouri)	9 420 000	41,93
Drugo	6 000 000	26,7
UKUPNO	22 467 046	100

Projekt revitalizacije bivšeg industrijskog kompleksa *Benčić* već ima dovršenu projektnu dokumentaciju (studija izvodljivosti, glavni projekti, dio građevinskih dozvola). Cjelokupni projekt revitalizacije sastoji se nekoliko zasebnih projekata rekonstrukcije, koji će biti provedeni u fazama. Prva faza uključuje i obnovu zgrade Palače Šećerane (u sklopu kompleksa Benčić) i broda Galeb kao dijela integriranog projekta obnove kulturne baštine, koji je spreman za aplikaciju na EU fondove. Oba objekta su zaštićeni spomenici kulture Republike Hrvatske.

U tablici su navedeni kapitalni troškovi za ključne infrastrukturne projekte, važne za provedbu projekta RI:2020.

Projekti koje provodi Grad Rijeka:

- izgradnja **Ciglene kuće** u sklopu kompleksa *Benčić*
- preseljenje Muzeja moderne i suvremene umjetnosti (uključujući i prostor za održavanje programskog pravca **Kuhinja**) u zgradu u sklopu kompleksa *Benčić* (u tijeku)
- rekonstrukcija Palače Šećerane u sklopu kompleksa *Benčić* u novu zgradu Muzeja grada Rijeke
- obnova broda Galeb (pripremljena prijavna dokumentacija za fondove Unije)
- opremanje prostora **RiHub**

Grad Opatija već je počeo sa izgradnjom kulturno-turističkog centra, ukupne vrijednosti 6 milijuna eura. Dovršetak izgradnje objekta predviđen je do kraja 2016. godine, a uz njega se veže realizacija programa u okviru programske linije **Lungomare – Muzej u pokretu**.

Županijski kapitalni projekt nove kulturno-turističke rute **Putovima Frankopana** povezan je s programskim pravcem **27 susjedstava**. To je strateški projekt obnove desetak povijesnih objekata, u koji je PGŽ od 2015. godine uložila oko 3 milijuna eura.

6.a.13 Jesu li tijela javne vlasti (grad, regija, država) već glasovala ili se financijski obvezala za pokrivanje kapitalnih troškova? Ako ne, kada će to učiniti?

Gradsko vijeće Grada Rijeke je na sjednici održanoj 22. prosinca 2015. godine izglasalo pokriće dijela kapitalnih troškova infrastrukture vezane za programe projekta RI:2020. Radi se o sufinanciranju dijela projekta rekonstrukcije i revitalizacije kompleksa *Benčić* i motornog broda Galeb. U gradskome proračunu za 2016., 2017., i 2018. godinu za tu je namjenu predviđeno ukupno 2,26 milijuna eura.

Grad Opatija osigurao je sredstva za izgradnju Kulturno turističkog centra u svom proračunu za 2016. godinu, u iznosu od 6 milijuna eura.

Sredstva za županijski kapitalni projekt nove kulturno-turističke rute **Putovima Frankopana** planirana su u okviru razvojnog strateškog akcijskog plana Primorsko – goranske županije za razdoblje od 2016.–2020. godine, usvojenog na Županijskom vijeću, 19. studenoga 2015. godine.

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Grad Rijeka potpisali su 2013. godine sporazum o sufinanciranju projekta obnove kompleksa *Benčić*.

6.a.14 Koja je vaša strategija prikupljanja sredstava za traženje financijske potpore programa/fondova Unije za pokriće kapitalnih troškova?

Izgradnja kapitalne infrastrukture za potrebe programa RI:2020, kao i njeno financiranje, u potpunosti je prilagođeno dostupnim EU fondovima. Iz fondova EU planiramo sufinancirati dva ključna infrastrukturna projekta.

Integrirani program **"Turistička valorizacija reprezentativnih spomenika riječke industrijske baštine"**, koja uključuje rekonstrukciju i prenamjenu Motornog broda Galeb i Upravne zgrade bloka Benčić u funkciju Muzeja Grada Rijeke.

Projekt se prijavljuje za sufinanciranje iz Europskog fonda za regionalni razvoj i to kroz Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020., prioritet 06 – Očuvanje i zaštita okoliša i promocija učinkovitosti resursa.

U sklopu otvorenog poziva Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU "Priprema i provedba Integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine", za provedbu integriranih programa u prvoj je fazi natječaja predviđeno 42,5 milijuna eura, što višestruko prelazi vrijednost projekta.

S obzirom na dobru uklopljenost projekta u strateške okvire i značajan doprinos projekta indikatorima na razini OPKK i visoki stupanj pripremljenosti projekta (razina građevinske dozvole), predviđamo da neće biti većih rizika kod osiguravanja sredstava projektu iz ovog izvora. Napominjemo i da je projekt prioritet Ministarstva kulture Republike Hrvatske te da je za njega potpisan sporazum o sufinanciranju između Grada Rijeke i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Ciglena kuća, kulturno – edukacijski centar za djecu, planira se financirati putem ITU mehanizma, za koji je na razini Hrvatske planirano 345 351 269 EUR.

Urbana aglomeracija Rijeka, kao urbano područje koje je kandidat za financiranje aktivnosti putem ITU mehanizma, definirala je smjer svoga razvoja u Strategiji razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2016.–2020., što je jedan od preduvjeta za korištenje ITU sredstava.

U tom su dokumentu prioritetni infrastrukturni projekti koji se odnose na revitalizaciju bloka *Benčić* iz bivšeg industrijskog u kulturni centar. Projekt **Ciglena kuća** prijavit će se u sklopu Specifičnog cilja 6.e.2 – Korištenje zapuštenih prostora (industrijska i vojna zemljišta).

U razvoj projektne i natječajne dokumentacije za navedene projekte Grad Rijeka je do sada uložio 1,78 milijuna EUR.

6.a.15 Prema kojem bi vremenskom rasporedu grad ili tijelo odgovorno za pripremu i provedbu projekta Europske prijestolnice kulture trebali dobivati sredstva za pokriće kapitalnih troškova u slučaju da gradu bude dodijeljen naslov Europske prijestolnice kulture?

IZVOR PRIHODA ZA KAPITALNE TROŠKOVE	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU	/	2 023 300	3 263 387	3 589 725	543 588	/
Sredstva iz državnog proračuna	/	/	750 000	875 000	1 200 000	315 000
Grad	175 163	953 529	652 677	652 677	883 000	/
Županija	/	120 000	290 000	180 000	/	/
Sponzori	/	/	/	/	/	/
Drugo	/	6 000 000	/	/	/	/

Po potrebi ovdje umetnite tablicu s preciznijim podacima o iznosima koji će se utrošiti za novu kulturnu infrastrukturu koja će se koristiti u okviru godine naslova.

1.	Brod Galeb	€ 4 500 000
2.	Ciglena kuća	€ 5 600 000
3.	Palača šećerane	€ 5 000 000
4.	RiHub	€ 450 252
5.	MMSU (H-objekt, prva faza)	€ 326 794
6.	KTC Opatija	€ 6 000 000
7.	Putevima Frankopana	€ 590 000

6.b Organizacijska struktura

Osnivamo nezavisnu Agenciju Rijeka 2020 sa svim pripadajućim ovlastima

6.b.1 Koja je vrsta upravljačke i provedbene strukture predviđena za provedbu godine Europske prijestolnice kulture?

Za provedbu godine Europske prijestolnice kulture predviđena je neprofitna tvrtka *Rijeka 2020* u vlasništvu Grada Rijeke, koja će biti osnovna odmah po dobivanju titule. Zadatak tvrtke je *samostalna*, *efikasna* i *transparentna* provedba projekta Rijeka EPK2020, u odnosu na partnere i javnost. Agencija će poslovati tijekom čitavog perioda pripreme i provedbe RI:2020, zaključno do konca 2021. godine..

Agencija ima cjeloviti mandat za implementaciju operativne, programske i komunikacijske strategije RI:2020, dok će infrastrukturne investicije voditi Grad Rijeka, odnosno partneri koji su odgovorni za određeni projekt. U skladu s hrvatskom legislativom, Agenciju osniva Grad kao organizaciju s najvećim mogućim stupnjem neovisnosti u donošenju odluka obzirom na program i upravljanje projektom.

Agencija je odgovorna za program (umjetnički direktor i glavni programski koordinator), komunikaciju i marketing (direktor za komunikacijski management), prikupljanje sredstava (direktor razvoja) i upravljanje agencijom (glavni izvršni direktor, administrativni i financijski direktor). Svi direktori/upravitelji zajedno čine Upravno vijeće i vode svoje resorne odjele.

Radi provođenja objektivne i nezavisne evaluacije, putem javnoga natječaja angažirat će se nezavisni evaluator, dok će za koordinaciju različitih aktivnosti vezanih uz evaluaciju biti zadužen koordinator za evaluaciju. (vidi 1.4.1.). Kako bi upravljanje Agencijom bilo što transparentnije za javnost, osigurat će se sudjelovanje građana kroz Vijeće građana te već postojeće Vijeće mladih Benčić, a bit će formirano i posebno savjetodavno tijelo sastavljeno od predstavnika svih partnera.

Od 2018. godine bit će, također, oformljeno zasebno tijelo odgovorno za aktivnosti jačanja kapaciteta, kao i profesionalnu podršku u provođenju umjetničkog i kulturnog programa. **Rijeka Resource** nastavit će sa svojim djelovanjem i nakon godine europske prijestolnice kulture (vidi 3.1.).

Glavna zadaća Agencije ja osigurati provođenje umjetničke vizije i strukture kulturnog programa te osigurati uvjete koji odgovaraju strateškim i operativnim ciljevima, kao što je zacrtano u prijavnoj dokumentaciji.

6.b.2 Kako će ta struktura biti organizirana na upravljačkoj razini? Molimo da jasno navedete tko će biti osoba/osobe koja/koje će imati krajnju odgovornost za ukupno vođenje projekta?

Glavni izvršni direktor je odgovoran za sve upravljačke funkcije društva te programske i financijske ciljeve. GID putem javnih natječaja odabire svoje prve suradnike, izuzev Umjetničkog direktora.

GID postavlja kadrovsku strukturu organizacije te planira i zapošljava potrebne suradnike tijekom trajanja projekta.

Umjetnički direktor zadužen je za stručno i nezavisno provođenje umjetničke vizije RI:2020, dosljedno zadanom programskom konceptu i programskoj strukturi. Umjetnički direktor je tijekom kandidacijskog procesa, zajedno s programskim koordinatorom, predvodio tim koji je vršio selekciju i međusobno umrežavanje i grupiranje umjetničkih programa i projekata nastalih izravnim angažmanom kulturnih institucija, kao i putem otvorenog javnog natječaja. Njegov je glavni zadatak održati i provesti postojeću konceptualnu i umjetničku viziju tijekom cijeloga razdoblja provedbe projekta, sve do 2020. godine.

Najbliži suradnici glavnog izvršnog direktora i umjetničkog direktora, ujedno i voditelji glavnih odjela su:

Glavni programski koordinator je odgovoran za provedbu i koordinaciju svih kulturnih i umjetničkih aktivnosti. Glavni programski koordinator u svojem svakodnevnom poslu usko surađuje s Umjetničkim direktorom, kao i s ostalim direktorima i njihovim odjelima. Glavni programski koordinator imenuje koordinatora za svaki od 7 programskih pravaca i vezanih programa (*Flagships i Fleets*), kao i koordinatore za program jačanje kapaciteta (*Learning*) te koordinaciju otvaranja i zatvaranja godine EPK (*Karneval*). Taj tim je na svojevrstan način "središnja jedinica" za koordinaciju i produkciju kulturnog i umjetničkog sadržaja projekta.

Direktor za komunikacijski management je zadužen za provođenje svih komunikacijskih aspekata projekta. U njegovom je djelokrugu rada provedba marketinške i medijske strategije, odnosi s javnošću te realizacija svih ostalih aspekata projekta koji generiraju vidljivost.

Direktor razvoja je ključna osoba za provođenje i koordinaciju svih procesa prikupljanja sredstava iz javnih proračuna, s posebnim naglaskom na postavljanje strategije i koordinaciju privlačenja sredstva iz fondova EU. Direktor razvoja usko surađuje s Glavnim programskim koordinatorom, produkcijskim timom, kao i organizacijama – domaćinima određenih projekta unutar projekta RI:2020.

Administrativni i financijski direktor zadužen je za proračun projekta, ekonomske i pravne aspekte poslovanja uključujući sve ugovore koji proizlaze iz programa RI:2020. Osobno je odgovoran za izradu glavnih financijskih izvještaja i provođenje svih postupaka javne nabave pomoću kojih se osiguravaju potrebna dobra i usluge, sukladno zakonskim propisima.

SAVJETODAVNA TIJELA

Vijeće građana "Luke različitosti" uključuje zainteresirane građane te svojom strukturom najvjernije odražava gradsku demografsku strukturu u svim bitnim aspektima: dobnim, spolnim, rodnim, religijskim itd. Vijeće građana kao neovisno tijelo predstavlja reprezentaciju najšire neprofesionalne javnosti i time osigurava kontinuirani dijalog i na najbolji način uvažava razmišljanja naših sugrađana o projektu RI:2020 i njegovom utjecaju na razvoj grada.

Vijeće mladih Benčić osigurava sudjelovanje mladih generacija te uključuje sudionike u dobi od 7 do 13 godina. Vijeće mladih Benčić osnovano je 2014. godine kao spontana reakcija na ambiciju grada da postane EPK i revitalizira bivši industrijski kompleks Benčić za potrebe kulture. Vijeće okuplja dvadesetak djece koja provode jedan vikend mjesečno u zajedničkim cjelodnevnim

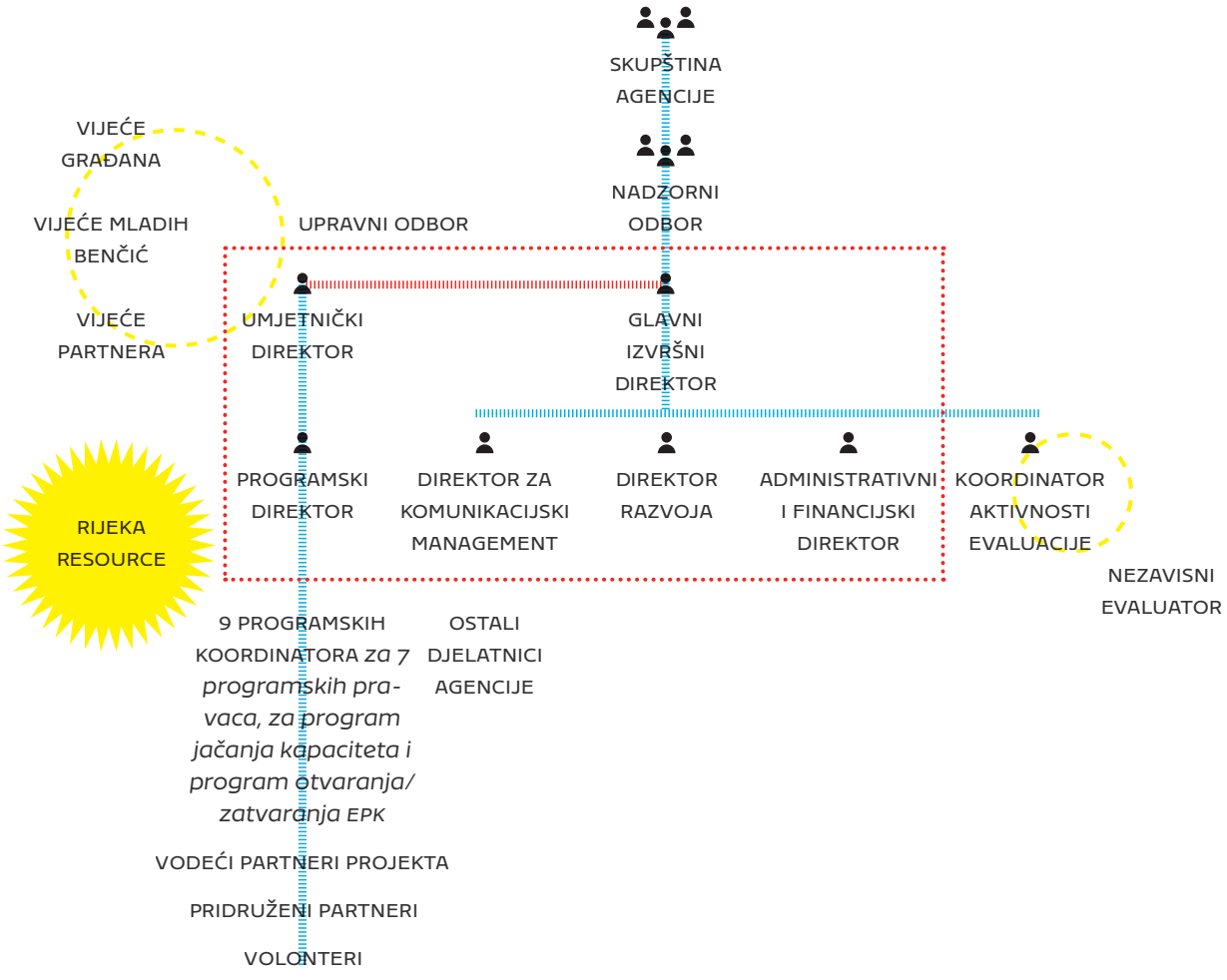

aktivnostima. Cilj Vijeća je upoznavanje djece s različitim oblicima umjetnosti, uključivanje u rad kulturnih institucija, ali i podizanje svijesti djece o povijesti njihovog grada, jačanje njihovog osjećaja pripadnosti, brige za prošlost te pruža osnove za promišljanje o budućnosti grada.

Vijeće partnera uključuje predstavnike PGŽ, Sveučilišta u Rijeci, Grada Opatije, Hrvatske gospodarske komore te Turističkih zajednica Rijeke i Kvarnera.

Navedena organizacijska tijela imaju savjetodavnu ulogu i osiguravaju kontinuiranu komunikaciju sa zainteresiranom javnošću, u duhu procesa kandidature, koji je obilježio čitav niz javnih rasprava u svim ključnim fazama i donošenjima odluka.

MJESTO: RIHUB

U procesu razvoja kandidature, paralelno s planiranjem organizacijske strukture i definiranjem njene funkcije, jačala je ideja o važnosti fizičkog mjesta, budućeg sjedišta agencije koja će upravljati projektom RI:2020. Sam prostor i njegova organizacija imat će snažan utjecaj na upravljanje projektom RI:2020 i njegovim rezultatima.

Za tu je potrebu već osiguran prostor u strogom središtu grada, ukupne površine 1200 m^2, gdje su, tijekom čitave pripreme kandidature, održana brojna događanja. **RiHub** će biti mjesto stalne interakcije s najširom javnošću i kreativnom zajednicom. Osim ureda Agencije, **RiHub** će ugostiti i posebno formiran ured za komunikaciju između predstavnika svih odjela gradske uprave i građana.

6.b.3 Kako ćete osigurati da ta struktura ima djelatnike s odgovarajućim vještinama i iskustvom planiranja, upravljanja i provedbe kulturnog programa u godini u kojoj grad nosi naslov?

Svi ključni ljudi, zaposlenici Agencije RI:2020, odabrat će se putem javnog natječaja s jasno strukturiranim pravilima i najvišim kriterijima odabira, u skladu s važećim pravnim propisima. Pored toga, zaposlenicima Agencije pružit će se brojne mogućnosti profesionalnog usavršavanja, uključujući i program jačanja kapaciteta kroz liniju **Jedna Rijeka: učenje**. Suradnja s prijestolnicama kulture od 2016. do 2020. godine pružit će, također, osoblju Agencije priliku za učenje o upravljanju projektima EPK, uključujući programe stažiranja.

6.b.4 Kako ćete osigurati odgovarajuću suradnju između lokalne vlasti i organizacijske strukture uključujući i umjetnički tim?

Manje formalni (premda ne i manje bitan) dio suradnje između lokalne vlasti i organizacijske strukture opisan je u pitanju 6.b.2. u dijelu koji opisuje **RiHub**, fizičko mjesto upravljanja projektom.

Formalna suradnja između Grada Rijeke i Agencije ostvarit će se putem uobičajenih mehanizama koji su definirani za kulturne institucije i tvrtke u gradskome vlasništvu.

Grad Rijeka kao vlasnik Agencije putem Gradskoga vijeća imenuje Skupštinu Agencije i Nadzorni odbor.

Skupština Agencije odgovorna je za provođenje temeljnih akata Agencije, za utvrđivanje i provođenje strategije Agencije te kontrolu rada Nadzornog odbora. Skupština donosi ili potvrđuje sve bitne odluke koje se tiču vlasničke strukture, rezultata poslovanja, imenuje direktora te imenuje/razrješava dužnosti članove Nadzornog odbora. U Gradu Rijeci je praksa da Skupštinu čini jedan član i to Gradonačelnik, a time se ostvaruje najbolja povezanost Agencije sa strategijom Grada Rijeke.

Grad Rijeka ima praksu da u svim trgovačkim društvima u kojima je vlasnik/suvlasnik imenuje i članove **Nadzornog odbora**, u kojem zaposlenici biraju svoga predstavnika. Nadzorni odbor ima zadatak nadzirati financijsko poslovanje u povezanosti sa ostvarenjem planova-programa.

Praksa je u Gradu Rijeci da se u Nadzorne odbore gradskih društava imenuju članovi Gradskog vijeća i/ili stručne osobe koje uživaju podršku Gradskoga vijeća sa stanovišta ostvarenja javnih ciljeva, odnosno interesa Grada Rijeke.

6.b.5 Prema kojim kriterijima i pod kojim uvjetima su izabrani ili će biti izabrani glavni i umjetnički ravnatelj? Koji su – ili će biti – njihovi profili? Kada će oni preuzeti funkciju? Koja će biti njihova područja djelovanja?

U slučaju da Rijeka osvoji titulu EPK, glavni izvršni direktor bit će izabran na međunarodnom javnom natječaju, a najkasnije do 1. srpnja 2016. godine. Glavni direktor u javnom natječaju mora jasno predočiti na koji će način provesti predviđene programske ciljeve u okviru zadanih financijskih okvira. Glavni direktor bira se na funkciju do 31. prosinca 2021. godine.

Glavni izvršni direktor mora osigurati ispunjenje svih ciljeva projekta Rijeka 2020, stoga je nužno da se radi o osobi sa relevantnim međunarodnim iskustvima u upravljanju dugoročnim projektima u kulturi, na financijskoj i organizacijskoj skali usporedivim s razmjerom EPK projekta.

Glavni direktor mora imati dokazano iskustvo i mogućnosti upravljanja kompleksnim ljudskim resursima, s obzirom na to da Rijeka 2020 na vrhuncu provedbe projekta predviđa tim od 45 ljudi.

Slaven Tolj imenovan je 15. 9. 2015. umjetničkim ravnateljem projekta. Obzirom na njegovo sudjelovanje u svim fazama realizacije projekta, u radnoj grupi za izradu koncepta kandidature i radnoj grupi za evaluaciju svih programa, Tolj je garancija kontinuiteta konceptualne i umjetničke vizije u fazi provedbe programa. Upravo je njegov bezrezervni angažman tijekom pripreme kandidature, kao i 25 godina uspješne međunarodne karijere, kako umjetničke tako i organizacijske, bila presudna referenca za njegovo imenovanje..

Slaven Tolj, multimedijski umjetnik i kustos, rođen je u Dubrovniku, 1964. godine. Poznat je po svojoj umjetnosti ready-madea i performansa, instalacijama i fotografijama, koje se na svojstven način bave društvenim i političkim pitanjima. Tolj je izveo brojne performanse i akcije u Hrvatskoj i inozemstvu te je bio sudionik brojnih izložbi, kao što su Documenta X (Kassel, 1997), "Tijelo i istok", Moderna galerija (Ljubljana, 1998), Muzej suvremene umjetnosti (Zagreb, 1998), Apex Art (New York, 2000), "Prekinute igre", Galerie für Zeitgenössische Kunst (Leipzig, 2004).

Slaven Tolj posvećen je promociji suvremene umjetnosti kao umjetnik, autor i organizator brojnih kulturnih i umjetničkih događanja, član je brojnih umjetničkih vijeća i savjeta za vizualne umjetnosti i nove medije te ima značajan utjecaj na razvoj i afirmaciju suvremene umjetnosti u Hrvatskoj kao i razvoj i priznavanje nezavisne i novomedijske umjetničke scene.

Tolj je bio hrvatski selektor i kustos 51. Venecijanskog bijenala 2005. godine, a od 2012. godine djeluje i kao ravnatelj Muzeja moderne i suvremene umjetnosti u Rijeci.

6.c Planiranje nepredviđenih situacija

6.c.1 Jeste li proveli/planirali procjenu rizika?

Plan za nepredviđene situacije, kao i potrebne mjere i aktivnosti na svim razinama, osmišljeni su kao dio procesa prijave Grada Rijeke za Europsku prijestolnicu kulture 2020. Rezultati toga rada predstavljeni su zajedno s ublažavanjem rizika u poglavlju 6.c.3.

6.c.2 Koje su glavne prednosti i slabosti vašeg projekta?

Napravili smo *SWOT* analizu kako bismo analizirali uzročnost. Subjekt obuhvaćen pojmom "mi" u analizi uključuje cjelokupnu riječku kulturnu scenu, institucionalnu i onu koja to nije, kao i pretpostavljenu upravljačku strukturu Europske prijestolnice kulture. Tablicu SWOT analize pogledajte na sljedećoj stranici ▸

6.c.3 Kako planirate prevladati slabosti, uključujući korištenje instrumenata smanjenja i planiranja rizika, planiranje vezano uz nepredviđene situacije itd.

Ovo je niz taktika kojima planiramo ublažiti očekivane rizike:

Nedovoljno razvijene mogućnosti kulturnog djelokruga razvit će se pažljivo osmišljenim programom izgradnje kapaciteta – **Jedna Rijeka: Učenje** i profesionalnom podrškom koju će omogućiti **Rijeka Resource**.

Pozitivne promjene u stavu i ponašanju građana pokrenut ćemo svojim programom Doseg (vidjeti 5. poglavlje).

Strateško planiranje: Nadležna tijela Grada, šireg gradskog područja i Županije prihvatila su strateške dokumente za razdoblje do 2020. godine. Strateški dokumenti povezani su na svim trima razinama i svi kao strateški projekt navode projekt prijave Grada Rijeke za Europsku prijestolnicu kulture 2020.

Financiranje: Proračunsko financiranje na svim trima razinama (Grad, šire gradsko područje i Županija) planirano je u skladu s povezanim strateškim dokumentima. Projekt Europske prijestolnice kulture 2020. određen je kao prioritetni projekt za proračunsku perspektivu do 2020. godine.

S

- lokalna i regionalna politička stabilnost (sve stranke u Gradskom vijeću podržavaju sve ključne odluke RI:2020)
- tri infrastrukturna projekta već su u provedbi (MMSU Benčić, studentski kulturni centar, KTC Opatija)
- svi preostali infrastrukturni projekti imaju u potpunosti pripremljenu dokumentaciju prikladnu za financiranje iz dostupnih EU fondova
- dobro razvijen kulturni sektor, uključujući kulturne institucije i nezavisnu scenu
- pristupačnost (Ljubljana, Trst, Zagreb, Graz nalaze se na udaljenosti od 90 minuta, a na 300 minuta su Milano, München, Beč, Budimpešta, Beograd, Sarajevo)
- turistička dominacija (60 % nacionalnog turističkog prometa odvija se u našoj i susjednoj regiji Kvarnera i Istre, sa 7 od 10 najpopularnijih destinacija) intenzivan razvoj Rijeke kao sveučilišnoga grada (brz rast studentske populacije koja dolazi izvan riječke regije, trenutačno njih 9000)
- velik razvojni potencijal bivših industrijskih lokacija u gradskom vlasništvu
- bogato i raznoliko, ali nedovoljno iskorišteno prirodno i kulturno naslijeđe

W

- pretjerana ovisnost gradskih kulturnih institucija o gradskome proračunu
- nedovoljna usmjerenost na lokalnu publiku (nedostatak konkretnih mjera za privlačenje izvangradske publike i marginaliziranih skupina)
- nedostatak suradnje između sektora gradske vlasti (važno za širenje kulture)
- nedovoljno sudjelovanje građana u osmišljavanju, prosuđivanju i praćenju gradskih projekata
- potreba za unaprjeđenjem specifičnih vještina kulturnog menadžmenta
- nedostatak iskustva pri upravljanju velikim međunarodnim kulturnim projektima
- posljedice ograničenog financiranja za dio nezavisne scene

O

- sve veći interes međunarodnih posjetitelja za kulturni turizam i trajni rast turističkog sektora posljednjih godina
- povoljnija opća ekonomska klima
- veća dostupnost strukturnih fondova EU-a
- kao nova zemlja članica EU-a, Hrvatska je privlačnija za ulaganja i mlade talente iz inozemstva

T

- nepredvidivo stajalište Ministarstva kulture prema projektu Europske prijestolnice kulture
- loša i destruktivna politička klima u zemlji
- politička situacija i pitanje sigurnosti u EU, što bi moglo utjecati na mobilnost građana i turista
- mentalitet slabog samopouzdanja građana i manjak povjerenja u institucije
- velik dio ključnih prostornih resursa (obalno i lučko područje) nisu pod kontrolom Grada nego države

Priprema infrastrukturnih projekata i upravljanje – Revitalizacija kompleksa *Rikard Benčić* (revitalizacija bivših industrijskih objekata i preseljenje postojećih kulturnih institucija Grada u obnovljene zgrade unutar kompleksa) te obnova motornog broda Galeb, kompleksni je projekt koji uključuje pripremu planova i građevinske dokumentacije, kao i pripremu prijave za dostupno financiranje iz EU fondova. Stoga je za pripremu projekta uspostavljen poseban tim za koordinaciju. Nadalje, kako bi se rizici koji ugrožavaju pravovremenu aktivaciju tih zgrada unutar kompleksa potrebnih za izvršenje programa Europske prijestolnice kulture sveli na najmanju moguću mjeru, revitalizacija kompleksa izvest će se u fazama.

Tim za koordinaciju projekta kompleksa *Rikard Benčić* uključuje veliki broj unutarnjih i vanjskih dionika, s imenovanim glavnim voditeljem projekta kako bi se zajamčila provedba projekta.

Ljudski resursi: Budući da je gradski Odjel za kulturu ovlašten upravljati postupkom prijave, ljudski resursi uprave Grada Rijeke procijenjeni su kao sposobni za upravljanje tako složenim projektom kao što je Europska prijestolnica kulture.

Procjenom su obuhvaćene unutarnja organizacija ljudskih resursa, kao i dodatna potreba za edukacijom i povećanjem kapaciteta, posebno za upravljanje međunarodnim projektima i pripremom projekata za EU fondove i programe. Procijenjena je i potreba za vanjskim stručnjacima.

Poslovni rizici: Kako bi upravljao poslovnim rizicima, Grad Rijeka će financirati agenciju koja će upravljati projektom Europske prijestolnice kulture i provesti ga do 2021. godine.

Politička klima, reforme sustava i pravni okviri mogu predstavljati rizike koji bi mogli ugroziti projekt. Grad Rijeka svjestan je tih faktora, ali nema lokalnu ovlast kojom bi ih

spriječio ili izravno na njih utjecao. No Grad Rijeka i dalje može, preko svojih pravnih i stručnih predstavnika, aktivno sudjelovati u svim raspravama i pružiti konstruktivne prijedloge koji se odnose na ta područja.

Korupcija: Kako bi se spriječili rizici korupcije, gradonačelnik Grada Rijeke imenovao je osobu zaduženu za uočavanje i otklanjanje svih nepravilnosti, s precizno definiranim ovlastima.

Migranti: Iako se cijela Europa nalazi usred migrantske krize, treba naglasiti kako se Grad Rijeka ne nalazi na migrantskoj ruti te mu stoga trenutno ne prijeti izraženi rizik od velikog priljeva migranata. Ako se situacija promijeni, Rijeka, kao grad s multietničkim i multikulturnim identitetom, ima pozitivan stav prema migrantima. U slučaju potrebe, svi će se institucijski, prostorni i stručni ljudski resursi u kratkom vremenskom razdoblju staviti na raspolaganje, kao što je gradonačelnik Grada Rijeke javno izjavio u više prilika.

6.d Marketing i komunikacija

Imamo važnu poruku i dobru ideju kako je prenijeti

6.d.1 Može li se vaš umjetnički program sažeti u slogan?

Rijeka je već stoljećima osporavana poluautonomna zona, koja s ponosnom ističe svoju sklonost neočekivanim kulturnim sinergijama. Povijesna lekcija koju je Rijeka naučila i koju može prenijeti Europi jest ta da je samo velika doza intenzivno podijeljenoga kozmopolitizma funkcionalan protuotrov za nacionalizam i populizam.

Umjetnički program Rijeka 2020 odražava to uvjerenje i strastveno daje sve od sebe kako bi poslužio kao aktivni podsjetnik i onaj koji ubrzava provođenje upravo tih vrijednosti, ne samo u kulturnoj sferi, nego i u gotovo svim drugim područjima života.

Vjerujemo da naš slogan odražava tu poruku građanima Rijeke i Europe: mi smo **Luka različitosti**.

6.d.2 Koja je marketinška i komunikacijska strategija koju grad namjerava provoditi u godini Europske prijestolnice kulture?

STRATEGIJA

Pokretanje: S aktivnostima krećemo u srpnju 2016. godine i na taj ćemo način potvrditi jasan kontinuitet od početka razdoblja prijave. Agilnost je ključna za povećanje svijesti i sudjelovanje.

Ciljne skupine: Segmentacija publike je široka i obuhvatna (u poglavlju 5.3.)

Sudjelovanje: Naše razumijevanje kulture uključuje iskren, prema cilju orijentiran dijalog svih sudionika: umjetnika, producenata, posjetitelja, građana, gradskih stratega, tvrtki i medija, kao i donositelja odluka.

Ciljevi: Svi ciljevi RI:2020 i njihovo praćenje opisani su u poglavlju 1.4.4:
- Opće shvaćanje naših glavnih tema i programa
- Privlačenje posjetitelja u naš aktivni grad
- Bolje cjelokupno shvaćanje projekata i njihova dugoročnog utjecaja

TAKTIKA

RiHub

Na prostoru od 1200 m^2 u središtu grada postavit ćemo epicentar za RI:2020 koji će odigrati nekoliko važnih uloga:

Građanska inovacija: Čak i uz veliku podršku iskazanu gradskoj upravi, neophodno je neprestano unaprjeđivati same modele uprave. Cilj ove inicijative je poticanje bolje suradnje između građana i gradske uprave. Želimo odstraniti svaku sumnju u uspješnost toga odnosa.

U **RiHubu** održavat ćemo predstavljanja (uživo ili videokonferencijom) o provedenim građanskim inicijativama diljem Europe i svijeta kako bismo pronašli one koje Riječane mogu nadahnuti na djelovanje.

Kako bi nam to uspjelo, premjestit ćemo 10 predstavnika iz 10 odjela gradske uprave kojima će *RiHub* postati novo radno mjesto. Zadatak tima *Skunkwork* bit će testiranje već nastalih ideja i poticanje prijavljivanja novih. U suradnji s javnošću, pokrenut će konkretne projekte koji rješavaju konkretne probleme ili na drugi način unaprjeđuju uvjete živote građana.

Učinak takvog rada bit će niz strukturiranih naputaka za građansku inovaciju – od kojih su neki već uživo testirani u Rijeci – koji će biti otvorenog tipa i objavljeni na internetskim stranicama za svjetsku javnost.

Uredništvo: I pored medijskog partnerstva, jasno je da će Agencija RI:2020 morati podnijeti veliko opterećenje u novinarskom i digitalnom pogledu. U tu svrhu uspostavit ćemo potpuno funkcionalnu produkcijsku jedinicu od četiri do osam ljudi, koja će se sastojati od urednika, novinara, direktora fotografije/videozapisa i stručnjaka za digitalne medije koji će pokriti komunikacijske i informacijske višestruke i višejezične potrebe stanovništva i medija.

Učionica: Gostujuća predavanja (dio građanske inovacije), predstavljanja (dio Programa učenja), okrugli stolovi (kao samostalni događaji) ili PR akcije koje provodi agencija ili producenti određenih programa održavat će se u prostoru za predstavljanje s 80 mjesta.

Co-working: Pozvani ili vlastiti projekti građanske inicijative proći će kroz faze razmatranja i moguće provedbe u Rijeci. Co-working prostor zamišljen je kao multiprojektni ured za takvu vrstu rada, kao i otvoreni prostor za međuzavisne projekte s razvojnim sektorom. Taj će prostor također služiti kao radno mjesto za gostujuće novinare.

Galerija: Prostor će nuditi mogućnost organiziranja manjih izložbi građanske inicijative ili projekata koji su na drugi način uvršteni u prostor zajedničkog rada.

Dnevni boravak: Dio RiHub-a okrenut posjetiteljima dnevni je prostor zamišljen kao stimulativna minijaturna agora za slučajne susrete koji će, nadamo se, biti dovoljno inspirativan da privuče redovne čitatelje novina, korisnike aparata za kavu ili jednostavno dobronamjerne posjetitelje koji bi baš rado ondje proveli neko vrijeme.

Sjedište agencije: Središnji ured Agencije RI:2020 svoj će skroman radni prostor imati u RiHub-u.

PARTNERSTVA

Baš kao kulturna produkcija i poslovni kontekst, RI:2020 također treba različita partnerstva kako bi promovirao i predstavljao svoje vrijednosti. Ta bi partnerstva trebala biti trajna, a ne ograničena samo na praktične aspekte vremenskog okvira projekta Europske prijestolnice kulture.

Medijska partnerstva obuhvaćaju velik broj lokalnih, nacionalnih, europskih i globalnih medija koji obuhvaćaju tiskane, elektroničke i digitalne platforme.

Institucijska promotivna partnerstva u Hrvatskoj uključit će Ministarstvo vanjskih poslova (diplomacija i gospodarska diplomacija), Ministarstvo kulture i Hrvatsku turističku zajednicu. Partnerstva na razini grada u Rijeci uključuju Odjel za odnose s javnošću i Turističku zajednicu.

Strani kulturni predstavnici u Hrvatskoj (Goethe Institute, British Council, Institut Français, Istituto Italiano di Cultura, Deutsche-Österreichische Union, Instituto Cervantes…).

Sveučilište u Rijeci te riječke srednje i osnovne škole služit će kao most prema učenicima i njihovim roditeljima.

Posebni saveznici u promociji su prijestolnice kulture iz razdoblja 2016.–2019. (Wrocław, Donostia – San Sebastián, Aarhus, Paphos, Leeuwarden, Valetta, Plovdiv, Matera + naš irski par iz 2020.).

Brojne međunarodne profesionalne udruge bit će pozvane na održavanje redovitih godišnjih konferencija u godinama koje prethode 2020. Na taj ćemo način stručnjacima iz svijeta kulture pokazati infrastrukturu, sposobnosti i stvarni kulturni profil Rijeke (detaljnije opisano u poglavlju 2.2. Europska dimenzija).

PRIOPĆAVANJE

Opisana infrastruktura i mreža grade se kako bi podržavale sljedeće komunikacijske aktivnosti:

Brendiranje i oglašavanje

Lokalna, državna i međunarodna arena predstavljaju različite izazove:

- od označavanja gradskog prostora (preko 27 mikro društvenih prostora kao dijela projekta **27 susjedstava / 27 Neighbourhoods** i sveprisutnih info-punktova), preko
- redovne prisutnosti u državnim medijima (stvaranjem sadržaja u suradnji s drugim autorima te medijima), do
- međunarodne svijesti (putem ciljanih pozivnica novinarima i programa promicanja i zastupanja).

Klasično oglašavanje svest ćemo na minimum, dajući prednost zasluženoj izloženosti, a ne plaćenoj.

Prva takva prigoda je uključenje naše infrastrukturne investicije u kompleksu *Benčić* u programu Hrvatskog paviljona na Bijenalu arhitekture u Veneciji u svibnju 2016. godine.

Prilika koja se nedavno ukazala je činjenica da će u drugoj polovini 2020. godine Hrvatska po prvi put predsjedati Europskom unijom.

Odnosi s medijima

Značajne će medijske aktivnosti varirati ovisno o zajednici kojoj služe:

Lokalni *mainstream* mediji neprestano će pokrivati sve programe RI:2020 – sasvim umjetničke i one više društvenog karaktera. Dio našeg programa također je osnivanje **Radija Hartera**, lokalne umjetničke radio postaje.

Nacionalni opći medijski partneri zasigurno će sustavno pratiti glavne događaje RI:2020 (redovni TV specijali, intervjui s uglednim izvođačima...), dok očekujemo da će kulturne medije zanimati još veći angažman (specijalna izdanja, objavljivanje čitavih projekata...)

U **međunarodnom medijskom prostoru** ne računamo toliko na sustavno izvještavanje, ali je opravdano očekivati interes međunarodnih sudionika u njihovim zemljama. To će potaknuti naše ciljane komunikacije sa stranim *mainstream* medijima. Strani stručni mediji vjerojatno će pokazati više zanimanja za upečatljivije programske linije (**Doba moći, Slatko i slano**) i građansku inovaciju.

Digitalno

Vjerojatno najintenzivniji dio našeg komunikacijskog rada bit će digitalni sadržaji naše izrade. Naše digitalno uredništvo u potpunosti će služiti ranije navedenim medijskim odnosima (kada/gdje je to potrebno) i obuhvaćat će sljedeće digitalne potrebe:

- **Vijesti:** Konsolidirani i potpuni podaci o svim aktivnostima i programima Ri:2020.

- **Interakcija:** Podrška razvoju internetskih stranica i moderiranje interaktivnih projekata (što je ključna komponenta vodećih projekata **27 susjedstava** i **Lungomare**, kako je detaljno opisano u 3. poglavlju). Ta ključna komponenta ne uključuje samo izgradnju internetskih usluga, nego i obrazovanje i moderiranje.

- **Društveno:** Vlastito pojavljivanje u društvenim medijima, kao i intenzivne radionice s producentima, umjetnicima i građanima kako bi im se omogućilo sudjelovanje u dijalogu na društvenim mrežama. Platforme uključuju *Facebook*, *Twitter* i, što je najvažnije, *Wikipediju* (preko tematskih Wikipedia maratona – koncentriranog kolektivnog pisanja članaka koji nedostaju, a obrađuju određenu temu).

Dio naših digitalnih nastojanja pojačat će i proširiti već postojeći besplatni gradski Wi-Fi (veće brzine i veće područje).

6.d.3 Kako ćete mobilizirati građane kao promotore godine prema vanjskom svijetu?

RiHub će stvoriti recept za građansku inovaciju. Ona se neće širiti samo internetom u tekstualnom obliku, nego će se, također, predstaviti uživo u gradovima-partnerima te kroz cjelokupnu mrežu partnerskih laboratorija na cijelome kontinentu. Predstavljaju ih građani Rijeke koji su osmislili ili testirali te recepte u vlastitim zajednicama.

Društvene mreže kao dio komunikacijskog plana posebno su usmjerene jačanju građana kako bi promovirali vrijednosti na kojima gradimo RI:2020. Očekujemo da će ljudi koji osobno sudjeluju u djelima građanske povezanosti imati dobar razlog kako bi svoje iskustvo podijelili sa sugovornicima na internetu.

6.d.4 Kako grad planira istaknuti činjenicu da je Europska prijestolnica kulture inicijativa Europske unije?

Prijava Rijeke za naslov Europske prijestolnice kulture izgrađena je oko središnje vrijednosti, a ona je raznolikost. Neki od programa – osobito projekt **27 susjedstava** – gotovo su isključivo usmjereni prema konsolidiranju kapilarne integracije naroda koji čine Europsku uniju. To nazivamo – usmjerenom migracijom.

Godine 2020. proslavit ćemo 100. obljetnicu rođenja Meline Mercouri, začetnice inicijative, posebnim filmskim programom u suradnji s riječkim Art-Kinom, gradom Atenom, rodnim gradom Meline Mercouri, i Plzenom, Europskom prijestolnicom kulture i gradom koji je pokrenuo obilježavanje dana Meline Mercouri.

Još jedna značajna razina prepoznatljivosti bit će, naravno, jako brendiranje svih prostora i događaja: malih *pop-up* društvenih sastajališta širom grada, info-punktova, otvorenja i zatvaranja Karnevala i ostalo.

7. DODATNE INFORMACIJE

7.1 Ukratko objasnite što vašu prijavu čini posebnijom u odnosu na druge?

7.2 Navedite i ostale komentare koje smatrate potrebnima vezano uz vašu prijavu.

Rijeka je vjerodostojna i strastvena. Ne pišemo samo prijavu; mi radimo kao da smo već osvojili naslov.

AKTIVNA ZAJEDNICA

Naše sudjelovanje u natječaju ujedinilo je cjelokupnu kulturnu scenu. Proces pokazuje našu ambiciju u povećanju količine i kvalitete komunikacije te pokretanju kvalitetnih projekata, neovisno o ishodu.

MOĆI ŽELJETI

Čitava naša kulturna scena – institucionalna i ona koja to nije – uistinu je spremna za projekt Europske prijestolnice kulture. Inovativna snaga naše scene sada je začinjena željom usporedbe sa svojim suparnicima. Ali to nam nije dovoljno.

VJERODOSTOJNOST I VAŽNOST

Koncept našeg programa duboko je povezan s izvornim duhom grada i gorućim pitanjima sadašnje i buduće EU. Naš program nije samo umjetničko uljepšavanje stvarnosti. Želimo prenijeti poruke istine, straha, ljepote i mogućnosti. Mi ne blefiramo, a Europa treba takav glas.

JAKA POLITIČKA PODRŠKA

Od samoga početka nadmetanja za svoju kandidaturu primamo nepodijeljenu višestranačku podršku. Timu koji kreira nezavisni program takvi su uvjeti omogućili potpunu slobodu bez uplitanja politike.

PRISTUPAČNOST

Rijeka ima dobar zemljopisni položaj s lakim pristupom, a nalazi se na granici između dviju najjačih turističkih regija u Hrvatskoj. Rijeka je tranzitna točka za turiste koji odlaze na južnija odredišta. Zbog toga se nalazi na idealnom položaju koji može privući veliki broj stranih posjetitelja.

•

Nesigurnost je kontekst s kojim žive sve nacije i svi europski gradovi. Naš tim i naša struktura osmišljeni su tako da budu provedivi i održivi.

Projektom Rijeka 2020 podijelili smo angažman koji nadahnjuje. Svi uvjeti već postoje kao jamstvo daljnjeg, još većeg truda u provedbi ako se Rijeci dodijeli naslov.

Komisija ima odgovornost i čast odabrati ne samo grad, već i tim koji može izgraditi dugotrajnu "arhitekturu sudjelovanja". Osigurati kontinuitet.

Predajemo ovu prijavu izrazito posvećeni ne samo tome što smo osmislili koncept, nego ga i osigurali. Mnogo se stvari može promijeniti u šest godina. Ali uz istinsku suradnju predstavnika Grada i Županije, ravnatelja uspješnih kulturnih institucija i nezavisnih stručnjaka, vizija se može slijediti i obraniti. Vjerujemo da Rijeka 2020 može postati transparentan i dugotrajan laboratorij za izradu europskih projekata.

Gradonačelnik: Vojko Obersnel

Tim RI:2020: Vuk Ćosić, Valerij Jurešić, Tanja Kalčić, Irena Kregar Šegota, Emina Višnić, Ivan Šarar, Slaven Tolj, Chris Torch

Konceptualni odbor: Kristian Benić, Marin Blažević, Mani Gotovac, Oliver Frljić, Ingeborg Füllep, Slaven Tolj, Idis Turato

Programski odbor: Goran Lisica Fox, Hrvoje Ivanković, Kruno Lokotar, Lidija Nikočević, Branimir Pofuk, Dragan Rubeša, Karin Šerman, Feđa Vukić, Janka Vukmir

Odjel za kulturu: Margita Dujmić, Anna Dumičić, Iva Kelentrić, Alen Kapidžić, Natalie Luić, Ružica Medurić-Javor, Una Peranić, Nikolina Radić-Štivić, Helena Semion-Tatić, Plamena Šarlija, Vanja Tataj, Jolanda Todorović, Tatjana Veljačić, Višnja Višnjić-Karković, Sandra Vujović

Ključni igrači: Dorian Celcer, Jelena Tondini

Tekstovi: Kristijan Benić, Davor Buinjac, Vuk Ćosić, Velid Đekić, Valerij Jurešić, Tanja Kalčić, Ida Križaj Leko, Irena Kregar Šegota, Lidija Nikočević, Ivan Šarar, Nataša Šuković, Slaven Tolj, Chris Torch, Idis Turato, Dea Vidović, Emina Višnić

Fotografije/ Umjetnička djela: Petar Fabijan, Petar Grabovac, Jerko Gudac, Ivan Hrkaš, Boris Kanazir, Tanja Kanazir, Jadranka Lacković, Marko Marković, Luiza Margan, Petra Mrša, Nadja Mustapić, Adrian Paci, Selma Selman, Mladen Stilinović, Dražen Šokčević

Luiza Margan, Oči u oči sa slobodom, Spomenik oslobođenja na Delti, 2014., fotografija Boris Kanazir, ustupio MMSU

Prijevod: Dragana Čubrilo, Vedrana Vučković Jakšić, Tatjana Paškvan-Čepić

Lektura: Projectus grupa d.o.o.

Posebno se zahvaljujemo svim volonterima RI:2020

Hvala: Arijana Ančić, Ema Aničić, Nataša Antulov, Jana Ažić, Lara Badurina, Vedrana Balen Spinčić, Zoran Baljak, Darko Bavoljak, Marina Bela, Ana Dana Beroš, Bobo, Natali Bosić, Damir Čargonja, Nemanja Cvijanović, Branka Cvjetinović, Ana Dević, Ervin Dubrović, Nela Dunato, Igor Eškinja, Oliver Frljić, Ana Glažar, Ivana Golob, Nataša Ilić, Dunja Janković, Tomislav Juretić, Marina Kalčić, Petra Karuza, Denis Kirinčić, Antonio Kiselić, The Klinik Conspiracy, Andrea Kulunčić, Andrea Kustić, Andrea Laurić, Edvin Liverić, Ivana Lučić, Marko Luka Zubčić, Marin Lukanović, Vesna Lukanović, Neva Lukić, Magdalena Lupi, Tonka Maleković, Ivo Matulić, Katarina Mažuran-Jurešić, Toni Meštrović, Jana Mikuličić, Ines Milčić-Pekmezmed, Mile voli disko, Suzana Milevska, Jasna Milinković, Andrej Mirčev, Davor Mišković, Boba Mišković, Željka Modrić-Surina, Nadija Mustapić, Ines Nenadić, Svetozar Nilović, Emilijana Obrić, Ksenija Orelj, Saša Ostojić, Vjeran Pavlaković, Mia Peranić, Ivana Peranić, Vladimir Perić, Tea Perinčić, Snježana Prijić-Samaržija, Sergej Goran Pristaš, Saša Randić, Gordan Resan, Nika Rukavina, Sabina Sabolović, Ljupčo Sačkarovski, Sabina Salamon, Selma Selman, family Šepić, Željko Šimunić, Renato Stanković, Anja Štefan, Dunja Tišma, Jolanda Todorović, Marina Toto, Zdravko Tovilović, Sanja Tropp Fruhwald,Gorana Tuškan, Danijela Urem, Miranda Veljačić, Tanja Vujasinović, Janka Vukmir, Nebojša Zelić, Darija Žmak Kunić

Ugljikohidrati: Pinky

Konobarice: Palmira Smolčić, Patricija Vodopija

Gorivo: Bakalar na gulaš

Dobra duša projekta: Silvana Brunjak

Dobre vibre: Talking Heads, Disciplin A Kitschme, D.A.F., Mišo Kovač, Einstürzende Neubauten, Morrissey, Paraf, Arctic Monkeys, Arcade Fire

Stockholmski sindrom: Chris Torch

Karte: Ida Križaj Leko, Iva Radošević

Dizajn: Jelena Perišić, Oleg Šuran

Tisak: Zambelli d.o.o. **Tisak naslovnice:** MID d.o.o.

RIJEKA, 2016.

Sveci zaštitnici: Neda Šimić-Božinović, Nikola Kraljić

RI:2020 Port of Diversity
3 konceptne teme
7 programskih pravaca
february 2016